

DECYZJA KOMISJI

z dnia 8 lipca 2008 r.

w sprawie środków pomocy C 58/02 (ex N 118/02), jakie Francja przyznała na rzecz Société Nationale Maritime Corse-Méditerranée (SNCM)

(notyfikowana jako dokument nr C(2008) 3182)

(Jedynie tekst w języku francuskim jest autentyczny)

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

(2009/611/WE)

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 88 ust. 2 akapit pierwszy,

uwzględniając Porozumienie o Europejskim Obszarze Gospodarczym, w szczególności jego art. 62 ust. 1 lit. a),

po wezwaniu zainteresowanych stron do przedstawienia uwag zgodnie z przywołanymi artykułami⁽¹⁾ i uwzględniając te uwagi,

a także mając na uwadze, co następuje:

1. PROCEDURA

(1) Dnia 18 lutego 2002 r. Republika Francuska zgłosiła do Komisji projekt pomocy restrukturyzacyjnej na rzecz Société Nationale Maritime Corse-Méditerranée (Państwowej Spółki Morskiej Korsyka-Morze Śródziemne, zwanej dalej „SNCM”)⁽²⁾, zgłoszenie uzupełniła⁽³⁾ dnia 3 lipca 2002 r. Zgłoszona pomoc restrukturyzacyjna polega na dokapitalizowaniu SNCM za pośrednictwem *Compagnie Générale Maritime et Financière* (zwanej dalej „CGMF”)⁽⁴⁾ poprzez wniesienie sumy 76 mln EUR.

(2) Pismem z dnia 19 sierpnia 2002 r. Komisja notyfikowała władzom francuskim decyzję o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego na mocy art. 88 ust. 2 traktatu WE, o którym mowa w art. 6 rozporządzenia Rady (WE) nr 659/1999 z dnia 22 marca 1999 r. ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania art. 93 traktatu WE⁽⁵⁾.

(3) Dnia 8 października 2002 r.⁽⁶⁾ władze francuskie przekazały Komisji swoje uwagi dotyczące decyzji z dnia 19 sierpnia 2002 r.⁽⁷⁾.

(4) Na wniosek władz francuskich dnia 24 października 2002 r., dnia 3 grudnia 2002 r. i dnia 25 lutego 2003 r. zorganizowano zebrania robocze ze służbami Komisji.

(5) W ramach wszczęcia postępowania Komisja otrzymała uwagi od dwóch przedsiębiorstw, mianowicie *Corsica Ferries France* (zwanego dalej „CFF”) dnia 8 stycznia 2003 r.⁽⁸⁾ i grupy *Stef-TFE* dnia 7 stycznia 2003 r., a także od różnych francuskich samorządów terytorial-

nych dnia 18 grudnia 2002 r. oraz 9 i 10 stycznia 2003 r. Przekazała ona te uwagi Francji do ustosunkowania się w pismach z dnia 13 i 16 stycznia oraz 5 i 21 lutego 2003 r.

(6) Władze francuskie przekazały Komisji swój komentarz do uwag CFF i *Stef-TFE* dnia 13 lutego 2003 r.⁽⁹⁾ i dnia 27 maja 2003 r.⁽¹⁰⁾.

(7) Dnia 16 stycznia 2003 r. służby Komisji przesłały wniosek o dodatkowe informacje, na który władze francuskie odpowiedziały dnia 21 lutego 2003 r.

(8) W piśmie z dnia 10 lutego 2003 r.⁽¹¹⁾ władze francuskie przedstawiły argumenty mające na celu wykazanie, że projekt pomocy był pod każdym względem zgodny z wytycznymi wspólnotowymi dotyczącymi pomocy państwa w celu ratowania i restrukturyzacji przedsiębiorstw⁽¹²⁾ (zwanymi dalej „wytycznymi z 1999 r.”).

(9) Dnia 25 lutego 2003 r.⁽¹³⁾ na wniosek Komisji władze francuskie przekazały kopię umowy akcjonariuszy, która połączyła SNCM z grupą *Stef-TFE*.

(10) Decyzją 2004/166/WE z dnia 9 lipca 2003 r. (zwaną dalej „decyzją z 2003 r.”)⁽¹⁴⁾ Komisja zatwierdziła, pod pewnymi warunkami, przyznanie pomocy restrukturyzacyjnej na rzecz SNCM płatnej w dwóch transzach – pierwsza w wysokości 66 mln EUR, druga w maksymalnej wysokości 10 mln EUR do ustalenia w zależności od przychodów netto ze zbycia aktywów dokonanej po przyjęciu decyzji z 2003 r.

(11) Dnia 13 października 2003 r. CFF złożyło wniosek o stwierdzenie nieważności decyzji z 2003 r. do Sądu Pierwszej Instancji Wspólnot Europejskich (zwanego dalej „Sądem”)⁽¹⁵⁾ (sprawa T-349/03).

(12) Dnia 8 września 2004 r. Komisja postanowiła uznać, że charakter zmian wnioskowanych przez Francję dnia 23 czerwca 2004 r., tj. zamiana statku *Aliso* na statek *Asco* w wykazie statków, których SNCM może używać na podstawie decyzji z 2003 r., i sprzedaż statku *Aliso* zamiast statku *Asco*, nie podważa zgodności ze wspólnym rynkiem pomocy restrukturyzacyjnej zatwierdzonej decyzją z 2003 r.⁽¹⁵⁾.

- (13) Decyzją z dnia 16 marca 2005 r. (zwaną dalej decyzją z 2005 r.) Komisja zatwierdziła wypłatę drugiej transzy pomocy restrukturyzacyjnej w wysokości 3,3 mln EUR, w wyniku czego łączna kwota zatwierdzonej pomocy restrukturyzacyjnej wyniosła 69 292 400 EUR.
- (14) Dnia 15 czerwca 2005 r. wyrokiem w sprawie T-349/03 Sąd unieważnił decyzję z 2003 r. z powodu mylnej oceny minimalnego charakteru pomocy. W wyniku tego wyroku Komisja powróciła do etapu formalnego postępowania wyjaśniającego wszczętego decyzją z dnia 19 sierpnia 2002 r. Unieważnione zostały decyzje z dnia 8 września 2004 r. i z dnia 16 marca 2005 r., które były oparte na uchylonej decyzji z 2003 r.
- (15) Dnia 25 października 2005 r.⁽¹⁶⁾ władze francuskie przekazały Komisji informacje dotyczące sytuacji finansowej przedsiębiorstwa od chwili zawiadomienia o planie pomocy restrukturyzacyjnej z dnia 18 lutego 2002 r.
- (16) Dnia 17 listopada 2005 r.⁽¹⁷⁾ władze francuskie dostarczyły informacje dotyczące aktualizacji planu restrukturyzacji z 2002 r. i odtworzenia kapitału własnego SNCM⁽¹⁸⁾.
- (17) Dnia 15 marca 2006 r. władze francuskie przekazały Komisji streszczenie dotyczące rynku, biznesplan (część dotycząca dochodów) i przewidywane wyniki⁽¹⁹⁾. Inne dokumenty zostały przekazane służbom Komisji dnia 28 marca 2006 r. i dnia 7 kwietnia 2006 r.⁽²⁰⁾. W tym ostatnim piśmie władze francuskie zwróciły się ponadto do Komisji o rozważenie możliwości uznania części pomocy restrukturyzacyjnej z 2002 r., w szczególności kwoty 53,48 mln EUR, nie za środek podjęty w ramach planu restrukturyzacji, lecz za środek niestanowiący pomocy w rozumieniu wyroku w sprawie *Altmark*⁽²¹⁾ lub za środek odrębny i niezależny w stosunku do planu restrukturyzacji na mocy art. 86 ust. 2 traktatu WE, biorąc pod uwagę, że pomoc ta ma charakter rekompensaty z tytułu obowiązku użyteczności publicznej.
- (18) Dnia 21 kwietnia 2006 r. na podstawie art. 4 rozporządzenia⁽²²⁾ Rady (WE) nr 139/2004 Komisji zgłoszono zamiar koncentracji, dzięki której przedsiębiorstwa Veolia Transport (zwane dalej „VT”)⁽²³⁾ i Butler Capital Partners (zwane dalej „BCP”) przejmą wspólnie kontrolę nad SNCM⁽²⁴⁾. Decyzja zatwierdzająca tę koncentrację została przyjęta przez Komisję dnia 29 maja 2006 r.⁽²⁵⁾.
- (19) Dnia 21 czerwca 2006 r.⁽²⁶⁾ władze francuskie przekazały Komisji zarządzenie ministra ekonomii, finansów i przemysłu z dnia 26 maja 2006 r. zatwierdzające operacje finansowe przeprowadzane przez przedsiębiorstwo CGMF, dekret nr 2006-606 z dnia 26 maja 2006 r. w sprawie przeniesienia SNCM do sektora prywatnego oraz zarządzenie z dnia 26 maja 2006 r. w sprawie zatwierdzenia operacji finansowych przeprowadzanych przez SNCF.
- (20) Informacje dotyczące przekazania obowiązku użyteczności publicznej i pomocy o charakterze socjalnym odnoszącej się do obsługi połączeń z Korsyką zostały przekazane Komisji dnia 7 czerwca 2006 r.⁽²⁷⁾.
- (21) Dnia 13 września 2006 r. Komisja podjęła decyzję o wszczęciu postępowania, o którym mowa w art. 88 ust. 2 traktatu WE w odniesieniu do nowych środków podjętych na rzecz SNCM, uwzględniając plan restrukturyzacji zgłoszony w 2002 r.⁽²⁸⁾ (zwaną dalej decyzją z 2006 r.).
- (22) Dnia 16 listopada 2006 r. Francja przekazała Komisji uwagi w związku z decyzją z 2006 r.⁽²⁹⁾.
- (23) Komisja po otrzymaniu od niektórych zainteresowanych stron wniosku o przedłużenie terminu na przedstawienie uwag⁽³⁰⁾, podjęła decyzję o przyznaniu dodatkowego czasu wszystkim zainteresowanym stronom⁽³¹⁾.
- (24) Komisja otrzymała ze strony CFF⁽³²⁾ i STIM d’Orbigny (zwanego dalej „STIM”)⁽³³⁾ uwagi, które zostały przekazane władzom francuskim pismem z dnia 20 lutego 2007 r. Zainteresowana osoba trzecia przekazała ponadto komentarze, również dostarczone władzom francuskim, które wycofała dnia 28 maja 2008 r.
- (25) Władze francuskie przekazały swoje uwagi na temat komentarzy zainteresowanych osób trzecich dnia 30 kwietnia 2007 r.⁽³⁴⁾.
- (26) Dnia 20 grudnia 2007 r. CFF złożyło skargę z tytułu pomocy państwa przeciwko SNCM, która uzupełnia informacje przesłane dnia 15 czerwca 2007 r. i dnia 30 listopada 2007 r. Skarga ta dotyczy art. 3 nowej umowy o przekazaniu zadań w zakresie usług użyteczności publicznej podpisanej w czerwcu 2007 r. między samorządem terytorialnym Korsyki a konsorcjum Compagnie Méridionale de Navigation-SNCM na lata 2007-2013. Według CFF wprowadzenie tej klauzuli prowadziłoby do uruchomienia nowych środków finansowych dla SNCM rzędu 10 mln EUR na rok 2007. Ponadto rekompensata przekazana SNCM z tytułu obowiązków użyteczności publicznej jest pomocą państwa, do tego niezgodną z prawem, ponieważ nie zgłoszono jej Komisji.
- (27) Ponieważ pewna część informacji została przekazana Komisji po upływie terminu pierwotnie wyznaczonego na dzień 13 lutego 2007 r.⁽³⁵⁾, Komisja poinformowała zainteresowane strony o swojej decyzji w sprawie przedłużenia terminu przedstawiania uwag przez osoby trzecie do dnia 14 marca 2008 r.
- (28) Dnia 26 marca 2008 r. Komisja przekazała Francji uwagi zainteresowanych osób trzecich. Francja przekazała swoje komentarze w dniach 28 marca 2008 r., 10 kwietnia 2008 r. i 28 kwietnia 2008 r.

2. OKREŚLENIE BENEFICJENTA ŚRODKÓW OBJĘTYCH NINIEJSZĄ DECYZJĄ

- (29) Beneficjentem środków objętych niniejszą decyzją jest spółka *Société Nationale Maritime Corse-Méditerranée* (SNCM), posiadająca kilka spółek zależnych w sektorze żeglugi morskiej i prowadząca działalność w zakresie transportu morskiego pasażerów, samochodów osobowych i ciężarowych na połączeniach między Francją kontynentalną a Korsyką, Włochami (Sardynia) i krajami Maghrebu (Algieria i Tunezja).
- (30) SNCM jest spółką akcyjną, która powstała w 1969 r. w wyniku fuzji *Compagnie générale transatlantique* i *Compagnie de navigation mixte* powstałych w 1850 r. Jej ówczesna nazwa *Compagnie générale transméditerranéenne* została zmieniona w 1976 r. na *Société nationale maritime Corse-Méditerranée* po tym, jak przedsiębiorstwo *Société nationale des chemins de fer* (SNCF) objęło udziały w jej kapitale. Spółka ta została wybrana przez rząd francuski do wprowadzenia w życie zasady ciągłości terytorialnej z Korsyką, tj. dostosowania taryfy transportu morskiego do taryfy SNCF stosowanej do transportu kolejowego na podstawie umowy zawartej dnia 31 marca 1976 r. na dwadzieścia pięć lat. Już wcześniej rząd francuski powierzył *Compagnie générale transatlantique* obsługę połączeń z Korsyką na mocy wcześniejszej umowy zawartej dnia 23 grudnia 1948 r.
- (31) W czasie zgłoszenia dokapitalizowania w 2002 r. SNCM była w 20 % własnością SNCF, a w 80 % CGMF. W wyniku otwarcia kapitału SNCM w dniu 30 maja 2006 r. (zob. motyw 18 niniejszej decyzji), BCP i VT posiadają odpowiednio 38 % i 28 % kapitału SNCM, a CGMF zachowuje 25 % kapitału (9 % kapitału jest zarezerwowane dla pracowników).
- (32) Główne spółki zależne SNCM to *Compagnie Méridionale de Navigation* (zwana dalej „CMN”) ⁽³⁶⁾, *Compagnie Générale de Tourisme et d'Hôtellerie* (CGTH) ⁽³⁷⁾, *Aliso Voyage* ⁽³⁸⁾, *Sud-Cargos* ⁽³⁹⁾, *Société Aubagnaise de Restauration et d'Approvisionnement* (SARA) ⁽⁴⁰⁾, *Ferrytour* ⁽⁴¹⁾ i *Les Comptoirs du Sud* ⁽⁴²⁾.
- (33) W wyniku zbycia szybkiego statku *Aliso* we wrześniu 2004 r. i *Asco* ⁽⁴³⁾ w maju 2005 r. flota SNCM składa się z dziesięciu statków (pięciu promów ⁽⁴⁴⁾, czterech statków towarowo-pasażerskich ⁽⁴⁵⁾ i jednego statku szybkiego wpływającego głównie z Nicei ⁽⁴⁶⁾, z których siedem jest własnością SNCM ⁽⁴⁷⁾.
- (34) W celu przedstawienia pełnego obrazu sytuacji należy przypomnieć, że regularna obsługa połączeń transportu morskiego między portami Francji kontynentalnej a portami Korsyki jest zapewniona od 1948 r. w ramach obowiązku użyteczności publicznej. Koncesję na tę obsługę posiadały w latach 1976-2001 SNCM i CMN na mocy umowy ramowej zawartej pierwotnie na okres dwudziestu pięciu lat. Zgodnie z obowiązującymi przepisami wspólnotowymi ⁽⁴⁸⁾ oraz w wyniku przetargu europejskiego ⁽⁴⁹⁾ zorganizowanego

przez samorząd terytorialny Korsyki ⁽⁵⁰⁾, SNCM i CMN uzyskały wspólnie zamówienie na przekazanie obowiązku użyteczności publicznej dotyczące obsługi połączenia z Marsylii na Korsykę w zamian za rekompensaty finansowe na okres 2002–2006.

- (35) Ponieważ przekazanie obowiązku użyteczności publicznej wygasło z końcem 2006 r., zamówienie na wspomnianą wyżej usługę użyteczności publicznej w zakresie żeglugi morskiej zostało udzielone w wyniku ponownego przetargu europejskiego ⁽⁵¹⁾ konsorcjum SNCM-CMN na okres od dnia 1 maja 2007 r. do dnia 31 grudnia 2013 r., z dotacją w wysokości około 100 mln EUR rocznie.
- (36) Jednocześnie na wszystkie podmioty obsługujące połączenia z Tulonu lub Nicei na wyspę nałożono wymogi dotyczące częstotliwości połączeń. Na tych trasach mieszkańcy Korsyki i inne kategorie pasażerów korzystają w latach 2002–2013 z pomocy socjalnej przyznanej na mocy decyzji Komisji z dnia 2 lipca 2002 r. ⁽⁵²⁾ i z dnia 24 kwietnia 2007 r. ⁽⁵³⁾.

3. WARUNKI KONKURENCJI

- (37) SNCM działa głównie na dwóch odrębnych rynkach, zarówno w zakresie przewozu pasażerów, jak i przewozu towarów: z jednej strony obsługuje połączenia z Francji na Korsykę i do krajów Maghrebu, a z drugiej strony, dodatkowo, połączenia z Włochami i Hiszpanią.

3.1. Obsługa połączeń z Korsyką

Transport pasażerski

- (38) Obsługa połączeń z Korsyką w zakresie transportu pasażerskiego jest rynkiem charakteryzującym się znaczną sezonowością. Charakterystyczne dla tego rynku są bowiem momenty maksymalnego obciążenia sezonowego, które mogą osiągać dziesięciokrotnie wyższy poziom w stosunku do miesięcy o najniższych wynikach, co wymaga od podmiotów zapewnienia floty o rozmiarach pozwalających obsłużyć te okresy szczytowe. Połowa obrotów jest realizowana w lipcu i sierpniu. Ponadto obciążenie jest nierówne w zależności od kierunku trasy, nawet w okresie szczytu: w lipcu na przykład statek wypływa z kontynentu przy pełnym obciążeniu, podczas gdy w drodze powrotnej jest prawie pusty. W związku z tym średnie roczne wskaźniki obciążenia statków są stosunkowo niskie.
- (39) SNCM jest podmiotem od dawna obsługującym połączenie między Korsyką a Francją kontynentalną. W uproszczeniu dwie trzecie działalności spółki stanowi połączenie między Marsylią a Korsyką w ramach przekazania obowiązku użyteczności publicznej, a pozostałą jedną trzecią działalności stanowią połączenia o innym punkcie wyjścia lub przeznaczenia (Nicea-Korsyka, Tulon-Korsyka, międzynarodowe połączenia w kierunku Sardynii lub krajów Maghrebu).

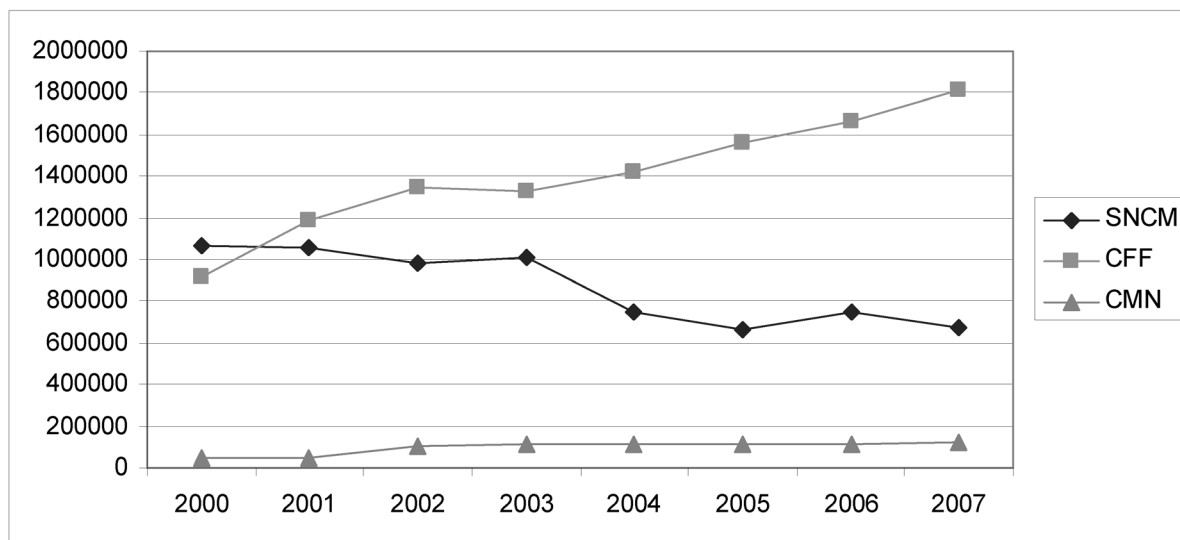
(40) Spółka SNCM długo znajdowała się w sytuacji monopolu w zakresie swojej podstawowej działalności. Od 1996 r. stanęła jednak w obliczu konkurencji, która rozwinęła się bardzo szybko. Spółka *Corsica Ferries France* (CFF) jest obecnie podmiotem dominującym na rynku połączeń morskich między kontynentem a Korsyką, a jej udział w rynku wciąż rośnie. Chociaż CFF jest obecna na tym rynku dopiero od 1996 r., w latach 2000–2005 jej ruch pasażerski wzrastał o [...] (*) rocznie. Wzrost ten trwa nadal. W ten sposób obecnie prawie [...] pasażerów statków między kontynentem a Korsyką korzysta ze statków CFF, podczas gdy jedynie [...] pasażerów

korzysta ze statków SNCM. Pozostałych pasażerów, tj. [...] osoby, przewozi CMN.

(41) Pozycja zdobyta przez CFF na odnośnym rynku w ciągu ostatnich siedmiu lat znajduje również odzwierciedlenie w liczbie pasażerów na sezon przewożonych między Korsyką a Francją kontynentalną. Z poniższego wykresu wynika, że udział w rynku CFF wzrósł z 45 % w 2000 r. do [...] % w 2007 r., a udział SNCM w tym samym okresie spadł z 53 % do [...], w wyniku czego różnica w liczbie przewożonych pasażerów przekracza milion.

Wykres 1

Liczba pasażerów na sezon (maj-wrzesień) przewożonych między Francją kontynentalną a Korsyką – sezony 2000-2007

Źródło: regionalne obserwatorium transportu na Korsyce.

(42) Pozostali, mniejsi konkurencji SNCM w obsłudze połączeń z Korsyką to *Compagnie Méridionale de Navigation* (CMN), Moby Lines, Happy Lines i TRIS.

choć utraciło ono znaczną część udziału w rynku na korzyść swojego jedyne konkurenta, którego udział w rynku jest obecnie dużo większy.

(43) W ciągu tych dwóch ostatnich lat oferta SNCM i jej udział w rynku połączeń z Korsyką zmniejszyły się, spadając o [...] % oferowanych miejsc (–[...] % w przypadku połączeń z Nicei i –[...] % w przypadku połączeń z Marsylii).

(45) Rynek morskiego transportu pasażerskiego między kontynentem a Korsyką rósł średnio o 4 % rocznie w okresie ostatnich 15 lat; jego wzrost powinien nadal następować, osiągając [...] %, przewidywane na rok 2008, a następnie w rytmie umiarkowanym w kolejnych latach. Nie wydaje się jednak, by nowe podmioty starały się rozwijać działalność na tym rynku. W wyniku przetargu ogłoszonego przez korsykański urząd ds. transportu (*Office des Transports de Corse*) na udzielenie zamówienia z tytułu przekazania obowiązku użyteczności publicznej w zakresie obsługi połączeń morskich niektórych portów Korsyki na lata 2007–2013 oprócz oferty CFF i oferty SNCM-CMN nie została złożona żadna inna, podczas gdy możliwe było nawet złożenie oferty częściowej w odniesieniu do określonej trasy.

(44) Dalszy spadek udziału w rynku dowodzi jednak, że bardzo powoli odzyskuje się zaufanie pasażerów, które zostało bardzo mocno nadzarpięte przy okazji strajków i zakłóceń w ruchu wywołanych konfliktami społecznym w 2004 i 2005 r., w szczególności w związku z prywatyzacją przedsiębiorstwa. Odzyskanie zaufania jest warunkiem koniecznym, aby zahamować spadek udziału w rynku SNCM obserwowany w ostatnich latach. W tej sytuacji wzrost obrotów w 2007 r. uspokaja co do rentowności przedsiębiorstwa,

(46) Jeśli chodzi o głównego konkurenta SNCM, przedsiębiorstwo CFF znacznie zwiększyło swoją ofertę miejsc z 500 000 do [...] mln w latach 1999–2007 (z czego [...] % to wzrost w latach 2006–2007), co pozwoliło mu zwiększyć ruch (z [...] mln w 2005 r. do [...] mln w 2007 r.) oraz udział w rynku. Ta polityka prowadzi jednak w przypadku CFF do strukturalnie niższych wskaźników obłożenia niż w przypadku SNCM, z różnicą rzędu [...] punktów procentowych w 2007 r. W przypadku SNCM średni wskaźnik obłożenia w roku 2007 r. wynosił [...] %, co jest normalne, biorąc pod uwagę znaczną sezonowość rynku (por. wyżej).

Transport towarowy

(47) Jeśli chodzi o ruch towarowy na Korsykę, spółka SNCM posiadała w 2005 r. około [...] % rynku na trasie z Marsylii-Tulon na Korsykę.

(48) Jeśli chodzi o towary ogólnego zastosowania (nieprzewożone przez kierowców), SNCM i CMN posiadają faktyczny quasi-monopol. W ramach umowy o przekazanie obowiązku użyteczności publicznej oba przedsiębiorstwa zapewniają częste połączenia z Marsylii do wszystkich portów Korsyki.

(49) W przypadku przyczep przewożonych przez kierowców, załadowanych na promy, które stanowią ogółem 24 % ruchu towarów ogólnego zastosowania, mierzonego w metrach bieżących, istnieje konkurencja między wszystkimi podmiotami zajmującymi się transportem pasażerskim. SNCM i CMN skupiają również większość tego ruchu towarów przewożonych przez kierowców. Pozostałe podmioty, w szczególności CFF, posiadają 10 %, co stanowi 2 % całego rynku.

(50) W przypadku pojazdów samobieżnych przewożonych przez kierowców, załadowanych na promy⁽⁵⁴⁾ (około 24 % ruchu w transporcie towarów ogólnego zastosowania w 2003 r.), SNCM i CMN posiadają również większość odnośnego rynku. Jednak od 2002 r. CFF powiększyło ofertę i posiada około [...] % rynku.

3.2. Obsługa połączeń z krajami Maghrebu

(51) Tunezja i Algieria stanowią duży rynek z około 5 mln pasażerów, zdominowany przez transport lotniczy. W tym kontekście transport morski stanowi około 15 % przepływu pasażerów. Podczas gdy Algieria stanowi znaczny rynek dla transportu morskiego, rzędu 560 000 pasażerów, Tunezja stanowi rynek mniejszy – rzędu 250 000 pasażerów.

(52) Rynek transportu morskiego z Francji do krajów Maghrebu silnie wzrastał w czasie ostatnich lat, odnotowując wzrost rzędu 13 % w latach 2001–2005. Biorąc pod uwagę perspektywy wzrostu turystyki w kierunku

tego regionu, transport morski powinien osiągnąć roczny wskaźnik wzrostu rzędu 4 % do 2010 r.

(53) W Algierii SNCM zajmuje pozycję drugiego podmiotu na rynku, po algierskim przedsiębiorstwie publicznym *Entreprise Nationale de Transport Maritime de Voyageurs* (ENTMV). Udział w rynku SNCM zmienił się z 24 % w 2001 r. do [...] % w 2005 r.

(54) SNCM zajmuje pozycję drugiego podmiotu na rynku transportu do Tunezji, za *Compagnie tunisienne de navigation* (CTN). Chociaż od 2001 r. SNCM utraciła, na rzecz CTN, udział w rynku, który spadł z 44 % do [...] % w 2004 r., pewną poprawę obserwuje się od 2005 r. ([...] %).

4. OPIS ŚRODKÓW OBJĘTYCH NINIEJSZĄ DECYZJĄ

4.1. Dokapitalizowanie SNCM w 2002 r.

4.1.1. Opis

(55) W wyniku decyzji Komisji z dnia 17 lipca 2002 r., która zatwierdziła pomoc w celu ratowania przedsiębiorstwa na rzecz SNCM⁽⁵⁵⁾, władze francuskie dnia 18 lutego 2002 r. zgłosiły Komisji projekt pomocy restrukturyzacyjnej na rzecz SNCM. Środek ten polegał na dokapitalizowaniu SNCM poprzez spółkę dominującą CGMF kwotą 76 mln EUR, w tym 46 mln EUR z tytułu kosztów restrukturyzacji⁽⁵⁶⁾. Takie podwyższenie kapitału miało na celu zwiększenie kapitału własnego SNCM z 30 mln EUR do 106 mln EUR.

(56) Zgodnie z wytycznymi z 1999 r. władze francuskie przedstawiły Komisji plan restrukturyzacji⁽⁵⁷⁾ SNCM, obejmujący pięć elementów:

(i) zmniejszenie liczby przepraw i przesunięcie statków między różnymi trasami (zmniejszenie liczby połączeń z Korsyką i zwiększenie liczby połączeń z krajami Maghrebu)⁽⁵⁸⁾;

(ii) zmniejszenie floty o cztery statki, co powinno zapewnić 21 mln EUR środków płynnych;

(iii) zbycie niektórych środków trwałych;

(iv) zmniejszenie zatrudnienia⁽⁵⁹⁾ o około 12 %, które wraz z racjonalną polityką płacową powinno umożliwić zmniejszenie kosztów załogi z 61,8 mln EUR w 2001 r. do średnio [...] mln EUR w okresie 2003–2006 r. i kosztów ponoszonych na lądzie z 50,3 mln EUR w 2001 r. do [...] mln EUR w tym samym okresie;

(v) zlikwidowanie dwóch ze spółek zależnych – *Compagnie Maritime Toulonnaise* i spółki *Corsica Maritime*, których pozostała działalność zostałaby przejęta przez SNCM.

- (57) W związku z uwagami sformułowanymi przez Komisję w decyzji z dnia 19 sierpnia 2002 r. władze francuskie, w piśmie z dnia 31 stycznia 2003 r., opisały ulepszenia wprowadzone do planu restrukturyzacji w odniesieniu do jego następujących elementów:
- zobowiązania i szczegółowe informacje na temat polityki płacowej,
 - plan obniżki kosztów związanych ze zużyciem pośrednim,
 - zobowiązanie, że SNCM nie doprowadzi do wojny cenowej ze swoimi konkurentami na Korsyce.
- (58) W tym ostatnim względzie władze francuskie wyjaśniają, że „SNCM podejmuje zobowiązanie bez zastrzeżeń, gdyż uważa, że wojna cenowa sama w sobie byłaby niezgodna ani z jej pozycjonowaniem strategicznym, ani z jej interesem, gdyż doprowadziłaby do spadku jej przychodów, ani z jej zwykłymi praktykami i know-how”.
- (59) Władze francuskie przedstawiły Komisji w planie restrukturyzacji szczegółową tabelę finansową na lata 2002–2007, w oparciu o prognozowane średnie dla serii zmiennych⁽⁶⁰⁾. Prognozy finansowe wskazują między innymi na powrót do dodatniego wyniku bieżącego od 2003 r.

Tabela 1

Tabela finansowa na okres 2002–2007

(w mln EUR)

	2000 r.	2001 r.	2002 r.	2002 r.	2003 r.	2004 r.	2005 r.	2006 r.	2007 r.
	Realizacja	Realizacja	Plan	Realizacja	Plan	Plan	Plan	Plan	Plan
Obroty	204,9	204,1	178	205,8	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Dotacje na działalność operacyjną	85,4	86,7	74,5	77,7	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Zysk bieżący	- 14,7	- 5,1	1,2	- 5,8	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Zysk netto	- 6,2	- 40,4	23	4,2	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Fundusze własne	67,5	29,7	119	33,8	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Zobowiązania finansowe netto (poza leasingiem)	135,8	134,5	67,7	144,8	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Wskaźniki finansowe					[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Zysk bieżący/obroty + dotacje	- 5 %	- 2 %	0 %	- 2 %	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Fundusze własne/zobowiązania w bilansie	50 %	22 %	176 %	23 %	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

Dane z 2000 r., 2001 r. i 2002 r. pochodzą ze rocznych sprawozdań finansowych SNCM za rok 2001 i 2002.

- (60) Wkład kapitałowy w wysokości 76 mln EUR oraz przywrócenie rentowności działalności operacyjnej planowane od 2003 r. powinny umożliwić, według władz francuskich, podwyższenie kapitału własnego z poziomu około 30 mln EUR na koniec roku 2001 r. do 120 mln EUR w perspektywie krótkoterminowej (do 2003 r.), a następnie do [...] mln EUR w chwili zakończenia planu (2006–2007 r.). Powinno to umożliwić zmniejszenie zobowiązań finansowych z 145 mln EUR w 2002 r. do poziomu [...]–[...] mln EUR w latach 2003–2005. W ostatnich latach planu przewidywano zwiększenie zobowiązań przez spółkę ze względu na renowację jednego lub dwóch statków będących w całości jej własnością.
- (61) Władze francuskie dostarczyły również studium wrażliwości oczekiwanych wyników w odniesieniu do roboczych założeń dotyczących ruchu na poszczególnych trasach. Na tej podstawie różne symulacje pokazują, że w rozważanych przypadkach SNCM powinna odzyskać rentowność.

4.1.2. Określenie kwoty dokapitalizowania

- (62) Metoda przyjęta przez władze francuskie ⁽⁶¹⁾ w celu określenia kwoty dokapitalizowania polega na obliczeniu potrzebnego dofinansowania w oparciu o średni stosunek funduszy własnych do zobowiązań finansowych stwierdzony w 2000 r. w pięciu europejskich przedsiębiorstwach żeglugi morskiej. Mimo rozbieżności w bilansach tych przedsiębiorstw średnia wartość przyjęta przez władze francuskie wynosi 79 %. Władze francuskie utrzymują, że prognozy finansowe dla okresu 2002–2007 doprowadzają do średniego stosunku kapitałów własnych do zobowiązań finansowych na poziomie 77 % przy kapitałach własnych na poziomie 169 mln EUR w 2007 r. Taki poziom funduszy własnych powinien zostać osiągnięty dzięki dokapitalizowaniu w kwocie 76 mln EUR, pod warunkiem powodzenia działań przewidzianych w planie restrukturyzacji.

4.2. Środki podjęte po dokapitalizowaniu z 2002 r.

4.2.1. Uwagi wstępne

- (63) Dokapitalizowanie i plan restrukturyzacji z 2002 r. nie przyniosły oczekiwanych wyników i od 2004 r. sytuacja ekonomiczna i finansowa SNCM znacznie się pogorszyła. Przyczyniły się do tego zarówno czynniki wewnętrzne (konflikty społeczne, braki i opóźnienia w realizacji celów w zakresie wydajności, utrata udziału w rynku), jak i czynniki zewnętrzne (mniejsze zainteresowanie połączeniami z Korsyką, zdobycie udziału w rynku przez CFF, błędy w zarządzaniu ze strony państwa ⁽⁶²⁾, a także wzrost kosztów paliw.
- (64) Wynik bieżący SNCM osiągnął tym samym poziom – 32,6 mln EUR w 2004 r. i – 25,8 mln EUR w 2005 r. Wynik netto natomiast wyniósł – 29,7 mln EUR w 2004 r. i – 28,8 mln EUR w 2005 r.
- (65) Pogorszenie sytuacji ekonomicznej i finansowej SNCM skłoniło władze francuskie do zbycia aktywów przekraczającego poziom przewidziany w planie restrukturyzacji z 2002 r. i wymagany w decyzji z 2003 r., a także do uruchomienia procesu poszukiwania partnerów prywatnych.

Tabela 2

Wykaz aktywów zbytych przez SNCM od 2002 r. ⁽⁶³⁾

	Przychód netto ze zbycia	Data
<i>Aktywa do zbycia zaproponowane w zgłoszeniu z 2002 r. (w EUR)</i>	25 165 000	
Aliso(w zamian za Asco, zgodnie z decyzją Komisji z dnia 8 września 2004 r.)	[...]	30.9.2004
Napoléon	[...]	6.5.2002
Monte Rotondo	[...]	31.7.2002
Liberté	[...]	27.1.2003
Kompleks nieruchomości Schuman	[...]	20.1.2003
<i>Dodatkowe aktywa, których zbycie Komisja nakazała w decyzji z dnia 9 lipca 2003 r. (w EUR)</i>	5 022 600	
SCI Espace Schuman	[...]	24.6.2003
Southern Trader	[...]	22.7.2003
Someca	[...]	30.4.2004
Amadeus	[...]	12.10.2004
CCM	[...] (!)	—

	Przychód netto ze zbycia	Data
Aktywa zbyte dodatkowo, po decyzji z lipca 2003 r. (mln EUR)	12,6	
Asco	[...]	24.5.2005
Sud Cargos	[...]	15.9.2005
Sprzedaż mieszkań w nieruchomościach SNCM (wcześniej zajmowanych przez pracowników SNCM)	[...]	wrzesień 2003 do 2006
Razem (mln EUR)	42,385	

(¹) [...]

4.2.2. Środki podjęte po dokapitalizowaniu z 2002 r.

(66) W wyniku otwartej, przejrzystej i niedyskryminującej procedury wyboru (⁶⁴) dnia 13 października 2005 r. doprowadzono ostatecznie – w bardzo trudnej sytuacji społecznej i finansowej – do porozumienia między państwem, BCP i VT. VT jest tym samym inwestorem branżowym SNCM (udział 28 %), podczas gdy BCP jest głównym udziałowcem z udziałem w wysokości 38 %. Państwo zobowiązało się, w szczególności w odniesieniu do pracowników, do pozostania udziałowcem przedsiębiorstwa z udziałem (⁶⁵) w wysokości 25 %. BCP i VT opracowały biznes plan dla SNCM, który został przedstawiony Komisji Europejskiej dnia 7 kwietnia 2006 r.

Treść protokołu porozumienia

(67) Dnia 16 maja 2006 r. strony (BCP, VT i CGMF) podpisały protokół porozumienia, zgodnie z którym dokonano zbycia 75 % kapitału SNCM na rzecz prywatnych nabywców.

(68) W części II protokołu porozumienia przewidziano, że CGMF zobowiązuje się do zatwierdzenia podwyższenia kapitału SNCM o łącznej kwocie 142,5 mln EUR oraz objęcia i całkowitej spłaty akcji w podwyższonym kapitale.

(69) Po podwyższeniu kapitału przewidziano obniżenie kapitału spółki SNCM poprzez umorzenie akcji w celu doprowadzenia go do minimalnego poziomu wymaganego przepisami prawa w przypadku spółki akcyjnej, która nie jest notowana w obrocie publicznym.

(70) Oprócz podwyższenia kapitału CGMF zobowiązuje się udostępnić SNCM, w formie kredytu w rachunku bieżącym, kwotę 38,5 mln EUR. Kredyt w rachunku bieżącym, który zostanie przekazany przez SNCM na rachunek zastrzeżony (bank CIC), jest przeznaczony do sfinansowania części tzw. kosztu „wspaniałomyślności”, który uzupełni kwoty należne na mocy przepisów prawa i postanowień umownych w przypadku ewentualnej realizacji przez nabywców planu redukcji zatrudnienia (⁶⁶). Wypłata rekompensat uzupełniających odszkodowania otrzymywane na mocy przepisów

prawa i postanowień umownych odbywa się indywidualnie i przez imienne wskazanie pracowników, którzy odeszli z przedsiębiorstwa i których umowa o pracę została rozwiązana.

(71) Część III protokołu porozumienia stanowi, że po przeprowadzeniu tych operacji CGMF zbywa na rzecz prywatnych nabywców swoje akcje stanowiące 75 % akcji składających się na kapitał przedsiębiorstwa i [...] przeznaczoną na sfinansowanie części planu socjalnego wykraczającej poza zobowiązania umowne i prawne.

(72) Część III protokołu porozumienia stanowi również o łącznym i równoczesnym objęciu przez nabywców i CGMF nowych akcji na łączną kwotę 35 mln EUR i wniesieniu na rachunek bieżący przez BCP/VT kwoty 8,75 mln EUR, udostępnianych SNCM w zależności od jej potrzeb w zakresie płynności. Ustęp III.2.7 protokołu porozumienia przewiduje, że wartość akcji CGMF jest w każdym czasie równa ich początkowej wartości nominalnej powiększonej o [...] % wartości nominalnej opłaconych akcji, pomnożonej przez D/365, gdzie D to liczba dni od dnia realizacji, po odliczeniu wszystkich pobranych kwot (na przykład dywidend). Zasady te nie mają zastosowania w przypadku postępowania naprawczego lub sądowej likwidacji spółki.

(73) Protokół porozumienia (część III.5) zawiera klauzulę umożliwiającą odstąpienie od umowy zbycia SNCM, którą nabywcy mogą wykorzystać równocześnie w razie wystąpienia jednego z następujących zdarzeń, o ile skutkiem tych hipotetycznych sytuacji byłoby podważenie wiarygodności ich biznesplanu i przywrócenia rentowności spółki:

— nieudzielenie zamówienia w związku z przekazaniem obowiązku użyteczności publicznej w zakresie obsługi połączeń morskich z Korsyką na okres rozpoczynający się dnia 1 stycznia 2007 r. [...],

— wszelka negatywna decyzja Komisji Europejskiej lub wyrok sądu pierwszej lub drugiej instancji, takie jak odmowa zatwierdzenia operacji lub narzucenie warunków mających istotny wpływ na wartość spółki [...].

- (74) Część VII protokołu porozumienia stanowi, że CGMF, począwszy od dnia przeniesienia własności przedsiębiorstwa, przejmuje część zobowiązań socjalnych SNCM w zakresie ubezpieczeń dodatkowych jej emerytowanych pracowników na kwotę szacowaną na 15,5 mln EUR.
- (75) Zasady zarządzania przedsiębiorstwem zostały wyszczególnione w części IV protokołu porozumienia. Przewidziano, że sposób zarządzania SNCM zostanie zmieniony poprzez przekształcenie SNCM w spółkę akcyjną z zarządem i radą nadzorczą. Rada nadzorcza będzie składała się z 10, a następnie 14 członków. Funkcja przewodniczącego zostanie powierzona przejściowo przedstawicielowi państwa. Jeśli zamówienie z tytułu przekazania obowiązku użyteczności publicznej zostanie udzielone SNCM, przewodniczący rady nadzorczej zostanie zastąpiony przez przedstawiciela BCP. Zarząd ma natomiast za zadanie zapewnić zarządzanie operacyjne SNCM.
- (76) Dnia 26 maja 2006 r. rząd francuski zatwierdził zbycie SNCM oraz wyżej opisane środki.

Środki

- (77) W świetle powyższego, protokół porozumienia zawiera trzy rodzaje środków pomocy państwa, uzasadniających badanie systemu pomocy państwa z punktu widzenia wspólnotowego:
- zbycie w 100 % SNCM, po cenie ujemnej wynoszącej 158 mln EUR (wkład kapitałowy w wysokości 142,5 mln EUR i przejęcie kosztów ubezpieczeń dodatkowych na kwotę 15,5 mln EUR),
 - zaliczka na rachunku bieżącym udostępniona przez CGMF na kwotę 38,5 mln EUR na rzecz zwolnionych pracowników SNCM,
 - podwyższenie kapitału o 8,75 mln EUR z objęciem akcji przez CGMF łącznie i równocześnie z wkładem 26,25 mln EUR wniesionym przez VT i BCP.

5. ZAKRES NINIEJSZEJ DECYZJI

- (78) Niniejsza ostateczna decyzja dotyczy środków wprowadzonych przez Francję na rzecz SNCM od dnia 18 lutego 2002 r., a mianowicie:
- wkładu kapitałowego CGMF do SNCM na sumę 76 mln EUR w 2002 r. (w tym 53,48 mln EUR w ramach obowiązków użyteczności publicznej a reszta kwoty w ramach pomocy restrukturyzacyjnej),
 - ujemnej ceny sprzedaży SNCM przez CGMF w wysokości 158 mln EUR,
 - wkładu CGMF w wysokości 8,75 mln EUR,

— przejęcia przez CGMF niektórych dodatkowych środków socjalnych w kwocie 38,5 mln EUR

- (79) Niniejsza decyzja nie dotyczy badania kompensacji finansowych pobranych lub do pobrania przez SNCM w ramach obowiązków użyteczności publicznej w latach 2007–2013, które są przedmiotem odrębnego postępowania.

6. POWODY DECYZJI KOMISJI Z 2002 R. I 2006 R.

6.1. Wszczęcie formalnego postępowania wyjaśniającego z 2002 r.

- (80) W swojej decyzji o wszczęciu postępowania z dnia 19 sierpnia 2002 r. Komisja, chociaż uznała SNCM za przedsiębiorstwo zagrożone, wyraziła wątpliwości co do zgodności zgłoszonego środka z kryteriami określonymi w pkt 3.2.2 wytycznych z 1999 r., które obowiązywały w czasie przyjęcia decyzji.
- (81) Komisja wyraziła pewne obawy dotyczące planu restrukturyzacji ze względu na brak analizy przyczyn strat poniesionych przez przedsiębiorstwo. Komisja postawiła w szczególności pytania dotyczące związku między stratami a obowiązkami użyteczności publicznej, wpływu polityki zakupu statków SNCM na wyniki finansowe spółki i środków planowanych w celu zwiększenia wydajności przedsiębiorstwa.
- (82) Komisja ponadto podkreśliła niektóre braki w planie restrukturyzacji, w szczególności brak konkretnych środków mających na celu zmniejszenie kwoty nakładów i brak informacji na temat przyszłej polityki cenowej SNCM.
- (83) Komisja zastanawiała się również nad tym, czy właściwa jest metoda obliczenia przyjęta przez władze francuskie w celu ustalenia kwoty dokapitalizowania oraz nad niektórymi założeniami przyjętymi w celu sporządzenia symulacji finansowych.

6.2. Rozszerzenie formalnego postępowania wyjaśniającego z 2006 r.

- (84) Decyzją z dnia 13 września 2006 r. Komisja postanowiła rozszerzyć formalne postępowanie wyjaśniające z 2002 r. na środki przewidziane w ramach zbycia SNCM podmiotom sektora prywatnego.
- (85) Przede wszystkim, biorąc pod uwagę wnioski władz francuskich z dnia 7 kwietnia 2006 r. (zob. motyw 17 niniejszej decyzji) o zbadanie części kwoty wkładu kapitałowego z 2002 r. w świetle wyroku w sprawie *Altmark*, Komisja wyraziła w tym względzie wątpliwości co do przestrzegania warunków (w szczególności drugiego i czwartego) postawionych przez sędziego Wspólnoty we wspomnianym wyroku⁽⁶⁷⁾.

- (86) Zakładając, że kwota ta byłaby uznana za pomoc zgodną ze wspólnym rynkiem w rozumieniu art. 86 ust. 2 traktatu WE, Komisja uznała w decyzji z 2006 r., że nowa kwota pomocy do oceny w świetle wytycznych dotyczących pomocy restrukturyzacyjnej wynosiłaby 15,81 mln EUR. Ponieważ kwota pomocy restrukturyzacyjnej byłaby znacznie niższa niż kwota zgłoszona w 2002 r. i zatwierdzona w 2003 r., Komisja wyraziła swoje wątpliwości co do celowości utrzymania wszystkich kompensacji wymaganych od SNCM na mocy decyzji z 2003 r.
- (87) Komisja wyraziła również wątpliwości co do przestrzegania warunków wymaganych na mocy decyzji z 2003 r., tj. zasady *price leadership* oraz liczby połączeń tam i z powrotem z Korsyką.
- (88) Jeśli chodzi o ujemną cenę zbycia SNCM, Komisja wyraziła obawy dotyczące dokapitalizowania spółki przez państwo przed zbyciem SNCM zgodnie z zasadą zachowania się jak prywatny inwestor działający w warunkach gospodarki rynkowej. W szczególności Komisja wyraziła wątpliwości co do poprawności obliczeń kosztów likwidacji, jakie państwo będące akcjonariuszem poniosłoby w przypadku likwidacji SNCM.
- (89) Komisja podała w wątpliwość fakt, że środki finansowe mogą być uzasadnione na podstawie wytycznych dotyczących pomocy w celu ratowania i restrukturyzacji przedsiębiorstw.
- (90) Komisja wyraziła także wątpliwości w sprawie drugiego dokapitalizowania w wysokości 8,75 mln EUR, jeśli chodzi o przestrzeganie zasad równoczesności inwestycji prywatnych i publicznych oraz jednakowych warunków subskrypcji w rozumieniu orzecznictwa.
- (91) Komisja wyraziła ponadto wątpliwości co do faktu, że dodatkowe środki socjalne w kwocie 38,5 mln EUR pomocy przyznawanej osobom fizycznym mogą stanowić pośrednie korzyści dla przedsiębiorstwa. Podkreśliła również możliwą sprzeczność przy uwzględnieniu dodatkowych odpraw z tytułu zwolnienia jako części ryzyka ponoszonego przez przezornego inwestora.
- (92) W piśmie z dnia 7 kwietnia 2006 r. oraz w ramach uwag przedstawionych w odpowiedzi na decyzję z 2006 r. władze francuskie zwróciły się do Komisji o stwierdzenie, że ze względu na jej charakter rekompensaty z tytułu obowiązku użyteczności publicznej za okres 1991–2001 część podwyższenia kapitału z 2002 r., tj. 53,48 mln EUR, nie stanowi pomocy państwa w świetle wyroku w sprawie *Altmark*, uznając, że cztery warunki określone we wspomnianym wyroku są spełnione w niniejszej sprawie.
- (93) Jeśli chodzi w szczególności o drugi warunek zastosowany w sprawie *Altmark*, władze francuskie podkreślają, że zgodnie z wyrokiem w sprawie *Altmark* jedynie czynniki uwzględnione muszą być wcześniej ustalone w sposób obiektywny i przejrzysty. Otóż w niniejszej sprawie władze francuskie wyjaśniają, że kwota 53,48 mln EUR została wypłacona w listopadzie 2003 r. w oparciu o uwzględnione w obliczeniach czynniki określone przed odnośnym okresem (1991–2001) ⁽⁶⁸⁾.
- (94) W związku z tym według Francji fakt, że wypłata ponownie obliczonej kwoty niedostatecznej rekompensaty miała miejsce *a posteriori*, nie podważa jej wniosku, zgodnie z którym czynniki uwzględnione w obliczeniach, na podstawie których obliczono rekompensatę w kwocie 53,48 mln EUR, zostały jasno ustalone w sposób obiektywny i przejrzysty, przed wykonaniem zadań użyteczności publicznej.
- (95) Jeśli chodzi o czwarty warunek zastosowany w sprawie *Altmark*, władze francuskie uważają, że dotyczy on cech charakterystycznych przedsiębiorstwa, które wykonuje zadania użyteczności publicznej, odpowiadających cechom przeciętnego dobrego zarządcy, nie odwołuje się on natomiast w żaden sposób do jakiegokolwiek wymogu minimalnej lub średniej rentowności odnośnego przedsiębiorstwa.
- (96) W tym względzie władze francuskie uważają, że wobec SNCM można przyjąć „domniemanie dobrego zarządzania” w okresie 1991–2001 i że nie można przyjąć „domniemania złego zarządzania” wobec tej spółki wyłącznie ze względu na straty finansowe poniesione w latach 1991–2001. Według władz francuskich strat SNCM nie można przypisać złemu zarządzaniu, lecz sztywnym zapisom umów zawartych w 1991 r. i w 1996 r. oraz nagłym zakłóceniom na długoletnim rynku tego przedsiębiorstwa, wynikającym z przejścia z sytuacji monopolu do warunków silnej konkurencji. SNCM zachowała się więc jak przedsiębiorstwo przeciętnie dobrze zarządzane.

7. STANOWISKO WŁADZ FRANCUSKICH

7.1. Dokapitalizowanie z 2002 r.

7.1.1. Kwota 53,48 mln EUR w świetle wyroku w sprawie *Altmark*

7.1.1.1. Przestrzeganie czterech kryteriów zastosowanych w sprawie *Altmark*

- (92) W piśmie z dnia 7 kwietnia 2006 r. oraz w ramach uwag przedstawionych w odpowiedzi na decyzję z 2006 r. władze francuskie zwróciły się do Komisji o stwierdzenie, że ze względu na jej charakter rekompensaty z tytułu obowiązku użyteczności publicznej za okres 1991–2001 część podwyższenia kapitału z 2002 r., tj. 53,48 mln EUR, nie stanowi pomocy państwa w świetle wyroku w sprawie *Altmark*, uznając, że cztery warunki określone we wspomnianym wyroku są spełnione w niniejszej sprawie.
- (97) Francja podkreśla, że podmiot publiczny był jedynym przedsiębiorstwem zdolnym przyjąć na siebie obowiązki w zakresie regularnych połączeń w ciągu roku i ich częstotliwości i to mimo pojawienia się w 1996 r. podmiotu prywatnego, który obsługiwał jedynie niektóre trasy i wyłącznie w szczycie sezonu. Ścisłe rzecz biorąc, nie istnieje zresztą przedsiębiorstwo, którego koszty mogłyby posłużyć za punkt odniesienia w celu ustalenia, czy poziom rekompensaty przyznanej SNCM przekracza koszty, które z konieczności powstają w związku z wykonywaniem obowiązków użyteczności publicznej, czy nie przekracza tych kosztów. Według władz francuskich dokonanie porównania między strukturą kosztów SNCM a strukturą kosztów innych przedsiębiorstw żeglugi morskiej byłoby niewymierne, biorąc pod uwagę specyficzny charakter działalności tej spółki i rynku, na którym działa.

- (98) Mimo braku praktycznej możliwości znalezienia przedsiębiorstwa, które mogłoby posłużyć za punkt odniesienia dla tego okresu, Francja uważa, że dołożyła wszelkich starań, by dostarczyć, w trakcie wymiany korespondencji z Komisją, która miała miejsce w 2005 r. i 2006 r., obiektywne i uzasadnione informacje umożliwiające uznanie SNCM za „przeciętne, dobrze zarządzane i odpowiednio wyposażone przedsiębiorstwo” i stwierdza, że czwarte kryterium określone w wyroku w sprawie *Altmark* jest spełnione⁽⁶⁹⁾.
- (99) Francja uważa ponadto że porównanie oparte na dostępnych informacjach dotyczących struktury kosztów CFF i struktury kosztów SNCM zdecydowanie nie przeczy domniemaniu dobrego zarządzania SNCM, przede wszystkim dlatego, że informacje te nie pozwalają w żadnym razie na uwzględnienie niebagatelnej części kosztów działalności związanej z obowiązkiem użyteczności publicznej związanej z transportem towarów.
- (100) Francja przyznaje skądinąd, że w takim przypadku jak niniejsza sprawa, można uznać, że orzecznictwo, które doprowadziło do wydania wyroku w sprawie *Altmark* (w szczególności wyrok w sprawie *Ferring*), należy rozumieć jedynie jako weryfikację braku nadmiernych rekompensat. W tym względzie władze francuskie wyjaśniają, że przyznane dotacje nie przekroczyły kosztów faktycznie poniesionych przez SNCM w związku z obowiązkami użyteczności publicznej, które jej powierzono, jak Komisja wskazała w swojej decyzji z dnia 30 października 2001 r.⁽⁷⁰⁾.
- (101) Ponadto władze francuskie twierdzą, że fakt, iż wyrok w sprawie *Altmark* ma zastosowanie do umowy o przekazanie obowiązku użyteczności publicznej na lata 2002–2006, powinien przyczynić się do rozwiania wątpliwości co do możliwości zastosowania tego wyroku do rekompensat kosztów z tytułu świadczenia usług użyteczności publicznej odnoszących się do okresu 1991–2001. Według Francji rekompensaty przyznane za lata 1991–2001 i 2001–2006 mają ten sam charakter, ponieważ czynniki uwzględnione przy ich określaniu, tj. trudne do spełnienia wymogi w zakresie usług użyteczności publicznej, obecność tylko jednego przedsiębiorstwa będącego w stanie spełnić takie wymogi oraz mechanizm uwzględnienia kosztów operacyjnych, są identyczne.
- (102) Podsumowując, Francja jest zdania, że istnienie obowiązków użyteczności publicznej w połączeniu z brakiem nadmiernych rekompensat w okresie 1991–2001 potwierdza spełnienie czterech warunków określonych w wyroku w sprawie *Altmark*.
- 7.1.1.2. Zgodność kwoty 53,48 mln EUR z art. 86 ust. 2 traktatu WE
- (103) Jeżeli Komisja miałaby stwierdzić, że interwencja ta stanowi pomoc państwa w rozumieniu art. 87 ust. 1 traktatu WE, władze francuskie uważają, że środek ten, odrębny i niezależny od planu restrukturyzacji z 2002 r., jest zgodny ze wspólnym rynkiem w rozumieniu art. 86 ust. 2 traktatu WE, ponieważ ta podstawa zgodności nie została podważona przez sąd w wyroku z 2005 r.
- (104) Władze francuskie podkreślają fakt, że w niniejszej sprawie odnośna kwota jest środkiem, który nie powinien być oceniany w świetle wytycznych w sprawie pomocy restrukturyzacyjnej z 1999 r. lub z 2004 r., a w szczególności nie powinien być brany pod uwagę przy ocenie warunków nałożonych na plan z 2002 r. Według Francji bowiem wytyczne dotyczące pomocy restrukturyzacyjnej z 2004 r. (motyw 68) nie mogą uzasadniać włączenia 53,48 mln EUR do pomocy restrukturyzacyjnej.
- (105) W tym względzie Francja stwierdza, że kwota 53,48 mln EUR, obejmująca rekompensaty kosztów poniesionych z tytułu obowiązków użyteczności publicznej za okres 1991–2001, nie jest środkiem przyznanym w czasie restrukturyzacji, bez względu na to, czy chodzi o plan restrukturyzacji zgłoszony w 2002 r., czy o zaktualizowaną wersję tego planu, lecz środkiem, który poprzedza przedmiotowe plany restrukturyzacji. Ponadto władze francuskie podnoszą, że środek mający na celu rekompensatę kosztów ponoszonych przez przedsiębiorstwa z tytułu ich obowiązków użyteczności publicznej nie ma charakteru pomocy restrukturyzacyjnej określonej w wytycznych.
- (106) Władze francuskie uważają, że nawet jeśli kwota ta została zgłoszona w ramach łącznego zastrzyku finansowego z tytułu pomocy restrukturyzacyjnej, Komisja nie jest zobowiązana do uznania klasyfikacji przyjętej przez państwa członkowskie, a przeciwnie – do niej należy w razie potrzeby dokonanie ponownej klasyfikacji środka jako środka niestanowiącego pomocy państwa albo uznanie środka podjętego przez państwo za pomoc, nawet gdy odnośne państwo członkowskie nie przedstawiło go jako takiego.
- 7.1.2. W sprawie pozostałej kwoty zgłoszonej z tytułu pomocy restrukturyzacyjnej
- (107) W świetle powyższego Francja uznaje, że jeżeli kwota 53,48 mln EUR zostanie uznana za środek niezawierający elementów pomocy lub jeżeli zostanie uznana za pomoc zgodną ze wspólnym rynkiem w rozumieniu art. 86 ust. 2 traktatu WE, kwota pomocy, jaką należy uznać za pomoc restrukturyzacyjną w ramach zgłoszenia z 2002 r., nie wyniesie 76 mln EUR, lecz 15,81 mln EUR.
- 7.2. Środki podjęte po dokapitalizowaniu z 2002 r.
- (108) Francja przypomina na wstępie, że poważne ruchy społeczne w okresie 2004/2005 oraz pogorszenie sytuacji ekonomicznej i finansowej SNCM skłoniły państwo jako akcjonariusza do uruchomienia w styczniu 2005 r. procedury wyboru prywatnych inwestorów i do podjęcia środków nadzwyczajnych (w szczególności zbycia *Asco* i udziałów w *Sud Cargos*)⁽⁷¹⁾.

7.2.1. Ujemna cena zbycia SNCM

- (109) Odwołując się do orzecznictwa wspólnotowego w przedmiotowej dziedzinie, władze francuskie zwracają się do Komisji o uznanie, że ujemna cena zbycia SNCM w wysokości 158 mln EUR nie zawiera żadnego środka, który mógłby zostać uznany za pomoc w rozumieniu art. 87 ust. 1 traktatu WE, ponieważ państwo francuskie zachowało się jak prywatny inwestor działający w warunkach gospodarki rynkowej.
- (110) Na wstępie Francja zwraca uwagę, że ostateczna cena 158 mln EUR, która jest niższa od ceny ujemnej, jakiej domagali się początkowo nabywcy w oparciu o audyt SNCM, jest wynikiem negocjacji w sprawie przekazania kontroli, prowadzonych w ramach otwartego, przejrzystego i niedyskryminującego postępowania przetargowego, a tym samym jest w rzeczywistości ceną rynkową.
- (111) Francja uważa, że skoro poszukiwania prywatnego partnera dla SNCM zostały prowadzone w ramach otwartego, przejrzystego i niedyskryminującego postępowania przetargowego, w wyniku którego przyjęto najlepszą ofertę, cena zbycia jest ceną rynkową.
- (112) Według władz francuskich zbycie po cenie ujemnej w wysokości 158 mln EUR miało miejsce w warunkach w najkorzystniejszych dla państwa zgodnie z orzecznictwem wspólnotowym i praktyką decyzyjną Komisji, nie zawierało więc żadnego elementu pomocy. Francja uważa bowiem, że cena ujemna jest niższa od kosztów likwidacji, jakie państwo poniosłoby w razie likwidacji przedsiębiorstwa.
- (113) Wniosek ten narzuca się zarówno przy zastosowaniu podejścia wynikającego z orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich (zwanego dalej wyrokiem w sprawie Gröditzer⁽⁷²⁾), jak i przy zastosowaniu podejścia opartego na analizie rzeczywistych kosztów likwidacji SNCM (decyzja w sprawie ABX⁽⁷³⁾).
- (114) Jeśli chodzi o pierwszą metodę opartą na wyroku w sprawie Gröditzer, Francja wyjaśnia, że wyrok ten potwierdził ocenę Komisji z decyzji z dnia 8 lipca 1999 r., zgodnie z którą „w koszcie likwidacji należy uwzględnić jedynie [...] wartość likwidacyjną aktywów [...]”⁽⁷⁴⁾.
- (115) W tym względzie sprawozdania CGMF⁽⁷⁵⁾ i Oddo-Hastings⁽⁷⁶⁾ szacują wartość likwidacyjną aktywów na minimalną wartość [...] mln EUR na dzień 30 września 2005 r.⁽⁷⁷⁾
- (116) W konsekwencji, ponieważ państwo jako właściciel-akcjonariusz spółki jest odpowiedzialne za jej zobowiązania jedynie do wartości likwidacyjnej aktywów (wyrok w sprawie Hytasa⁽⁷⁸⁾), Francja stwierdza, że wartość likwidacyjna aktywów przedsiębiorstwa oszacowana na minimalną wartość [...] mln EUR jest wyraźnie wyższa od ujemnej ceny zbycia, wynoszącej 158 mln EUR.
- (117) Jeśli chodzi o drugą metodę, Francja zauważa, że wynika ona z decyzji Komisji dotyczącej pomocy państwa udzielonej przez Belgię na rzecz ABX Logistics, w której Komisja zbadała ujemną cenę zbycia, mającą, podobnie jak w niniejszej sprawie, charakter ceny rynkowej, porównując ją z kosztami, jakie państwo będące akcjonariuszem poniosłoby faktycznie w ramach likwidacji dobrowolnej lub sądowej, zgodnie z ekspertyzą sporządzoną przez niezależną stronę trzecią. Według Francji Komisja uznaje w szczególności w tej decyzji ważność pewnych kosztów, które mogą wynikać z powództwa wierzycieli o pokrycie zobowiązań w ramach odpowiedzialności zarządu lub z likwidacji w innych działach grupy likwidującej swoją spółkę zależną.
- (118) W oparciu o przytoczone powyżej sprawozdania CGMF i Oddo-Hastings władze francuskie uznają, że suma rzeczywistych kosztów, jakie Republika Francuska poniosłaby jako akcjonariusz, mieści się w przedziale [...]–[...] mln EUR na dzień 30 września 2005 r.
- (119) Metoda ta uwzględnia w szczególności ryzyko, że państwo francuskie zostałoby wezwane do pokrycia zobowiązań w ramach odpowiedzialności zarządu, gdyby sąd uznał je za podmiot faktycznie zarządzający SNCM. Władze francuskie uważają, że nie można odrzucić ryzyka powództwa o pokrycie zobowiązań, szczególnie w świetle precedensowego wyroku sądu najwyższego (*Cour de Cassation*) we Francji⁽⁷⁹⁾. W wielu pismach do Komisji władze francuskie utrzymywały więc, że możliwość zasądzenia przez sąd krajowy pokrycia przez państwo zobowiązań przedsiębiorstwa, którym kieruje, stanowi bardzo prawdopodobny scenariusz i że powinno się go uwzględnić w wylczeniach rzeczywistych kosztów ewentualnej likwidacji SNCM.
- (120) Na dzień 30 września 2005 r. pozostała część aktywów SNCM (tj. [...] mln EUR) wyniosłaby, po spłaceniu zobowiązań uprzywilejowanych, [...] mln EUR. Pozostałe elementy kosztów uwzględnionych w ramach powództwa przeciwko państwu o pokrycie zobowiązań obejmują w szczególności koszty rozwiązania głównych umów dotyczących działalności, koszty związane z rozwiązaniem umów leasingu dotyczących statków i spłatę niezabezpieczonych zobowiązań, co prowadziłoby do niedoboru aktywów w kwocie [...] mln EUR. Władze francuskie uważają, że państwu zostałyby zasądzone spłata [...]–[...] % tej kwoty.
- (121) Ponadto władze francuskie uważają, że ze względu na związek zależności z SNCM i zgodnie z innym francuskim orzecznictwem⁽⁸⁰⁾, likwidacja przedsiębiorstwa mogłaby skłonić sąd do zasądzenia wypłaty odszkodowań na rzecz pracowników. Zgodnie z tym orzecznictwem władze francuskie uważają, że jest więcej niż prawdopodobne, że sąd ustanowiłby kwotę dodatkowych odszkodowań w oparciu o odszkodowania, które zostałyby wypłacone w ramach planu socjalnego przedstawionego przed likwidacją.

- (122) Stosując wyrok w sprawie *Aspocomp* do niniejszego przypadku, Francja uważa, że państwo musiałyby wypłacić dodatkowe odprawy z tytułu zwolnień, których koszt całkowity zawierałby się w przedziale [...]–[...] mln EUR, co ostatecznie prowadziłoby do całkowitego kosztu likwidacji, jaki poniosłoby państwo, w przedziale [...]–[...] mln EUR.
- (123) Zgodnie z tym podejściem analiza rzeczywistych kosztów, którymi zostałyby obciążone państwo będące akcjonariuszem, wskazuje, że dla państwa koszt sprzedaży SNCM po cenie ujemnej w wysokości 158 mln EUR jest niższy od rzeczywistego kosztu, jaki poniosłoby w razie likwidacji sądowej przedsiębiorstwa.
- (124) Podsumowując, władze francuskie uważają, że kwoty tej nie można uznać za pomoc państwa.

7.2.2. Łączny wkład kapitałowy akcjonariuszy

- (125) Francja uważa, że poprzez objęcie udziału zachowała się jak przezorny inwestor, ponieważ z jednej strony dokonała tego równocześnie i pozostała w mniejszości w stosunku do BCP i VT, a z drugiej strony udział ten przynosi stały zysk kapitałowy w wysokości [...] % rocznie, co eliminuje w przypadku państwa ryzyko związane z wykonaniem biznesplanu. Francja wyjaśnia, że ten wskaźnik rentowności jest bardzo zadowalający dla prywatnego inwestora⁽⁸¹⁾. Uściśla jednak, że żadne wynagrodzenie nie będzie należne w przypadku postępowania naprawczego lub likwidacji sądowej SNCM albo wykonania przez nabywców klauzuli umożliwiającej odstąpienie od umowy zbycia SNCM.

7.2.3. Dodatkowe środki socjalne (pomoc przyznawana osobom fizycznym)

- (126) Powołując się na praktykę decyzyjną Komisji, w szczególności w sprawie SFP – *Société française de production*⁽⁸²⁾, Francja uważa, że środki te stanowią pomoc przyznawaną osobom fizycznym, która nie przynosi korzyści przedsiębiorstwu. Tym samym wprowadzenie za pomocą środków publicznych dodatkowych środków socjalnych na rzecz osób zwolnionych, o ile środki te nie zmniejszą zwykłych kosztów pracodawcy, wchodzi w zakres polityki socjalnej państw członkowskich i nie stanowi pomocy państwa.

7.2.4. Wniosek

- (127) Gdyby jednak Komisja uznała nowe środki w całości lub częściowo za pomoc państwa, Francja zwraca jej uwagę na fakt, że nowe środki, zapewniając przywrócenie rentowności SNCM, umożliwiają utrzymanie warunków konkurencji na odnośnych rynkach, w szczególności na rynku połączeń z Korsyką. Kwestia ta jest według Francji jedną z zasad wytycznych w sprawie ratowania przedsiębiorstw zagrożonych, jak przypomniła Komisja w niniejszej sprawie (ust. 283 unieważnionej decyzji) i jak przypomniał Sąd w wyroku z dnia 15 czerwca

2005 r. W szczególności Sąd przypomniał, że korzystając z szerokiego zakresu swobody uznania, Komisja może uznać, że obecność przedsiębiorstwa jest niezbędna, aby zapobiec powstaniu wzmocnionej oligopolistycznej struktury na odnośnych rynkach.

- (128) Jeśli chodzi o określenie ewentualnych środków kompensacyjnych, jakie należy nałożyć na SNCM, Francja sugeruje, by Komisja wzięła pod uwagę strukturę rynku. Zmniejszenie potencjału SNCM spowodowałoby tym samym wzmocnienie pozycji, odtąd dominującej, CFF na rynku połączeń z Korsyką⁽⁸³⁾.
- (129) Według władz francuskich w wersji zaktualizowanej plan restrukturyzacji spełnia kryteria zgodności określone przez Komisję w wytycznych z 1999 r. i 2004 r. Wszystkie środki przedstawione w ramach prywatyzacji SNCM umożliwiają również przywrócenie pod koniec 2009 r. długoterminowej rentowności SNCM i są ograniczone do minimum niezbędnego do jej przewrócenia.

7.3. Zniesienie ograniczeń wprowadzonych unieważnioną decyzją z 2003 r.

- (130) Władze francuskie przypominają z jednej strony, że wszystkie warunki wymagane na podstawie decyzji z 2003 r. zostały spełnione i były przestrzegane w okresie 2003–2006. Z drugiej strony, władze francuskie uważają, że środki te nie są już niezbędne do zapobiegania zakłóceniom konkurencji i że ich utrzymanie byłoby sprzeczne z zasadą proporcjonalności, biorąc pod uwagę ograniczenie kwoty pomocy restrukturyzacyjnej, obniżonej od tego czasu do poziomu 15,81 mln EUR. W szczególności władze francuskie uważają, że należy znieść warunki, które mogłyby nadal znaleźć zastosowanie, a mianowicie warunki dotyczące zakazu modernizowania floty SNCM, przestrzegania zasady *price leadership* w zakresie cen i utrzymania pewnej liczby połączeń.

8. UWAGI ZAINTERESOWANYCH STRON

8.1. Decyzja o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego z 2002 r.

8.1.1. Uwagi Corsica Ferries (CFF)

- (131) Stwierdzając na wstępie, że SNCM jest przedsiębiorstwem zagrożonym w rozumieniu wytycznych⁽⁸⁴⁾, CFF zastanawia się nad zdolnością SNCM do uzyskania rentowności na trasach nieobjętych dotacjami. CFF stwierdza skądinąd, że wbrew temu, co ogłoszono w planie restrukturyzacji⁽⁸⁵⁾, nadal obsługiwane są połączenia z Livorno.
- (132) Jeśli chodzi o kwestię obniżki kosztów, CFF ubolewa nad brakiem dostępu do niektórych elementów planu restrukturyzacji, co do których jej przedstawiciele mieli krytyczne uwagi⁽⁸⁶⁾.

- (133) CFF jest zdania, że wyliczenia władz francuskich prowadzące do kwoty 76 mln EUR to czysta fikcja⁽⁸⁷⁾, natomiast stosunek kapitałów własnych do zobowiązań finansowych w wysokości 79 %, przyjęty przez władze francuskie, wydaje mu się przesadzony⁽⁸⁸⁾. Jeśli chodzi o udziały SNCM, CFF zauważa, że niektóre ze spółek zależnych nie są użyteczne z punktu widzenia działalności tego przedsiębiorstwa, związanej z żeglugą morską⁽⁸⁹⁾.
- (134) Podsumowując, według CFF projekt pomocy ma na celu obejście rozporządzenia dotyczącego kabotażu i pozbawienie sensu przetargów na obsługę połączeń z Marsylii na Korsykę. CFF nalega, by planowana pomoc nie umożliwiła SNCM wypracowania bardziej agresywnej oferty handlowej. Sugeruje, by pomoc restrukturyzacyjna została przyznana dopiero w 2007 r. i tylko w przypadku przegrania przez SNCM najbliższego przetargu w 2006 r. – jedyny scenariusz, według tego przedsiębiorstwa, który mógłby sprawić, że publiczne przedsiębiorstwo żeglugi morskiej byłoby zagrożone.

8.1.2. Uwagi grupy *Stef-TFE*⁽⁹⁰⁾

- (135) Grupa *Stef-TFE* podnosi, że udziały SNCM w CMN należy przeanalizować jako aktywa czysto finansowe. Według grupy *Stef-TFE*, CMN i SNCM są niezależne i konkurują ze sobą na trasach innych niż trasy z Marsylii, choć obie są stroną umowy o przekazanie obowiązku użyteczności publicznej.
- (136) Pismo wskazuje, że grupa *Stef-TFE* zobowiąże się do „wykupienia części lub całości, choć najlepiej całości, udziałów SNCM w CMN”, których wartość szacuje na 15–17 mln EUR, jeśli Komisja uzna w ramach warunków, które mogłaby nałożyć w swojej ostatecznej decyzji, że „takie zbycie jest konieczne dla właściwego zrównoważenia planu restrukturyzacji”.

8.1.3. Uwagi przedstawicieli samorządów lokalnych

- (137) Burmistrz Marsylii, przewodniczący rady departamentu *Bouches-du-Rhône* i przewodniczący rady regionu Prowansja-Alpy-Lazurowe Wybrzeże podkreślają znaczenie ekonomiczne SNCM dla gospodarki regionalnej.
- (138) Przewodniczący rady regionu Prowansja-Alpy-Lazurowe Wybrzeże dodaje, że warunki niezbędne, by plan restrukturyzacji SNCM gwarantował rentowność przedsiębiorstwa, wydają mu się spełnione.
- (139) Przewodniczący rady wykonawczej zgromadzenia Korsyki przekazał uchwałę wspomnianego zgromadzenia z dnia 18 grudnia 2002 r., w której Zgromadzenie Korsyki pozytywnie zaopiniowało projekt dokapitalizowania SNCM.

8.1.4. Uwagi urzędu ds. transportu na Korsyce

- (140) Urząd ds. transportu na Korsyce (OTC)⁽⁹¹⁾ podkreśla, że w przetargu zorganizowanym w celu udzielenia zamówienia z tytułu przekazania obowiązku użyteczności publicznej została złożona tylko jedna oferta, a mianowicie oferta konsorcjum CMN i SNCM. Władze samorządowe Korsyki, w trosce o utrzymanie niezawodnej, wysokiej jakości obsługi połączeń, włączyły do umowy finansowe mechanizmy rekompensat lub korekt w zależności od skuteczności i niezawodności usług. Ponadto przypomina się, że samorząd terytorialny Korsyki wziął pod uwagę ewolucję podaży od 1996 r. w zakresie obsługi połączeń z portów Francji kontynentalnej, ograniczając obowiązek użyteczności publicznej jedynie do połączeń z Marsylii.
- (141) OTC wskazuje również, że ponieważ SNCM jest obecnie jedynym przedsiębiorstwem będącym w stanie spełnić wymogi zamówienia, jeśli chodzi o ruch pasażerski, jej zniknięcie „spowodowałoby bezpośrednio znaczne ograniczenie usług”. Przypomina również o znaczeniu SNCM dla gospodarki Korsyki.

8.2. Decyzja o rozszerzeniu postępowania z 2006 r.

8.2.1. Uwagi *Corsica Ferries* (CFF)

- (142) CFF podkreśla znacznie przedmiotowych środków finansowych, ich nieproporcjonalny charakter w stosunku do obrotów SNCM i fakt, że zostały wypłacone SNCM, zanim Komisja wypowiedziała się w sprawie klasyfikacji środków zgodnie z art. 87 ust. 1 traktatu WE.
- (143) CFF zwraca uwagę Komisji na fakt, że wsparcie państwa francuskiego dla SNCM ma strategiczne znaczenie dla rozwoju CFF. Te niezatwierdzone środki umożliwiają SNCM prowadzenie bardzo agresywnej polityki cenowej na połączeniach, na których CFF funkcjonuje od 10 lat i na których po raz pierwszy od zaistnienia na rynku traci w nim udział.
- (144) CFF uważa, że istnieją alternatywne sposoby zapewnienia obecności SNCM na wszystkich przedmiotowych połączeniach, w ramach przekazania obowiązku użyteczności publicznej i poza nim, które mogą przynieść liczne korzyści zarówno SNCM, jak i konkurencji w ogóle. Jeśli chodzi o przekazanie obowiązku użyteczności publicznej⁽⁹²⁾, CFF uważa, że SNCM powinna zmniejszyć swoją ofertę połączeń gwarantowanych w ramach przekazania obowiązku użyteczności publicznej, by zapobiec nadużyciu jej pozycji dominującej na tym rynku, unikać nowych inwestycji i wprowadzić plan socjalny ograniczony do 120 sezonowych miejsc pracy bez konieczności likwidacji bardziej kosztownych umów na czas nieokreślony. Jeśli chodzi o połączenia nieobjęte przekazaniem obowiązku użyteczności publicznej, CFF sugeruje wycofanie przez SNCM jednego statku sezonowego.

8.2.1.1. Dokapitalizowanie z 2002 r.

- (145) Jeśli chodzi o kwotę 53,48 mln EUR, CFF zastanawia się nad ewentualnym podwójnym uwzględnieniem w obliczeniach rekompensaty w wysokości 787 mln EUR zatwierdzonej decyzją Komisji z 2001 r.
- (146) CFF uważa, że mimo iż wyrok w sprawie *Altmark* został wydany później niż podpisano umowę o przekazanie obowiązku użyteczności publicznej, rekompensaty wypłacone w jej ramach muszą zostać zbadane w świetle kryteriów określonych we wspomnianym wyroku. W tym względzie CFF uważa, że, z wyjątkiem pierwszego, kryteria określone w wyroku w sprawie *Altmark* nie zostały spełnione.
- (147) Jeśli chodzi w szczególności o czwarte kryterium z wyroku w sprawie *Altmark*, CFF podziela obawy Komisji dotyczące możliwości uznania SNCM za przedsiębiorstwo dobrze zarządzane i odpowiednio wyposażone. W tym względzie CFF zwraca uwagę Komisji na fakt, że prawie 50 % strat SNCM miało miejsce w latach 2000 i 2001, co pozwala przypuszczać, że straty SNCM nie wynikały jedynie z obowiązków użyteczności publicznej.
- (148) Jeśli chodzi o możliwość oceny tej kwoty w świetle art. 86 ust. 2 traktatu WE, CFF uważa, że sąd wezwał Komisję do oceny, która ogranicza się do kwalifikacji tej kwoty jako pomocy, a nie do uzasadnienia jej w oparciu o wspomniany artykuł. Komisja jest zobowiązana sprawdzić, czy kwota ta nie jest zbyt wysoka w stosunku do dodatkowych kosztów spowodowanych obowiązkami użyteczności publicznej.

8.2.1.2. Środki podjęte po dokapitalizowaniu z 2002 r.

- (149) Jeśli chodzi o postępowanie przetargowe dotyczące zbycia przedsiębiorstwa, CFF uważa, że nie było ono całkowicie przejrzyste, ponieważ wybrane przedsiębiorstwo, tj. BCP, nie zarządza już działalnością operacyjną SNCM, odstąpiwszy swoje miejsce grupie VT. Ponadto, ponieważ warunki finansowe zmieniły się na dużo bardziej korzystne dla nabywców, CFF zastanawia się nad zasadą równego traktowania inwestorów, która powinna była przyświecać całej operacji.
- (150) Jeśli chodzi o ujemną cenę zbycia w wysokości 158 mln EUR, CFF wątpi w zastosowanie w niniejszej sprawie kryterium przezornego inwestora działającego w warunkach gospodarki rynkowej. Z jednej strony CFF zastanawia się, czy można uznać, że przedmiotowa operacja została przeprowadzona przez państwo równoległe do istotnej i równoczesnej interwencji zainteresowanych podmiotów prywatnych w porównywalnych warunkach, skoro państwo dokapitalizowało przedsiębiorstwo przed łącznym dokapitalizowaniem akcjonariuszy i nowym planem restrukturyzacji. Z drugiej strony CFF uważa, że w obliczu trudnych warunków finansowych SNCM przezorny inwestor działałby wcześniej, by nie doprowadzić do obniżenia wartości swojej inwestycji⁽⁹³⁾.

- (151) CFF uważa, że odniesienie do sprawy ABX Logistics nie jest właściwe. Poza faktem, że okoliczności tej sprawy nie można porównać do okoliczności niniejszej, CFF podkreśla istotny wkład beneficjenta pomocy w tamtym przypadku, co najwyraźniej nie ma miejsca w przypadku SNCM. Ponadto według CFF decyzja Komisji z 2006 r. nie uwzględniła kosztów związanych z ryzykiem postępowania sądowego w ramach likwidacji przedmiotowego przedsiębiorstwa. W tym względzie CFF uważa, że krajowe orzecznictwo wskazane przez Francję w celu uzasadnienia kosztów, które byłyby związane z likwidacją SNCM, nie ma zastosowania w niniejszej sprawie⁽⁹⁴⁾.
- (152) CFF uważa, że zastosowanie orzecznictwa wspólnotowego w sprawie Gröditzer i Hytasa do niniejszej sprawy w sposób nieunikniony prowadzi do wniosku, że państwo nie zachowało się jak prywatny inwestor, ponieważ zgodnie ze wspomnianym orzecznictwem wkład kapitałowy państwa był związany ze sprzedażą 75 % udziałów w SNCM, zmniejszającą o tyleż szanse zysku z tej inwestycji.
- (153) W końcu CFF uważa, że porównanie między kosztami likwidacji a kosztami dokapitalizowania powinno uwzględniać wartość aktywów, która – w obu przypadkach – przekazywana jest nabywcy. CFF uważa, że wartość aktywów zbytych nabywcom waha się od 640 mln EUR do 755 mln EUR⁽⁹⁵⁾, biorąc pod uwagę wartość rynkową floty wykorzystywanej przez SNCM, którą CFF szacuje na 644–664 mln EUR na sierpień 2006 r.
- (154) Jeśli chodzi o uznanie środków po dokapitalizowaniu z 2002 r. za pomoc restrukturyzacyjną, CFF uważa, że o ile SNCM spełnia warunki zagrożonego przedsiębiorstwa określone w wytycznych z 2004 r. w okresie poprzedzającym pierwsze dokapitalizowanie w wysokości 142,5 mln EUR, zaklasyfikowanie to jest jednak podważalne w przypadku okresu, który poprzedza drugie podwyższenie kapitału w wysokości 8,75 mln EUR, ponieważ odtworzono kapitał własny przedsiębiorstwa.
- (155) Jeśli chodzi o rentowność przedsiębiorstwa, CFF podkreśla, że zbycie SNCM jest tylko częściowe i nie jest nieodwołalne, biorąc pod uwagę klauzule umożliwiające odstąpienie od umowy zbycia wynegocjowane z nabywcami. Te elementy składają się na poważną wątpliwość co do woli i zdolności nabywców do naprawy sytuacji SNCM, a tym samym stanowią obciążenie dla perspektyw trwałej rentowności tego przedsiębiorstwa. CFF wskazuje ponadto, że wbrew temu, czego wymagają wytyczne z 2004 r., władze francuskie nie planowały zaprzestania wykonywania działalności, która nawet po restrukturyzacji przynosiłaby straty⁽⁹⁶⁾. Co więcej, CFF wyraża się sceptycznie o planie redukcji kosztów ze względu na fakt, że flota SNCM została powiększona⁽⁹⁷⁾, a także o planie zmniejszenia zatrudnienia, zwłaszcza w świetle niepowodzenia planu socjalnego z 2002 r.

- (156) CFF wyraża wątpliwości co do faktu, że nowa pomoc jest ograniczona do minimum, ze względu, z jednej strony, na brak jasnych wskazań, co obejmują koszty socjalne, a z drugiej strony – ze względu na treść protokołu zgromadzenia SNCM z dnia 28 kwietnia 2006 r., z której wynika, że część tej pomocy wykorzystano na pokrycie strat z działalności przedsiębiorstwa w 2006 r. i 2007 r. CFF uważa również, że nabywcy SNCM nie przyczyniają się w znaczący sposób do restrukturyzacji przedsiębiorstwa.
- (157) CFF uważa, że aby zapobiec niepożądanym zakłóceniom konkurencji, konieczne jest odnowienie i doprecyzowanie środków kompensacyjnych nałożonych na SNCM w 2003 r. oraz dodanie do nich nowych środków kompensacyjnych dotyczących ograniczenia obecności SNCM na rynku⁽⁹⁸⁾. CFF uważa ponadto, że nie zastoso­wano się do części środków kompensacyjnych nałożonych na SNCM decyzją z 2003 r.⁽⁹⁹⁾.
- (158) Jeśli chodzi o charakter drugiego dokapitalizowania w wysokości 8,75 mln EUR, CFF uważa, że aby można było zatwierdzić interwencję państwa poza równoczesnym charakterem inwestycji publicznej i prywatnej, interwencja prywatna musi być istotna i przeprowadzona na porównywalnych warunkach. W niniejszej sprawie oba warunki nie zostały spełnione. Z jednej strony udział nabywców, ściśle związany z pierwszym podwyższeniem kapitału w wysokości 142,5 mln EUR, nie był istotny. Z drugiej strony działanie nabywców nie odbyło się na warunkach porównywalnych do warunków udziału państwa, w szczególności ze względu na klauzule umożliwiające odstąpienie od umowy zbycia i oczekiwaną rentowność mniejszościowych udziałów CGMF.
- (159) Jeśli chodzi o środki socjalne w kwocie 38,5 mln EUR, CFF podważa uznanie tej kwoty za pomoc dla osób fizycznych. Jeśli bowiem prawdą jest, że z kwoty tej korzystają bezpośrednio pracownicy SNCM, CFF podkreśla, że środek ten mógłby mieć pozytywne, pośrednie skutki dla SNCM, w szczególności poprzez załagodzenie nastrojów społecznych.

8.2.2. Uwagi STIM d'Orbigny (grupa Stef-TFE)

8.2.2.1. Dokapitalizowanie z 2002 r.

- (160) STIM podkreśla, że poprzez wypłacenie kwoty 53,48 mln EUR w ramach rekompensat z tytułu obowiązku użyteczności publicznej państwo wynagrodziło SNCM dwukrotnie za te same obowiązki użyteczności publicznej. Ponadto STIM uważa, że ta wypłata nie spełnia kryteriów określonych w wyroku w sprawie *Altmark*.
- (161) Jeśli chodzi w szczególności o drugie i czwarte kryterium uwzględnione w wyroku w sprawie *Altmark*, STIM podważa, z jednej strony, istnienie czynników wcześniej określonych w sposób obiektywny i przejrzysty, a z drugiej strony porównywalność wskaźników SNCM i CMN za lata⁽¹⁰⁰⁾ 1991-2001 oraz twierdzi w tej kwestii, że dane dostarczone Komisji zostały najwyraźniej zmanipulowane⁽¹⁰¹⁾.

8.2.2.2. Środki podjęte po dokapitalizowaniu z 2002 r.

- (162) Jeśli chodzi o ujemną cenę zbycia w wysokości 158 mln EUR, STIM uważa, że cena ta nie stanowi ceny rynkowej, wynikającej z otwartego i niedyskryminującego postępowania przetargowego, ponieważ dokapitalizowanie miało miejsce w innych warunkach niż te, które w normalnej sytuacji kierują prywatnym inwestorem. STIM uważa, że ponowna wycena aktywów księgowych netto umożliwiłaby, w najgorszym przypadku, likwidację bez żadnych kosztów dla państwa, a nawet generację nadwyżki z likwidacji, że cena zbycia jest znikoma w stosunku do wartości przedsiębiorstwa (szacowanej przez STIM na 350 mln EUR) i że pomoc jest nieproporcjonalna w stosunku do potrzeb przedsiębiorstwa.
- (163) STIM zwraca uwagę Komisji na nadmiernie szeroki zakres klauzuli umożliwiającej odstąpienie od umowy dotyczącej przeniesienia przedsiębiorstwa do sektora prywatnego.
- (164) STIM podważa ponadto uzasadnienie sprzedaży po cenie ujemnej, oparte na założeniu, że likwidacja byłaby społecznie trudna, które wydaje się mało realistyczne.
- (165) Jeśli chodzi o drugie dokapitalizowanie w wysokości 8,75 mln EUR, STIM uważa, że ten wkład kapitałowy nie jest zgodny z zasadą zachowania się jak prywatny inwestor działający w warunkach gospodarki rynkowej, biorąc pod uwagę niedostateczne gwarancje zwrotu z inwestycji. STIM uważa argument wywodzony z równoczesnego charakteru inwestycji prywatnej i publicznej, by nie uznawać tego wkładu za pomoc państwa. Ten równoczesny charakter, o ile został dowiedziony, stanowi jedynie wskazówkę i nie może sam w sobie stanowić kryterium kwalifikacji⁽¹⁰²⁾. STIM stwierdza ponadto że wkład ten stanowi gwarancję udzieloną nabywcom przez rząd francuski, że SNCM uzyska zamówienie z tytułu przekazania obowiązku użyteczności publicznej w odniesieniu do obsługi połączeń z Korsyką.
- (166) Jeśli chodzi o 38,5 mln EUR pomocy przyznawanej osobom fizycznym, STIM uważa, że kwota ta ma w praktyce na celu zapewnienie SNCM środków pozwalających wykonać niektóre kluczowe zadania planu naprawczego przedłożonego Komisji, w szczególności zmniejszenia zatrudnienia, które nie zostało zrealizowane.

8.2.2.3. Zgodność z wytycznymi z 2004 r.

- (167) STIM jest zdania, że pomoc przyznana SNCM nie jest ograniczona do minimum. Wkład SNCM i nabywców w plan restrukturyzacji jest niewystarczający w świetle warunków nałożonych w wytycznych z 2004 r., nie wykazano też, że sytuacja SNCM była na tyle wyjątkowa, żeby uzasadniać niższy wkład własny. Ponadto STIM podkreśla nieproporcjonalny charakter pomocy przyznanej w 2006 r., która umożliwiła SNCM utworzenie rezerwy na pokrycie przyszłych strat. W końcu fakt, że SNCM nie przewidziała zbycia aktywów, które nie są niezbędne dla dalszego istnienia przedsiębiorstwa, jest niezgodny z wymogami ustanowionymi w wytycznych z 2004 r.

- (168) STIM uważa, że wpłata odnośnych kwot odbyła się z naruszeniem zasady jednorazowej pomocy, o której mowa w wytycznych z 2004 r. Pogorszenia sytuacji finansowej przedsiębiorstwa i konfliktów społecznych nie sposób uznać za wyjątkowe okoliczności, nieprzewidywalne i niepowstałe z winy przedsiębiorstwa będącego beneficjentem.
- (169) Tym samym STIM wymaga dodatkowych środków kompensacyjnych w wysokości połowy przyznanej pomocy, tj. 98,25 mln EUR, poprzez zbycie dodatkowego statku oraz bezpośrednich i pośrednich udziałów SNCM w CMN. W tym względzie STIM stwierdza, że te udziały nie mają strategicznego znaczenia w rozumieniu wytycznych w sprawie pomocy restrukturyzacyjnej, ponieważ nie są niezbędne dla przetrwania przedsiębiorstwa ani nie mają charakteru aktywów niezbywalnych.
- (170) STIM podnosi również, że domniemana synergia między SNCM i CMN nie istnieje, ponieważ SNCM nie pełni żadnej faktycznej roli w zarządzaniu i rozwoju CMN. STIM podkreśla ponadto że umowa akcjonariuszy, która łączyła oba przedsiębiorstwa, nie obowiązuje od dnia 15 marca 2006 r., tj. dnia, w którym została wypowiedziana przez CMN, co potwierdził sąd apelacyjny w Paryżu.

8.2.3. Uwagi SNCM

- (171) SNCM przekazała Komisji dokument podsumowujący jej sytuację ekonomiczną i konkurencyjną wraz z opinią prawnika, w której oszacowano ryzyko sądowego uznania, w ramach postępowania likwidacyjnego, interwencji państwa za interwencję podmiotu faktycznie zarządzającego przedsiębiorstwem w okresie poprzedzającym prywatyzację.
- (172) Kancelaria, do której zwróciła się SNCM [...], dochodzi do wniosku, że w oparciu o dokumenty spółki uzupełnione korespondencją, czynnościami i sprawozdaniami organów kontroli, państwo francuskie [...] ⁽¹⁰³⁾ ⁽¹⁰⁴⁾ ⁽¹⁰⁵⁾. Sprawozdanie podkreśla ponadto że [...] ⁽¹⁰⁶⁾. Ponadto zgodnie z tym samym sprawozdaniem [...].
- (173) Na tej podstawie ekspert SNCM stwierdza, że jest bardzo prawdopodobne, że sąd gospodarczy w Marsylii uznałby państwo francuskie za podmiot faktycznie zarządzający.
- (174) Ponadto z okoliczności ustalonych w szczególności w sprawozdaniach Trybunału Obrachunkowego, wynika, że błędy w zarządzaniu, które można przypisać państwu francuskiemu ⁽¹⁰⁷⁾, podmiotowi faktycznie zarządzającemu SNCM, przyczyniły się do stwierdzonego niedoboru aktywów SNCM. Szkody wynikające z błędów w zarządzaniu ze strony państwa wynoszą [...].
- (175) W tym kontekście według eksperta SNCM nie ulega wątpliwości, biorąc pod uwagę bardzo silne zaangażowanie państwa w zarządzanie SNCM, jego oczywiste błędy w zarządzaniu i zakres jego środków finansowych, że w ramach powództwa o pokrycie zobowiązań państwu francuskiemu zostałyby zasądzone pokrycie części lub całości niedoboru aktywów.

- (176) W oparciu o właściwe orzecznictwo ekspert SNCM stwierdza, że gdyby SNCM została zlikwidowana, pokrycie całości zobowiązań społecznych SNCM z pewnością zostałyby zasądzone państwu. Doprowadziłyby to do obciążenia państwa jako akcjonariusza częścią szacowaną w na [...]–[...] % stwierdzonego niedoboru aktywów (tj. [...]–[...] mln EUR). W konsekwencji państwo francuskie, decydując się na prywatyzację SNCM, doprowadzając wcześniej do zwiększenia jej kapitałów własnych w kwocie 158 mln EUR, zachowało się jak przezorny inwestor.

9. KOMENTARZE FRANCJI DO UWAG ZAINTERESOWANYCH STRON

9.1. Komentarze Francji do uwag zainteresowanych stron dotyczących decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego z 2002 r.

9.1.1. Uwagi Corsica Ferries

- (177) Władze francuskie wskazały, że niektóre dane przedstawione przez CFF w sprawie oferty SNCM są niedokładne.
- (178) W przeciwieństwie do stwierdzeń CFF państwo francuskie uważa, że plan restrukturyzacji został stworzony w taki sposób, aby umożliwić poprawę sytuacji SNCM w jak najkrótszym terminie i stworzyć warunki do osiągnięcia przez przedsiębiorstwo rentowności w perspektywie średnio- i długoterminowej. Władze francuskie przypomniały, że znaczna część programu zmniejszenia kosztów już została wdrożona ⁽¹⁰⁸⁾. Ponadto w 2001 r. SNCM stworzyło rezerwę w wysokości 21,3 mln EUR na finansowanie środków restrukturyzacyjnych, w szczególności planu ochrony zatrudnienia.
- (179) Jeżeli chodzi o określenie kwoty pomocy, władze francuskie potwierdzają, że stosunek kapitału własnego do zobowiązań ogółem wynoszący 0,79 jest charakterystyczny dla bilansów większości przedsiębiorstw żeglugi morskiej, z wyjątkiem sytuacji szczególnych ⁽¹⁰⁹⁾.

9.1.2. Uwagi Stef-TFE

- (180) Władze francuskie uważają, że przedstawiony przez Stef-TFE opis stosunków między SNCM a CMN w ramach wykonania umowy o świadczenie usług pożytku publicznego nie jest zgodny z rzeczywistością.
- (181) Według władz francuskich wybór formuły tymczasowego konsorcjum przedsiębiorstw, w którym SNCM i CMN są wspólnie wykonawcami bez solidarnej odpowiedzialności, bynajmniej nie „został narzucony w wyniku globalnego charakteru konsultacji”, wbrew uwagom Stef-TFE. Decyzja o powołaniu konsorcjum SNCM-CMN jest wynikiem analizy przeprowadzonej przez oba przedsiębiorstwa, zgodnie z którą kontynuacja w tej formie ich historycznego i naturalnego partnerstwa, zapewni im

najwięcej atutów, zwłaszcza pod względem konkurencyjności, w przetargach. Wejście CMN do konsorcjum wynikało zatem z przemyślanej decyzji z jej strony podjętej na podstawie oceny własnych interesów, a nie z obowiązku powstałego w związku z formą przetargu.

(182) Władze francuskie wyjaśniają, że – wbrew uwagom *Stef-TFE* – przedsiębiorstwa SNCM i CMN ani nie są niezależne, ani nie konkurują bezpośrednio między sobą. Taka sytuacja byłaby sprzeczna z samą zasadą umowy o przekazaniu obowiązku użyteczności publicznej, której są współsygnatariuszami.

(183) Władze francuskie utrzymują, że udział SNCM w kapitale CMN nie może być analizowany jako aktywa czysto finansowe, jak wydaje się utrzymywać *Stef-TFE*. Francja broni stanowiska, że udział SNCM w CMN ma charakter wysoce strategiczny. Zbycie tych udziałów w jej opinii byłoby nie tylko bezsensowne z przemysłowego punktu widzenia, lecz także stanowiłoby poważny błąd strategiczny.

9.1.3. Komentarze Francji do uwag samorządów lokalnych

(184) O ile Francja co do zasady akceptuje treść pisma przewodniczącego rady regionu Prowansja-Alpy-Lazurowe Wybrzeże, to jednak chce wskazać, że – w przeciwieństwie do tego, co stwierdzono w pkt 2 wspomnianego pisma⁽¹¹⁰⁾ – oferta dotycząca obsługi połączenia między Francją kontynentalną a Korsyką nie jest „nadmiernie rozbudowana w stosunku do popytu”, a polityka taryfowa SNCM jest zgodna podjętymi przez przedsiębiorstwo zobowiązaniami do niewszczywania wojny cenowej i niewchodzenia w rolę *price leader*.

9.2. Komentarze Francji do uwag zainteresowanych stron dotyczących decyzji z 2006 r.

(185) Ogólnie rzecz biorąc, Francja zauważa, że wiele uwag STIM i CFF jest identycznych z komentarzami, które przedsiębiorstwa te przedstawiły Komisji w 2003 r. Podkreśla w szczególności, że komentarze CFF zostały przedstawione przed sądem pierwszej instancji w ramach skargi o unieważnienie decyzji Komisji z dnia 9 lipca 2003 r., i w większości już zostały odrzucone zarówno przez Komisję, jak i przez sąd.

(186) W sprawie przekazania obowiązku użyteczności publicznej dotyczącego połączeń między Marsylią a Korsyką, Francja podaje w wątpliwość wszystkie argumenty zmierzające do wykazania, że procedura zawarcia umowy o przekazaniu obowiązku użyteczności publicznej była nieprawidłowa. Ponadto według Francji trwanie postępowań krajowych przed właściwymi sądami krajowymi pełniącymi funkcję powszechnego sądu wspólnotowego oznacza, że interes wspólnotowy bynajmniej nie wymaga analizy kwestii związanych z procedurą zawarcia umowy o przekazaniu obowiązku użyteczności publicznej przez Komisję.

9.2.1. Wcześniejsze wykonanie środków przewidzianych w pierwszym planie restrukturyzacyjnym i jego zmiany

(187) Na ogólną uwagę dotyczącą wcześniejszego wdrożenia przez Francję środków, które można uznać za pomoc, władze francuskie odpowiadają, że wspomniane wdrożenie jest uzasadnione szczególnym elementem procedury, a mianowicie unieważnieniem decyzji zatwierdzającej Komisji z dnia 9 lipca 2003 r., które nastąpiło w 2005 r., a nie zamiarem władz francuskich zignorowania ich obowiązków wynikających z traktatu WE. Skądinąd Francja wyjaśnia, że zawsze informowała Komisję o postępach sprawy i różnych środkach przyjętych od stycznia 2005 r. na mocy zasady lojalnej współpracy między państwami członkowskimi a Komisją.

(188) Jeżeli chodzi o te ostatnie środki, władze francuskie uważają, że skoro żaden z nich nie stanowi pomocy, *in fine* art. 88 ust. 3 traktatu WE nie ma do nich zastosowania, a w konsekwencji – nie ma żadnego obowiązku zawieszenia ich wykonania.

9.2.2. Dokapitalizowanie z 2002 r.

(189) Po pierwsze, władze francuskie wyjaśniają, że nie podały w wątpliwość możliwości zastosowania wyroku w sprawie *Altmark*, wskazując jednakże na niektóre trudności ze wykonaniem testu określonego w tym wyroku ponieważ przedmiotowa kwota poprzedza wyrok, a w związku z tym nie może opierać się na nowych kryteriach w nim przedstawionych.

(190) Francja wyjaśnia, że 53,48 mln EUR, o które chodzi, są częścią kwoty 69,3 mln EUR, którą Komisja uznała za dopuszczalną w 2003 r. Wątpliwości wyrażone przez Komisję w decyzji o wszczęciu postępowania z 2006 r. nie dotyczą zatem zgodności wspomnianych środków, która nie została podważona, jak zdaje się twierdzić STIM w swoich uwagach, lecz odnoszą się do charakteru pomocy w tej wysokości przyznanej z tytułu rekompensaty kosztów świadczenia usług użyteczności publicznej.

(191) Według Francji uwagi CFF i STIM nie podważają możliwości zastosowania w niniejszej sprawie pierwszego i drugiego warunku określonego w wyroku *Altmark*.

(192) Jeżeli chodzi o trzecie kryterium z wyroku *Altmark*, władze francuskie odrzucają argument wysuwany przez CFF i STIM, że wypłata wspomnianej kwoty prowadziłaby w sposób nieunikniony do nadmiernej rekompensaty ze względu na fakt, że decyzją z dnia 30 października 2001 r. Komisja zatwierdziła wypłatę 787 mln EUR z tytułu rekompensaty kosztów wykonywania obowiązku użyteczności publicznej. W tym względzie Francja wyjaśnia, że w decyzji z 2003 r. Komisja stwierdziła w istocie, że obowiązki te były niedostatecznie zrekompensowane, a kwota 53,48 mln EUR była uzasadniona jako rekompensata z tytułu usług użyteczności publicznej.

- (193) Jeżeli chodzi o czwarty warunek z wyroku *Altmark*, władze francuskie podkreślają, że pomimo braku przedsiębiorstwa mogącego służyć za punkt odniesienia, a w związku z tym niemożności przeprowadzenia porównania między SNCM a innymi przedsiębiorstwami, co stwierdziło również CFF, podjęły starania, aby dostarczyć elementy umożliwiające jak najdokładniejsze porównanie z podobnymi przedsiębiorstwami, a przede wszystkim z CMN. Francja podważa argument STIM i CFF, że koszty strukturalne SNCM są większe niż podobne koszty CMN. Nawet jeżeli tak jest, władze francuskie uważają, że wskaźniki wydajności SNCM są zbliżone do takich samych wskaźników CMN. Podsumowując, SNCM było równie dobrze zarządzane jak CMN, którego STIM nigdy nie uznała za przedsiębiorstwo źle zarządzane.
- (194) Francja wyjaśnia, że straty poniesione w latach 1991–2001 nie wynikały wyłącznie z przekazania obowiązku użyteczności publicznej, jak twierdzi CFF, lecz że obowiązki użyteczności publicznej uniemożliwiały SNCM dostosowanie się do zmiany otoczenia konkurencyjnego. Władze francuskie wyjaśniają również, że powstawanie strat nie przypadło w szczególności na lata 2000–2001, lecz uległo przyspieszeniu w tym okresie ze względu na większą liczbę rejsów tam i z powrotem wykonywanych przez CFF.
- (195) Jeżeli chodzi o zgodność kwoty 53,48 mln EUR wypłaconej z tytułu rekompensaty kosztów świadczenia usług użyteczności publicznej na mocy art. 86 ust. 2 traktatu WE, władze francuskie przypominają po pierwsze, że w decyzji z 2003 r. Komisja stwierdziła zgodność wspomnianej kwoty z art. 86 ust. 2, a po drugie – że w wyroku z dnia 15 czerwca 2005 r. sąd nie podważył jej.
- 9.2.3. Środki stosowane po dokapitalizowaniu z 2002 r.
- (196) Jeżeli chodzi o proces zbycia, Francja wyjaśnia, że od początku przewidywała klasyczne kryteria wyboru opierające się głównie na proponowanej cenie waloryzacji papierów wartościowych SNCM, a dodatkowo na innych parametrach (projekt przemysłowy, projekt socjalny itp.), w tym na kwocie, którą kandydaci byli gotowi zainwestować w spółkę w ramach dokapitalizowania. Francja zdecydowanie kwestionuje argument wysuwany przez osoby trzecie, że proces sprzedaży nie był przejrzysty, i przypomina, że w niniejszej sprawie państwo zrobiło więcej niż wynikało z wymogów ustawowych i wymogów przepisów wykonawczych przewidzianych w przypadku zbycia udziałów publicznych, które same w sobie są stanowcze i rygorystyczne. Francja przypominała, że zmiany, które nastąpiły w wyniku oferty BCP dotyczącej przejęcia 100 % udziałów w SNCM, miały miejsce w bardzo trudnym kontekście finansowym i społecznym oraz że przyłączenie VT do oferty BCP nie zmieniło warunków handlowych i finansowych przedsięwzięcia (z wyjątkiem podziału kapitału).
- (197) Jeżeli chodzi o cenę ujemną w wysokości 158 mln EUR, władze francuskie przypominają, że mając na uwadze sytuację finansową SNCM na dzień 30 września 2005 r., przedsiębiorstwo zostało sprzedane po cenie rynkowej, a z ekonomicznego punktu widzenia sprzedaż była korzystniejsza niż likwidacja przedsiębiorstwa. Władze francuskie wyjaśniają w tym względzie, że zastosowania kryterium inwestora prywatnego w przypadku zbycia przedsiębiorstwa zagrożonego likwidacją nie należy rozumieć jako poszukiwania „rentowności interwencji publicznej”, lecz jako zapobieganie większym stratom, które akcjonariusz poniósłby w wyniku (kosztowniejszej) likwidacji.
- (198) Jeśli chodzi o zapłaconą cenę, Francja podważa argument, że SNCM zostało sprzedane za cenę nieodpowiadającą jego rzeczywistej wartości⁽¹¹¹⁾.
- (199) Władze francuskie odrzucają również argument CFF dotyczący niedoszacowania wartości rynkowej floty SNCM, którą CFF wyceniła na kwotę 406,5–426,5 mln EUR. Władze francuskie dowodzą, że statki uwzględnione w obliczeniach CFF nie odpowiadają tym, które SNCM posiadało na własność w dniu 30 września 2005 r. Nieuwzględnienie zmniejszenia wartości w wycenie w wartości rynkowej statków nie pozwala uwzględnić kontekstu, w którym miałyby się odbyć ewentualne postępowanie likwidacyjne obejmujące wspomniane aktywa, a data wybrana do obliczenia wartości rynkowej, tj. sierpień 2006 r., nie jest datą potencjalnej likwidacji SNCM, do której należy się odnosić, gdyż datą taką jest 30 września 2005 r. Ponadto Francja zauważa, że gdyby obliczenia zaproponowane przez CFF zostały uwzględnione, cena ujemna byłaby trzykrotnie niższa niż wartość likwidowanych aktywów wymagana w orzecznictwie w sprawie Gröditzter, co byłoby korzystniejsze niż założenia przedstawione Komisji przez władze francuskie.
- (200) W odpowiedzi na argument CFF podający w wątpliwość stosowanie orzecznictwa w sprawie Gröditzter, mając na uwadze, że wkład finansowy państwa w SNCM został powiązany ze sprzedażą 75 % jego udziałów, zmniejszając o tyle samo przewidywany zwrot, władze francuskie przypominają, że ujemna cena zbycia w kwocie 158 mln EUR odpowiada zbyciu całego kapitału SNCM, po którym nastąpiła nowa inwestycja państwa w wysokości 25 % ze stopą zwrotu [...] % rocznie. Dlatego też Francja uważa, że zwrot z inwestycji jest zapewniony dzięki udziałowi państwa w akcjonariacie przedsiębiorstwa na poziomie 25 %, który jest objęty gwarancją wysokiego zwrotu.
- (201) Francja podważa również argument CFF dotyczący niemożliwości zastosowania w niniejszej sprawie logiki ABX opartej szczególności na analizie kosztów likwidacji miejsc pracy w SNCM i ryzyku, że państwo zostałoby uznane za odpowiedzialne za pasywa przedsiębiorstwa w ramach powództwa o pokrycie zobowiązań, które jest przewidziane we francuskich procedurach zbiorowych i potwierdzone w orzecznictwie krajowym (wyrok sądu apelacyjnego w Rouen z dnia 22 marca 2005 r.). Mimo że władze francuskie uważają, że ich zachowania

- jako podmiotu zarządzającego SNCM nie można uznać za „błędne” w ramach takiego postępowania, podkreślają wysokie ryzyko wydania przez sąd krajowy wyroku skazującego państwo za niedobór aktywów SNCM z powodu elastycznych kryteriów „błędu w zarządzaniu” w rozumieniu art. L. 651-2 kodeksu handlowego i na mocy cytowanego orzecznictwa, które przekłada się również na niniejszy przypadek.
- (202) Jeżeli chodzi o dokapitalizowanie w kwocie 8,75 mln EUR, Francja przypomina, że w przeciwieństwie do stwierdzeń CFF i STIM, taki wkład kapitałowy nie stanowi pomocy państwa z powodu równoczesności tej inwestycji, podobieństwa warunków jej realizacji i wyższych niż przeciętne zysków uzyskanych przez państwo za pośrednictwem CGMF.
- (203) Władze francuskie wyjaśniają w szczególności, że zasada równego traktowania inwestorów nie została podważona występowaniem klauzul umożliwiających odstąpienie od umowy, ponieważ zostały one przewidziane w ramach zbycia 100 % SNCM, a nie w ramach dokapitalizowania w kwocie 35 mln EUR, które nastąpiło po nim.
- (204) Ponadto Francja przypomina, że jej inwestycja opiewa na kwotę mniejszą niż inwestycja nabywców, ponieważ obejmuje ona jedynie kwotę 8,75 mln EUR w porównaniu z inwestycją nabywców wynoszącą 26,25 mln EUR. Analiza pierwszego dokapitalizowania w kwocie 142,5 mln EUR powinna w istocie nastąpić jedynie w ramach porównania z ceną likwidacji.
- (205) Ponadto Francja podważa argument STIM dotyczący faktu, że wspomniany wkład stanowi gwarancję dla nabywców prywatnych, że SNCM zostanie udzielone zamówienie z tytułu przekazania obowiązku użyteczności publicznej w zakresie obsługi połączenia z Korsyką. Władze francuskie podkreślają, że zwiększenie kapitału jest racjonalne i niezależne od sytuacji przedsiębiorstwa, a udzielenie SNCM zamówienia z tytułu przekazania obowiązku użyteczności publicznej nie wpłynęłoby na poprawę oczekiwanego zwrotu z inwestycji.
- (206) Jeśli chodzi o kwotę 38,5 mln EUR przeznaczoną na środki socjalne, Francja ponownie wysuwa argument, że środki te stanowią pomoc dla osób fizycznych, a pokrycie ich przez państwo nie może być uznane za świadczenie pośrednich korzyści na rzecz przedsiębiorstwa, ponieważ stanowią one uzupełnienie zobowiązań ustawowych i zobowiązań podejmowanych dobrowolnie przez SNCM. Ponadto Francja przypomina, że środki te nie umożliwiłyby odejścia pracowników, których koszt, wobec braku takich środków, poniosłoby SNCM.
- (207) Wbrew argumentowi przedstawionemu przez CFF, władze francuskie wyjaśniają, że kwota 38,5 mln EUR nie stanowi kosztu zmniejszenia zatrudnienia przewidzianego w ramach planu zmniejszenia zatrudnienia z 2003 r., gdyż pomimo opóźnień wspomniane zmniejszenie zostało już wówczas przeprowadzone. Nowy plan zmniejszenia zatrudnienia stanowi zatem uzupełnienie pierwszych środków socjalnych z 2003 r.
- 9.2.4. Zgodność z wytycznymi
- (208) Francja uważa, że w świetle powyższych uwag kwota pomocy, którą należy poddać ocenie w kontekście wytycznych, wynosi 15,81 mln EUR.
- (209) Wbrew stwierdzeniom CFF, władze francuskie uważają, że w świetle pkt 11 wytycznych z 2004 r. w wyniku pierwszego dokapitalizowania SNCM nie przewyżczyły swych trudności, nawet jeśli pozwoliło ono przedsiębiorstwu na odbudowę funduszy własnych, bowiem celem dokapitalizowania było umożliwienie utrzymania działalności.
- (210) Francja odrzuca stwierdzenia CFF, że nie powinna przekazywać przedsiębiorstwu nowych środków finansowych, zważywszy że SNCM mogło skorzystać z kredytu bankowego. W tym względzie władze francuskie przypominają, że w dniu 24 sierpnia 2005 r. banki odmówiły udostępnienia SNCM nowych środków pieniężnych, w wyniku czego jedyną alternatywą była prywatyzacja lub likwidacja przedsiębiorstwa.
- (211) Francja kwestionuje argumenty CFF i STIM dotyczące porażki planu restrukturyzacji z 2002 r., który – pomimo pewnego opóźnienia – został wdrożony i umożliwił realizację celów w 2005 r. Pogorszenie sytuacji ekonomicznej i finansowej SNCM wynikające z czynników zewnętrznych spowodowało następnie konieczność przedłużenia planu zgłoszonego w 2002 r. i wprowadzenia nowych środków.
- (212) Francja uważa, że perspektywy wyjścia SNCM z trudnej sytuacji są dobre, a środki przewidziane przez nowych akcjonariuszy; przede wszystkim wdrożenie planu zmniejszenia zatrudnienia, przywrócenie obsługi połączeń i remont niektórych statków, umożliwią przedsiębiorstwu odzyskanie rentowności. Francja zauważa w tym względzie, że ze względu na dochody uzyskiwane z tytułu przekazania obowiązku użyteczności publicznej (około [...] obrotu SNCM), a także mając na uwadze koszty stałe i trudności z przywróceniem 6 statków wykorzystywanych do obsługi połączenia Marsylia-Korsyka, przekazanie obowiązku użyteczności publicznej stanowi podstawowy element strategii przedsiębiorstwa i opłacalności jego działalności.
- (213) Jeśli chodzi o ograniczenie pomocy do minimum, Francja uważa, że koszty niezbędnej restrukturyzacji zostały ograniczone do niezbędnego minimum umożliwiającego przeprowadzenie restrukturyzacji. Władze francuskie przypominały w tym względzie, że – jak stwierdziła Komisja w decyzji z 2003 r. – przedsiębiorstwo wniosło dostateczny wkład w plan restrukturyzacji z własnych środków w wyniku zbycia aktywów na kwotę 30,2 mln EUR. Ponadto mając na uwadze inne zbycia aktywów przez SNCM na łączną kwotę 12,2 mln EUR, łączny wkład przedsiębiorstwa ze środków własnych wynosi 42,4 miliony EUR. Francja uważa, że kwota ta znacznie przekracza kwotę środków własnych niezbędną do zatwierdzenia pomocy restrukturyzacyjnej, która ostatecznie wyniosła 15,81 mln EUR, ponieważ pozostałe środki nie stanowiły pomocy państwa.

9.2.5. Warunki wynikające z decyzji Komisji z 2003 r. i ewentualne nowe środki kompensacyjne

- (214) Wbrew zarzutom STIM i CFF władze francuskie oświadczają, że przestrzegały wszystkich warunków wynikających z decyzji z 2003 r., do których miały się stosować do końca 2006 r. Dotyczy to w szczególności utrzymania floty 11 statków i stosowania taryf niższych od taryf konkurentów.
- (215) Francja uważa ponadto, że w ramach nowej ostatecznej decyzji poziom środków kompensacyjnych nałożonych na SNCM powinien być odpowiednio obniżony, ponieważ uwzględniona kwota pomocy restrukturyzacyjnej wyniesie 15,81 mln EUR zamiast 69,3 mln EUR.
- (216) W tym względzie Francja kwestionuje uwagi STIM dotyczące możliwości nałożenia przez Komisję na SNCM nakazu zbycia udziałów w CMN tytułem środka kompensacyjnego. Francja kwestionuje argument STIM, że w definicja aktywów strategicznych została podważona w wytycznych 2004 r. w porównaniu z wytycznymi z 1999 r.
- (217) Jeżeli chodzi o przytoczone przez CFF środki mające na celu ograniczenie obecności SNCM na rynku, władze francuskie przypominają, że – jak stwierdziła zresztą Komisja w decyzji z 2003 r. (motyw 87) – na odnośnych rynkach (Francja – Korsyka i Maghreb) nie występuje nadmierna obsługa połączeń, a reorganizacja połączeń obsługujących Korsykę w ramach przekazania obowiązku użyteczności publicznej i poza nim zagroziłaby rentowności przedsiębiorstwa.
- (218) Jeśli chodzi o argument CFF, że wdrożenie opisanych powyżej środków na rzecz SNCM wiąże się z poważnym ryzykiem zniknięcia z rynku Francji kontynentalnej i Korsyki jego głównego konkurenta, to jest CFF, władze francuskie podnoszą, że mając na uwadze obecną konfigurację tego rynku, w którym CFF ma większościowe udziały, utrzymanie jego konkurencyjnej struktury zależy od zatwierdzenia planu restrukturyzacji SNCM i jego obecności na wspomnianym rynku.

10. OCENA ŚRODKÓW

- (219) Artykuł 87 ust. 1 traktatu WE stanowi, że „z zastrzeżeniem innych postanowień przewidzianych w niniejszym traktacie, wszelka pomoc przyznawana przez państwo lub przy użyciu zasobów państwowych w jakiegokolwiek formie, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów jest niezgodna ze wspólnym rynkiem w zakresie, w jakim wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi”.
- (220) Uznanie środka krajowego za pomoc państwa w rozumieniu art. 87 ust. 1 traktatu WE oznacza, że spełnione zostały wszystkie wymienione poniżej warunki: 1) przedmiotowy środek wiąże się z przyznaniem selektywnej korzyści ekonomicznej; 2) korzyść jest finansowana z zasobów państwa; 3) korzyść zakłóca konkurencję lub grozi jej zakłóceniem; 4) korzyść wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi ⁽¹¹²⁾.
- (221) Komisja stwierdza, że SNCM otrzymało środki państwowe łącznie na kwotę 274,54 mln EUR za pośrednictwem CGMF stanowiącego w 100 % własność państwa francuskiego.
- (222) Ponieważ SNCM działa w sektorze transportu morskiego otwartego na konkurencję wewnątrz europejską, potencjalna korzyść ekonomiczna, którą uzyskało, może zakłócać konkurencję i wpływać na wymianę handlową między państwami członkowskimi.
- (223) Okoliczność, że rynek kabotażu z wyspami śródziemnomorskimi był do dnia 1 stycznia 1999 r. tymczasowo zwolniony ze stosowania rozporządzenia Rady (EWG) nr 3577/92 z dnia 7 grudnia 1992 r. dotyczącego zasady swobody świadczenia usług w transporcie morskim w obrębie państw członkowskich (kabotaż morski) ⁽¹¹³⁾, nie pozwala z góry wykluczyć, że dotowanie obsługi połączeń kabotażowych z wyspami śródziemnomorskimi w ramach przekazania obowiązku użyteczności publicznej mogło wpłynąć na wymianę handlową między państwami członkowskimi i zakłócić konkurencję.
- (224) W każdym przypadku, nawet jeżeli dotowanie obsługi połączeń kabotażowych mogło nie mieć wpływu na wymianę handlową i nie wiązać się z zakłóceniem konkurencji przed dniem 1 stycznia 1999 r., sytuacja uległa zmianie po tej dacie, ponieważ, zgodnie z rozporządzeniem (EWG) nr 3577/92 działalność kabotażowa została otwarta od tego momentu dla wszystkich podmiotów wspólnotowych. Ponadto należy podkreślić, że SNCM nie zajmuje się wyłącznie transportem kabotażowym, lecz prowadzi również działalność na rynku międzynarodowego transportu morskiego, który został zliberalizowany rozporządzeniem Rady (EWG) nr 4055/86 z dnia 22 grudnia 1986 r. stosującym zasadę swobody świadczenia usług do transportu morskiego między państwami członkowskimi i między państwami członkowskimi a państwami trzecimi ⁽¹¹⁴⁾.
- (225) Komisja uważa zatem, że w niniejszej sprawie zostały spełnione trzy ostatnie kryteria z art. 87 ust. 1 traktatu WE wymienione w motywie 220 niniejszej decyzji. W kolejnych motywach zostaną przeanalizowane kolejno: występowanie selektywnej korzyści ekonomicznej w odniesieniu do każdego środka i w odniesieniu do każdego z nich, zgodność środków uznanych za pomoc państwa ze wspólnym rynkiem.

10.1. Wkład kapitałowy w kwocie 53,48 mln EUR w ramach rekompensaty z tytułu obowiązku użyteczności publicznej

- (226) Pomimo że w decyzji z 2003 r. Komisja uznała, że część kwoty 76 mln EUR, tj. 53,48 mln EUR, ma charakter rekompensaty z tytułu obowiązku użyteczności publicznej w postaci obsługi połączenia z Korsyką w latach 1991–2001, Komisja oceniła cały wkład kapitałowy, czyli 76 mln EUR, w ramach pomocy restrukturyzacyjnej, ponieważ kwota ta została zgłoszona przez władze francuskie z tego tytułu. W wyroku z dnia 15 czerwca 2005 r. stwierdzającym nieważność decyzji Komisji z 2003 r. sąd wspólnotowy wezwał Komisję do zbadania kwoty 53,48 mln EUR w świetle wyroku Trybunału z dnia 24 lipca 2003 r. w sprawie *Altmark*.
- (227) Ponadto władze francuskie zwróciły się do Komisji z wnioskiem o uwzględnienie faktu, że część pomocy z tytułu restrukturyzacji z 2002 r., mająca charakter rekompensaty z tytułu usług użyteczności publicznej, nie powinna zostać uznana za pomoc w świetle wyroku w sprawie *Altmark*.
- (228) Ponieważ władze francuskie powołały się na zastosowanie w niniejszym przypadku orzecznictwa w sprawie *Altmark*, czyli wniosły o zastosowanie odstępstwa przewidzianego w art. 86 ust. 2 traktatu WE, zważywszy że elementy te mają zasadnicze znaczenie w argumentacji Francji⁽¹¹⁵⁾, Komisja musi zająć stanowisko w tej kwestii.

10.1.1. Uwagi wstępne

Możliwość zastosowania w niniejszej sprawie orzecznictwa w sprawie *Altmark*

- (229) Tytułem wstępu Komisja przypomina, że pomimo faktu, iż wyrok w sprawie *Altmark* został wydany po wdrożeniu omawianego środka, kryteria ustalone przez sąd wspólnotowy w tym wyroku mają zastosowanie w niniejszej sprawie.
- (230) Jak ostatnio przypomniał Sąd⁽¹¹⁶⁾, Trybunał nie ograniczył w czasie stosowania decyzji zawartych w wyroku w sprawie *Altmark*. Wobec braku takiego ograniczenia

czasowego stwierdzenia wynikające z wykładni art. 87 ust. 1 traktatu WE mogą być w całości stosowane w odniesieniu do praktycznych i prawnych okoliczności niniejszej sprawy.

Ustalenie kwoty rekompensaty z tytułu obowiązku użyteczności publicznej

- (231) Na początku należy zauważyć, że SNCM odnotowała znaczne deficyty w latach 1991–2001 na wszystkich połączeniach z Korsyką objętych obowiązkiem użyteczności publicznej, pomimo dotacji państwa zatwierdzonych decyzją Komisji z 2001 r.⁽¹¹⁷⁾ W pkt 105 tej decyzji Komisja stwierdziła, że skumulowana strata brutto na połączeniach z Korsyką⁽¹¹⁸⁾ w latach 1991–1999, ustalona w sprawozdaniu eksperta wyznaczonego przez Komisję, przy uwzględnieniu otrzymanych dotacji, wyniosła 217 mln FRF, to jest 33,08 mln EUR.
- (232) Jeżeli chodzi o lata 2000 i 2001⁽¹¹⁹⁾, Komisja zastosowała to samo podejście, które zostało opisane we wspomnianym sprawozdaniu eksperta i ponownie obliczyła wynik brutto na podstawie dostarczonych analitycznych rachunków wyników, odejmując rezerwy na restrukturyzację, które zostały już uwzględnione w zgłoszonych wydatkach na restrukturyzację. Ponadto na podstawie rocznych sprawozdań przedsiębiorstwa Komisja mogła sprawdzić, czy w ciągu tych dwóch lat nie nastąpiło zbycie taboru pływającego.
- (233) W opinii Komisji straty z 2002 r. na połączeniu Marsylia-Korsyka nie mogą zostać uwzględnione ze względu na fakt, że od dnia 1 stycznia 2002 r. ceny eksploatacyjne połączeń między Marsylią a Korsyką i kwoty rekompensaty finansowej zostały ustalone między władzami publicznymi a SNCM w drodze umowy, w przeciwieństwie do sytuacji, jaka miała miejsce w okresie obowiązywania umów z 1991 r. i 1996 r.
- (234) Zgodnie z podejściem przyjętym w decyzji z 2001 r. i jej uzasadnieniem Komisja przyjęła następujące wnioski:

Tabela 3

Analityczny rachunek wyników za lata 1991–2001

Sieć korsykańska	2001		2000		1991–1999 ⁽¹⁾		Ogółem 1991–2001	
	Mln FRF	Mln EUR	Mln FRF	Mln EUR	Mln FRF	Mln EUR	Mln FRF	Mln EUR
Wynik przed opodatkowaniem	- 302,575	- 46,127	- 40,256	- 6,137	- 216,98	- 33,078	- 559,811	- 85,343
Odpis na rezerwy/aktualizacja wartości Liamone ⁽²⁾	96,895	14,771	0,000	0,000	0,000	0,000	96,895	14,771
Odpis na rezerwy/Plan zmniejszenia zatrudnienia	112,110	17,091	0,000	0,000	0,000	0,000	112,110	17,091

Sieć korsykańska	2001		2000		1991–1999 ⁽¹⁾		Ogółem 1991–2001	
	Mln FRF	Mln EUR	Mln FRF	Mln EUR	Mln FRF	Mln EUR	Mln FRF	Mln EUR
Korekta nadwyżki ze statków	0,000	0,000	0,000	0,000	182,100	27,761	182,100	27,761
Wynik przed opodatkowaniem bez nadwyżki i restrukturyzacji	- 93,571	- 14,265	- 40,256	- 6,137	- 216,980	- 33,078	- 350,807	- 53,480

⁽¹⁾ Dane pochodzące z decyzji 2002/149/WE.

⁽²⁾ Rezerwa w kwocie 14,8 mln EUR została utworzona w 2001 r. z przeznaczeniem na NGV Liamone. Jej celem jest dostosowanie rocznych kosztów utrzymania statku do poziomu kosztów utrzymania statku dostosowanego do nowych wymogów nałożonych na tę linię i finansowanego na tych samych warunkach. Rezerwa została utworzona zgodnie z zasadami księgowymi, na podstawie których przedsiębiorstwo musi korygować bilans, uwzględniając nadzwyczajną aktualizację wartości, jeżeli stwierdzi, że jeden z aktywów ma wartość faktyczną lub rynkową poniżej wartości księgowej.

(235) Ogółem skumulowana strata odnotowana przez SNCM na połączeniach Marsylia-Korsyka, z wyłączeniem dotacji państwa zatwierdzonych decyzją z 2001 r. i po korekcie wynikającej z nadwyżek uzyskanych ze sprzedaży statków w tym okresie oraz wydatków na restrukturyzację, wynosi 53,48 mln EUR w całym okresie 1991–2001.

(236) W świetle powyższych ustaleń Komisja uważa, że kwota 53,48 mln EUR z wkładu kapitałowego w kwocie 76 mln EUR zgłoszonego w 2002 r. ⁽¹²⁰⁾ może zostać uznana za rekompensatę z tytułu obowiązku użyteczności publicznej.

10.1.2. Występowanie korzyści ekonomicznej w świetle wyroku w sprawie *Altmark*

(237) Według Trybunału, ponieważ interwencję państwa należy uznać za rekompensatę stanowiącą wyrównanie z tytułu usług świadczonych przez przedsiębiorstwo beneficjenta w celu wykonania obowiązku użyteczności publicznej, w taki sposób, że przedsiębiorstwo to w rzeczywistości nie osiąga korzyści finansowej, a interwencja nie prowadzi do zdobycia przez przedsiębiorstwo korzystniejszej pozycji wobec konkurencyjnych przedsiębiorstw, interwencja taka nie podlega art. 87 ust. 1 traktatu WE.

(238) Jednakże aby tego rodzaju rekompensata nie była uznana za pomoc państwa, musi spełniać łącznie pewną liczbę warunków (zob. przypis 68 w niniejszej decyzji).

(239) Jeżeli chodzi w szczególności o czwarte kryterium określone przez Trybunał w wyroku w sprawie *Altmark*, należy stwierdzić, że SNCM nie zostało wyłonione w drodze postępowania o udzielanie zamówienia publicznego umożliwiającego wybór wykonawcy mogącego świadczyć tego rodzaju usługi jak najmniejszym kosztem dla społeczeństwa.

(240) Wobec braku postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, Komisja uważa, że państwo członkowskie

powinno wykazać, iż poziom rekompensaty wypłaconej na rzecz SNCM nie przekraczał kosztów ponoszonych przez przeciętne, dobrze zarządzane i odpowiednio wyposażone przedsiębiorstwo, mając na uwadze związane z nimi dochody, a także racjonalny zysk z wykonywania tego rodzaju obowiązków, zgodnie z wymogami określonymi w wyroku Trybunału.

(241) W niniejszej sprawie władze francuskie same przyznały w piśmie z dnia 16 listopada 2006 r., że w praktyce nie można znaleźć przedsiębiorstwa, które mogłyby stanowić punkt odniesienia w odniesieniu do lat 1991–2001 pod względem obowiązku użyteczności publicznej ciążącego na SNCM, gdyż było to jedyne przedsiębiorstwo zdolne do wykonania tego obowiązku. W tej sytuacji władze francuskie podjęły starania, aby dostarczyć dane umożliwiające jak najdokładniejsze porównanie z podobnymi przedsiębiorstwami, w tym z CMN, podkreślając jednak, że przedsiębiorstwa te nie prowadziły działalności w takich samych warunkach, jakie zostały narzucone SNCM w umowach dotyczących obowiązku użyteczności publicznej w latach 1991–2001.

(242) Komisja uważa w tym względzie, że mając na uwadze argumenty władz francuskich, należy stwierdzić, że nie wykazały one, w jaki sposób przedsiębiorstwa uznane przez nie za podobne stanowiły punkt odniesienia zgodnie z wymogiem wynikającym z orzecznictwa wspólnotowego. W tym kontekście Komisja wskazała, że przekazane przez Francję dane dotyczące tych przedsiębiorstw nie pozwalają jej ocenić stopnia podobieństwa, na który się powołano, ani zbadać wpływu poszczególnych przywołanych warunków prowadzenia działalności na porównanie, które należy przeprowadzić do celów zastosowania wspomnianego czwartego kryterium.

(243) W tych okolicznościach Komisja uważa, że na podstawie informacji i danych przekazanych przez władze francuskie w ramach niniejszego postępowania nie dowiodły one, że spełniony został czwarty warunek z wyroku w sprawie *Altmark*.

(244) Mając na uwadze powyższe uwagi, Komisja uważa, że przedmiotowy środek przyniósł SNCM korzyść ekonomiczną. Ze względu na fakt, że korzyść ze wspomnianego środka dotyczyła tylko SNCM, chodzi o selektywną korzyść ekonomiczną. W konsekwencji rekompensata przyznana SNCM w ramach umów z 1991 i 1996 na kwotę 53,48 mln EUR stanowi pomoc państwa w rozumieniu art. 87 ust. 1 traktatu WE.

10.1.3. Zgodność przedmiotowego środka ze wspólnym rynkiem w świetle art. 86 ust. 2 traktatu WE

(245) Ponieważ władze francuskie powołały się na art. 86 ust. 2 traktatu WE, Komisja zastosuje takie samo podejście i takie samo uzasadnienie, jakie przyjęła w decyzji z 2001 r., aby dokonać oceny przedmiotowego środka.

(246) Zgodnie z tym artykułem wypłata pomocy państwa może nie podlegać zakazowi określonymu w art. 87 traktatu WE, pod warunkiem że pomoc ta służy jedynie kompensacji dodatkowych kosztów wynikających z pełnienia specjalnego zadania spoczywającego na przedsiębiorstwie zarządzającym usługą świadczoną w ogólnym interesie gospodarczym, a przyznanie pomocy temu przedsiębiorstwu jest konieczne do zapewnienia obowiązku użyteczności publicznej w warunkach równowagi gospodarczej.

(247) Mając na uwadze orzecznictwo mające zastosowanie do lat 1991–2001⁽¹²¹⁾, Komisja musi, tak jak to zrobiła w decyzji z 2001 r.:

— sprawdzić, czy usługi, którymi zarządzanie zostało powierzone SNCM, można uznać za usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym,

— zbadać adekwatność kwoty dotacji przyznanej SNCM w ramach obowiązku użyteczności publicznej w zakresie obsługi połączeń morskich z Korsyką do nadwyżki kosztów ponoszonych przez SNCM w celu wypełnienia podstawowych wymogów umowy o świadczenie usług użyteczności publicznej.

Uzasadnienie obowiązku użyteczności publicznej

(248) W niniejszej sprawie, jeśli chodzi o rekompensaty wypłacone w latach 1991–2001, zgodnie z tym, co stwierdziła Komisja w decyzji z 2001 r., obowiązki użyteczności publicznej nałożone na SNCM i CMN wynikały z dwóch umów pięcioletnich zawartych przez te przedsiębiorstwa z urzędem ds. transportu na Korsyce (*Office de transport de la Corse*, OTC). We wspomnianych umowach, dla których podstawą prawną była umowa ramowa na lata 1976–2001, sprecyzowano zasady

wykonania obowiązku użyteczności publicznej odpowiednio w latach 1991–1996 i 1996–2001. W umowach określono również zasady wypłaty zryczałtowanej dotacji wypłacanej z dotacji na realizację zasady ciągłości terytorialnej jako rekompensatę z tytułu nałożonych obowiązków.

(249) Jeżeli chodzi o kwestię, czy obowiązki te odpowiadały faktycznemu zapotrzebowaniu na usługi użyteczności publicznej, Komisja stwierdziła w decyzji z 2001 r., że umowa ramowa i umowy pięcioletnie są zgodne z zasadą ciągłości terytorialnej, której celem jest ograniczenie niekorzystnej sytuacji, w jakiej znajdują się obszary wyspiarskie, i zapewnienie połączeń z Korsyką zgodnie z zasadami jak najbardziej zbliżonymi do obsługi połączeń kontynentalnych. Komisja odnotowuje również, że cel ten, który wynika z uzasadnionego interesu publicznego, nie został wcześniej osiągnięty w wyniku oddziaływania mechanizmów rynkowych⁽¹²²⁾.

(250) W konsekwencji Komisja uważa, że system połączeń przewidziany w umowie ramowej i w umowach pięcioletnich odpowiada faktycznemu zapotrzebowaniu na usługi użyteczności publicznej.

Nierzyczałtowy charakter rekompensaty

(251) Jak Komisja stwierdziła w decyzji z 2001 r., w latach 1991–2001 SNCM otrzymała na mocy opisanych wyżej ram prawnych zryczałtowaną dotację roczną, której kwota została określona na okres 5 lat i była weryfikowana każdego roku w zależności od zmiany produktu krajowego brutto, a także informacji i dobrowolnych sprawozdań analitycznych przedstawionych przez SNCM.

(252) W pkt 30 decyzji z 2001 r. Komisja odnotowuje, że „zgodnie z art. 4 umowy z 1976 r.⁽¹²³⁾ kwota dotacji rocznej jest wypłacana w formie dwunastu zaliczek miesięcznych w równych częściach. Aby umożliwić ostateczne rozliczenie dotacji, najpóźniej do dnia 1 lipca każdego roku SNCM musi przedstawić wyniki osiągnięte w poprzednim roku obrotowym zatwierdzone przez organ kontroli państwowej. Ewentualne zwroty płatności ze strony SNCM są potrącane z zaliczek w bieżącym roku obrotowym. System rozliczania zaliczek przewiduje również ewentualne dodatkowe wypłaty środków państwowych. Zawarte umowy przewidują również kary, jeżeli w ciągu roku liczba podstawowych połączeń niezrealizowanych przez SNCM przekroczy 2 % podstawowych połączeń przewidzianych w umowie. Instytucja zamawiająca może również poinformować SNCM o zajęciu zryczałtowanej dotacji na realizację zasady ciągłości terytorialnej w przypadku poważnych incydentów prowadzących do przerwania świadczenia usługi użyteczności publicznej”.

- (253) W pkt 82 wymienionej decyzji Komisja wskazuje, że druga część pkt IV stanowi, co następuje: „Przy założeniu, że warunki ekonomiczne, w szczególności opłaty eksploatacyjne i natężenie ruchu stanowiące podstawę obliczenia dotacji, ulegną istotnemu pogorszeniu, SNCM i OTC podejmą wspólne działania w celu przeanalizowania środków, które należy podjąć w przedmiocie połączeń, tariff lub zwiększenia kwoty dotacji w celu przywrócenia równowagi finansowej przedsiębiorstwa”.
- (254) W świetle powyższych rozważań oraz zgodnie z wnioskami zawartymi w decyzji z 2001 r. Komisja uważa, że rekompensata w kwocie 53,48 mln EUR wypłacona przez państwo nie ma charakteru ryczałtowego ze względu na mechanizm umożliwiający uzupełnienie niedoborów w przypadku braku równowagi finansowej wynikającej z niedostosowania rzeczywistych kosztów eksploatacyjnych do kosztów służących za podstawę obliczenia dotacji.

Adekwatność rekompensat w stosunku do kosztów usługi użyteczności publicznej

- (255) Zgodnie z tym, co Komisja stwierdziła w decyzji z 2001 r. ⁽¹²⁴⁾, rekompensaty finansowe otrzymane swego czasu na podstawie umów pięcioletnich z 1991 r. i 1996 r. nie pozwoliły SNCM na całkowite pokrycie strat związanych z obowiązkiem użyteczności publicznej. Komisja uznała, że niedobór rekompensaty wyniósł 53,48 mln EUR.
- (256) Komisja wywnioskowała, że kwota 53,48 mln EUR wypłacona przez państwo jest równa kwocie niedoboru rekompensaty stwierdzonego w okresie 1991–2001 i w konsekwencji jest adekwatna w stosunku do kosztów netto poniesionych przez SNCM z tytułu wykonywania zadań użyteczności publicznej.

10.1.4. Wnioski

- (257) Na podstawie powyższych uwag Komisja uważa, że rozpatrywany środek stanowi pomoc państwa zgodną ze wspólnym rynkiem na mocy art. 86 ust. 2 Traktatu WE. Mając na uwadze, że wspomniany środek został wdrożony w dniu 14 listopada 2003 r., Komisja stwierdza, że tego rodzaju pomoc państwa jest niezgodna z prawem.
- (258) W tym kontekście kwota pomocy uznawana za pomoc restrukturyzacyjną w ramach zgłoszenia z 2002 r. wynosi 22,52 mln EUR ⁽¹²⁵⁾. Kwotę tą należy dodać do środków zgłoszonych w 2006 r. w zakresie, w jakim obejmują one pomoc z tytułu restrukturyzacji (zob. sekcja 10.5 niniejszej decyzji)

10.2. Zbycie SNCM po ujemnej cenie sprzedaży w wysokości 158 mln EUR

- (259) W niniejszej sprawie Komisja musi zbadać, czy wkład kapitałowy państwa w wysokości 158 mln EUR poprze-

dzający zbycie SNCM nabywcom prywatnym, tzn. *in fine* ujemna cena sprzedaży przedsiębiorstwa odpowiadająca równoważnej kwocie, nie zawiera elementów pomocy państwa.

- (260) Otwarta, przejrzysta i niedyskryminująca publiczna procedura wyboru, w wyniku której państwo sprzedaje przedsiębiorstwo po wcześniejszym dokapitalizowaniu (w kwocie przewyższającej cenę sprzedaży) nie pozwala wykluczyć występowania pomocy, z której mogły skorzystać zarazem prywatyzowane przedsiębiorstwo i nabywca ⁽¹²⁶⁾.

10.2.1. Ramy prawne odniesienia

- (261) Aby sprawdzić, czy przedsiębiorstwo osiągnęło korzyść ekonomiczną w postaci wkładu kapitałowego państwa, Komisja stosuje co do zasady test inwestora prywatnego (zwany dalej: „testem inwestora prywatnego”). Test inwestora prywatnego jest odzwierciedleniem zasady równego traktowania podmiotów z sektora prywatnego i publicznego wynikającej z art. 295 traktatu WE. Zgodnie z tą zasadą środki udostępnione przedsiębiorstwu pośrednio lub bezpośrednio przez państwo w okolicznościach, które odpowiadają normalnym warunkom rynkowym, nie mogą zostać uznane za pomoc państwa ⁽¹²⁷⁾.
- (262) W tym celu Komisja może w szczególności ocenić, czy podmiot dostarczający środki zachował się jak inwestor prywatny realizujący ogólną lub sektorową politykę strukturalną, kierujący się perspektywami rentowności zainwestowanego kapitału w ujęciu długoterminowym. Sąd wspólnotowy uznał właściwość tego podejścia w ramach wielu spraw ⁽¹²⁸⁾.
- (263) Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem wkład kapitałowy wniesiony przez inwestora publicznego w sytuacji braku perspektywy zysków, nawet w ujęciu długoterminowym, stanowi pomoc państwa ⁽¹²⁹⁾.
- (264) Sąd wspólnotowy wskazał również, że inwestor prywatny realizujący ogólną lub sektorową politykę strukturalną, kierujący się perspektywą rentowności w ujęciu długoterminowym, nie może w racjonalny sposób pozwolić sobie, po latach nieprzerwanego odnotowywania strat, na wniesienie wkładu kapitałowego, który pod względem ekonomicznym nie tylko jest kosztowniejszy niż likwidacja aktywów, lecz również jest związany ze sprzedażą przedsiębiorstwa, co pozbawia go wszelkich perspektyw zysku, nawet w dłuższej perspektywie ⁽¹³⁰⁾.
- (265) Precyzując, w wyroku w sprawie *Gröditzer* Trybunał orzekł, że aby stwierdzić, czy prywatyzacja przedsiębiorstwa za cenę ujemną zawierała elementy pomocy państwa, „należy ocenić, czy inwestor prywatny, który pod względem wielkości jest porównywalny z organami zarządzającymi sektorem państwowym, w porównywalnych warunkach mógłby zostać nakłoniony do wniesienia równie dużego kapitału w ramach sprzedaży przedsiębiorstwa, czy też wybrałby opcję jego likwidacji” ⁽¹³¹⁾.

10.2.2. Zastosowanie w niniejszej sprawie

(266) W świetle powyższych uwag, aby ustalić, czy przedmiotowy środek miał charakter pomocy, Komisja musi „ocenić, czy rozwiązanie wybrane przez państwo jest, bezwzględnie i w stosunku do wszelkich innych rozwiązań, w tym powstrzymania się od interwencji, rozwiązaniem najtańszym, co w takim przypadku powinno prowadzić do stwierdzenia, że państwo działało jak inwestor prywatny”⁽¹³²⁾.

10.2.2.1. Poszanowanie zasady akcjonariusza prywatnego w gospodarce rynkowej

(267) W tym kontekście należy zauważyć, że duże konsorcja przedsiębiorstw, które zamykają zakłady lub likwidują oddziały, nie mogą obecnie ignorować konsekwencji społecznych takich decyzji.

(268) Najczęściej w takich sytuacjach wdrażają plany zmniejszenia zatrudnienia, które mogą obejmować środki przekwalifikowania pracowników, pomoc w poszukiwaniu pracy, odprawy, a nawet działania obejmujące lokalną działalność gospodarczą, które wykraczają poza to, co wynika z ustaw i układów zbiorowych.

(269) W niniejszej sprawie Komisja stwierdziła, że SNCM jest spółką kontrolowaną przez państwo w ramach grupy CGMF (*Compagnie Maritime Générale et Financière*).

(270) Komisja uważa, że przy założeniu likwidacji SNCM⁽¹³³⁾ tego rodzaju środki zostałyby wdrożone dodatkowo w stosunku do obowiązków prawnych, aby nie popsuć wizerunku całego holdingu i jego właściwego akcjonariusza⁽¹³⁴⁾.

(271) Komisja przypomina, że widmo likwidacji przedsiębiorstwa w 2004 r. wywołało liczne i poważne niepokoje społeczne. W wyniku poważnego konfliktu społecznego z września 2004 r. flota SNCM była zablokowana przez szesnaście dni. Komisja dodaje, że władze francuskie wykazały na podstawie danych liczbowych, że niepokoje społeczne z 2004 r., pogarszając wizerunek holdingu wśród klientów, przyniosły znaczne straty przekładające się na liczbę pasażerów przewożonych przez SNCM, a w konsekwencji na obroty przedsiębiorstwa. Komisja podkreśla ponadto, że w wyniku trudnego klimatu społecznego z lata 2004 r., mającego negatywny wpływ na sytuację finansową SNCM, akcjonariusz przedsiębiorstwa wprowadził wiosną 2005 r. plan zmniejszenia zatrudnienia, który został zawieszony w 2005 r. w wyniku porozumienia ze związkami zawodowymi. Na podstawie powyższych stwierdzeń Komisja uważa, że bezsprzecznie, przy założeniu likwidacji SNCM, brak wypłaty dodatkowych odpraw przez grupę CGMF wpłynęłyby negatywnie na wizerunek holdingu i jego właściwego akcjonariusza.

(272) Z tego względu Komisja uważa, że koszty związane z tymi środkami należy uwzględnić w obliczeniu

kosztów likwidacji. Wspomniane koszty zostałyby zatem uwzględnione w wartości likwidacji SNCM, o ile byłaby ona dodatnia, a jej koszty poniosłoby bezpośrednio grupa CGMF i państwo jako akcjonariusz. Komisja uważa, że każde inne rozwiązanie pomijałoby rzeczywistą sytuację społeczną, w obliczu której stają obecnie duże grupy przedsiębiorstw⁽¹³⁵⁾.

(273) Aby obliczyć koszt likwidacji, który poniosłby akcjonariusz, Komisja przyjęła założenie *de minimis* obejmujące wyłącznie dodatkowe odprawy.

(274) W tym względzie władze francuskie uważają, że na podstawie planu zmniejszenia zatrudnienia z 2005 r., który opierał się na planie zmniejszenia zatrudnienia z 2002 r., należy przyjąć zakres [...]–[...] EUR na pracownika, co daje łącznie kwotę [...]–[...] mln EUR. Władze francuskie sprecyzowały, że dolna granica podanego zakresu uwzględnia fakt, że koszt referencyjnego planu zmniejszenia zatrudnienia jest większy z powodu bardzo dużej proporcji pracowników zbliżających się do wieku emerytalnego, których odejście z pracy odbywa się na szczególnie korzystnych warunkach. Ponadto uwzględniono również fakt, że kontekst likwidacji spółki i zwolnienia wszystkich pracowników nie jest porównywalny z planem przekwalifikowania pracowników umożliwiającym kontynuowanie działalności, jak w przypadku referencyjnego planu zmniejszenia zatrudnienia.

(275) Ekspert Komisji przeprowadził analizę porównawczą danych liczbowych przedstawionych przez władze francuskie z planami zmniejszenia zatrudnienia wdrożonymi ostatnio we Francji. Plan zmniejszenia zatrudnienia *Hewlett Packard* z 2003 r. kosztował 214 000 EUR na osobę, a w 2005 r. od 50 000 do 400 000 EUR. W 2004 r. plan zmniejszenia zatrudnienia wprowadzony przez *Péchiney* po połączeniu z przedsiębiorstwem *Alcan* kosztował 128 000 EUR na osobę. Podczas realizacji planu zmniejszenia zatrudnienia *Giat Industries* w 2004 r. łączny koszt w podziale na pracownika wyniósł 162 000 EUR w porównaniu z 71 000 EUR w przypadku przedsiębiorstwa *Gemplus* w 2002 r. i 69 000 EUR w przypadku przedsiębiorstwa *Danone* (branża ciastkarska) w 2001 r. W 2002 r. *Yves Saint Laurent Haute Couture* ogłosił plan zmniejszenia zatrudnienia kosztujący 115 000 EUR na pracownika. Plan *Power 8* ogłoszony przez przedsiębiorstwo *Airbus France* w lutym 2007 r. przewidywał, że koszt na pracownika wyniesie 68 000 EUR⁽¹³⁶⁾. W 2008 r. koszt planu zmniejszenia zatrudnienia w przedsiębiorstwie *Michelin* wyniósł 157 400 EUR na pracownika.

(276) Jeżeli chodzi o dokerów, Komisja wyjaśnia, że Trybunał Obrachunkowy przypomniał w publicznym sprawozdaniu tematycznym z lipca 2006 r. „Porty francuskie w obliczu zmian w sektorze transportu morskiego: pilne działania”, że łączny koszt planu zmniejszenia zatrudnienia z 2004 r. w podziale na osobę wynosi 145 000 EUR w przypadku portów autonomicznych i 209 000 EUR w przypadku portu marsylskiego.

- (277) Komisja przypomina, że decyzja z dnia 17 lipca 2002 r. dotycząca *Société Française de Production* pozwala zilustrować koszt tego rodzaju szczodrości w przypadku prywatyzacji przedsiębiorstwa znajdującego się w trudnej sytuacji. Kosztowała ona państwo 43,1 mln EUR (to jest 151 000 EUR na pracownika w przypadku planu przewidującego zwolnienie 285 pracowników), które należy dodać do 5,3 mln EUR zobowiązań ustawowych i dobrowolnych (co daje razem koszt 169 000 EUR na pracownika).
- (278) W świetle powyższej analizy porównawczej Komisja uważa, że założenie wypłacenia [...] EUR każdemu pracownikowi z tytułu dodatkowej odprawy jest spójne z kosztem zwolnienia jednego pracownika w planach zmniejszenia zatrudnienia zrealizowanych przez akcjonariuszy prywatnych w tym samym okresie.
- (279) Wreszcie Komisja uważa, że założenie zwolnienia wszystkich pracowników SNCM w ramach likwidacji przedsiębiorstwa jest najbardziej prawdopodobne, przede wszystkim dlatego, że nie rozpisano jeszcze przetargu na przekazanie obowiązku użyteczności publicznej w latach 2007–2013, a w związku z tym nie podjęto ostatecznej decyzji. Ponadto mając na uwadze niepokojącą sytuację finansową SNCM, jest mało prawdopodobne, aby został opracowany plan kontynuowania działalności przewidujący postępowanie naprawcze w odniesieniu do przedsiębiorstwa, dzięki któremu można by było uniknąć zwolnień.
- (280) W świetle powyższych informacji Komisja uznaje, że CGMF (państwo) poświęciłoby na dodatkowe odprawy łącznie [...] mln EUR.
- (281) Na obecnym etapie analizy Komisja musi ustalić wartość likwidacji SNCM bez uwzględniania dodatkowych odpraw. Różnicę między wartością likwidacji, o ile będzie to kwota dodatnia, a dodatkowymi odprawami, należy porównać z ceną ujemną wynikającą ze sprzedaży, aby sprawdzić, czy państwo zachowało się jak inwestor prywatny działający w gospodarce rynkowej. W tym celu Komisja wykorzystwała wyliczenie rewaluowanych aktywów netto. Zgodnie z metodą rewaluacji aktywów netto, niedobór aktywów stwierdza się, kiedy wartość ekonomiczna rzeczywistych aktywów (zazwyczaj większa niż wartość księgowa netto) nie pokrywa wartości ekonomicznej rzeczywistych zobowiązań.
- (282) Aby stwierdzić niedobór aktywów w niniejszym przypadku, Komisja, z pomocą eksperta⁽¹³⁷⁾, sprawdziła –

zgodnie z wyjaśnieniami poniżej – że na dzień 30 września 2005 r. wartość aktywów SNCM nie była dostateczna, aby spłacić wierzycieli uprzywilejowanych i wierzycieli nieuprzywilejowanych (w tym pracowników w ramach klasycznych wierzytelności).

Wybór metody oceny

- (283) Komisja uważa, że wycena aktywów netto jest metodą powszechnie stosowaną do wyceny spółek w sektorze transportu morskiego. W jej ocenie metoda ta jest szczególnie dostosowana do sytuacji SNCM, ponieważ dla jej głównego akcjonariusza alternatywą zbycia jest ogłoszenie upadłości spółki, która zostałaby postawiona w stan likwidacji.
- (284) Jeśli chodzi o inne metody wyceny, w szczególności metody aktualizowanych operacyjnych wolnych przepływów pieniężnych, Komisja uważa, że z uwagi na fakt, iż zakłada ona dalsze prowadzenie działalności spółki, co nie dotyczy SNCM, nie może ona być zastosowana w niniejszym przypadku.

Data referencyjna

- (285) Komisja przyjęła, że dzień 30 września 2005 r. jest datą referencyjną na potrzeby oceny SNCM, zważywszy że chodzi o datę faktycznego wyboru między akceptacją oferty kupna lub likwidacją przedsiębiorstwa, gdyż decyzja w sprawie wyboru BCP zapadła dnia 27 września 2005 r.

Wartość aktywów SNCM

- (286) Komisja zauważyła w szczególności, że akcjonariusz SNCM, we współpracy ze spółką *Ernst & Young*, oszacował liczbowo koszt likwidacji przedsiębiorstwa (wspomniane sprawozdanie CGMF) na dzień 30 września 2005 r. Firmy *Oddo Corporate Finance* i *Paul Hastings* przeprowadziły dodatkową ekspertyzę w tej kwestii. Komisja przypomniała, że w sprawozdaniu *Oddo-Hastings* aktywa SNCM zostały wycenione na [...] mln EUR.
- (287) Jeżeli chodzi o wycenę posiadanej floty⁽¹³⁸⁾, wartość rynkowa brutto statków SNCM została oceniona przez wyspecjalizowanego pośrednika BRS na [...] mln EUR na dzień 30 września 2005 r., natomiast w sprawozdaniu *Oddo* flota SNCM została wyceniona na [...] mln EUR po odliczeniu zmniejszenia wartości w wycenie⁽¹³⁹⁾, prowizji pośrednika⁽¹⁴⁰⁾ i opłat sądowych⁽¹⁴¹⁾.

Tabela 4

Scenariusze wyceny aktywów SNCM na dzień 30 września 2005 r.

(mln EUR)

	Wartość aktywów wg sprawozdania Oddow	Wartość aktywów wg eksperta Komisji
Wartości niematerialne i prawne	—	—
Rzeczowe aktywa trwałe		
— Flota posiadana na własność	[...]	[...]
— Budynki ⁽¹⁾	[...]	[...]
Finansowe aktywa trwałe ⁽²⁾	[...]	[...]
Aktywa trwałe	[...]	[...]
Zapasy	—	—
Zaliczki	—	—
Należności od klientów	[...]	[...]
Inne należności ⁽³⁾	[...]	[...]
Środki pieniężne netto	[...]	—
Konto korekt	—	—
Pozostałe aktywa	[...]	[...]
Aktywa ogółem	[...]	[...]

⁽¹⁾ Jeżeli chodzi o budynki (w tym siedzibę SNCM), władze francuskie wyjaśniły, że przyjęta wartość likwidacyjna opiera się na ocenie eksperta w dziedzinie nieruchomości z listopada 2003 r. zaktualizowanej o +[...] %, aby uwzględnić wzrost cen.

⁽²⁾ Finansowe aktywa trwałe dotyczą przede wszystkim udziałów SNCM w Sudcargos, Aliso, CGTH, CMN i Ferrytour.

⁽³⁾ Ta pozycja dotyczy przede wszystkim zobowiązań państwa, w szczególności rekompensaty z tytułu obowiązku użyteczności publicznej z września 2005 r. i zwrot kosztów pracowniczych spoczywających na pracodawcę przez Assedic z tytułu roku obrachunkowego 2004.

Źródła: Sprawozdanie Oddo-Hastings, sprawozdanie eksperta Komisji.

(288) Po zapoznaniu się z zamieszczoną powyżej tabelą Komisja stwierdza, że flota statków stanowi zasadniczy element wyceny aktywów przedsiębiorstwa. W tym względzie ekspert Komisji oszacował, po przeprowadzeniu analizy porównawczej tam, gdzie było to możliwe, że zmniejszenie wartości w wycenie zastosowane w odniesieniu do wartości rynkowej brutto statków i opłata sądowa są prawidłowe. Na tej podstawie stwierdził, że nie ma przesłanek do odrzucenia oceny wartości floty sporządzonej przez państwo francuskie.

(289) Jeżeli chodzi o zmniejszenie wartości w wycenie, Komisja uważa, że jego poziom jest spójny z poziomami zmniejszenia odnotowywanymi podczas sprzedaży statków w przypadku postępowania likwidacyjnego. W opinii eksperta Komisji przedsiębiorstwo *Régie des Transports Maritimes*, które jest spółką belgijską eksploatującą linię Ostende-Ramsgate, sprzedało na przykład dwa promy samochodowe w 1997 r. z dyskontem szacowanym na 35 % i 45 %. Ostatnio spółka Festival Cruises sprzedała trzy statki wycieczkowe ze średnim zmniejszeniem

wartości w wycenie rzędu 20 %. Zmniejszenia wartości w wycenie odnotowywane w podobnych przypadkach odpowiadają zmniejszeniu zastosowanym przez władze francuskie w niniejszym przypadku.

(290) Co do opłaty sądowej, żadna podobna transakcja nie miała miejsca, dlatego też Komisja uważa, że argumenty uzasadniające zastosowanie opłaty sądowej są spójne z ograniczonym rynkiem statków tego typu z dość specyficznym przeznaczeniem.

(291) Komisja zauważa ponadto, że jej niezależny ekspert zwiększył wycenę finansowych aktywów trwałych, w szczególności udziałów SNCM w CMN (z [...] mln EUR na [...] mln EUR). W tej kwestii, mając na uwadze ofertę kupna tych udziałów przez *Stef-TFE* za cenę [...] mln EUR przekazaną Komisji w ramach niniejszego postępowania, Komisja uważa, że wycena udziałów SNCM w CMN na kwotę [...] mln EUR jest racjonalna w kontekście likwidacji spółki.

- (292) Jeżeli chodzi o wycenę pozostałych pozycji aktywów, ekspert Komisji nie wyraził szczególnych obiekcji. Nie uwzględnił jednak pozycji „środki finansowe netto” ze względu na jej ujemną wartość. Komisja uważa, że tę pozycję należy rzeczywiście przenieść do pasywów SNCM.
- (293) Mając na uwadze wprowadzone korekty, Komisja wycenia aktywa SNCM na [...] mln EUR na dzień 30 września 2005 r.
- Ocena pasywów SNCM
- (294) Komisja stwierdza, że władze francuskie oszacowały kwotę należną z tytułu wierzytelności uprzywilejowanych na [...] mln EUR, a kwotę należną z tytułu wierzytelności nieuprzywilejowanych (z wyjątkiem dodatkowych odpraw) na [...] mln EUR.
- (295) Zwłaszcza jeżeli chodzi o zobowiązania wobec pracowników, władze francuskie oceniły koszty dobrowolnego planu zmniejszenia zatrudnienia na [...] mln EUR. Koszty związane z dobrowolnym planem zmniejszenia zatrudnienia zostały oszacowane indywidualnie, z uwzględnieniem rodzaju umowy (umowa na czas nieokreślony i umowa na czas określony), odpowiednich statutów i układów zbiorowych (załoga statku, pracownicy niepełnowydający na statkach i zarząd), stażu pracy, zaszeregowania i wynagrodzenia każdego pracownika. Wspomniana kwota obejmuje odprawy za okres wypowiedzenia ([...] mln EUR), ekwiwalent za urlop płatny w momencie wypowiedzenia ([...] mln EUR), odprawy dobrowolne ([...] mln EUR) i odszkodowanie Delalande'a ([...] mln EUR) ⁽¹⁴²⁾.
- (296) Koszty planu zmniejszenia zatrudnienia wykraczające poza dobrowolne ustalenia zostały oszacowane przez władze francuskie na [...] mln EUR. Plan zmniejszenia zatrudnienia obejmuje środki towarzyszące związane z zobowiązaniami ustawowymi i wykonawczymi SNCM w kwestii zwolnień ⁽¹⁴³⁾ i koszty pośrednie związane z dobrowolnym planem zmniejszenia zatrudnienia ⁽¹⁴⁴⁾.
- (297) Koszty rozwiązania podstawowych umów eksploatacji dotyczą zasadniczo wyłożenia zabezpieczenia bankowego na kwotę [...] mln EUR stanowiącego gwarancję należytego wykonania przez SNCM obowiązków użyteczności publicznej, do którego należy dodać karę przewidzianą w tej umowie, wynoszącą [...] % referencyjnej rekompensaty finansowej w kwocie [...] mln EUR za 2005 r., tj. około [...] mln EUR w przypadku niewypełnienia obowiązku przez zleceniobiorcę.
- (298) Jeżeli chodzi o pasywa netto związane ze zbyciem statków eksploatowanych na podstawie umowy leasingowej ⁽¹⁴⁵⁾, władze francuskie podkreśliły, że na podstawie niektórych założeń ⁽¹⁴⁶⁾ przychód netto ze zbycia został oszacowany przez wyspecjalizowanego pośrednika BRS na [...] mln EUR na dzień 30 września 2005 r. po odliczeniu zmniejszenia wartości wyceny, prowizji dla pośrednika i kosztów portowych. Ponieważ oszczędności z tytułu podatków i należności bankowych wynoszą [...] mln EUR, pozostaje saldo należności bankowych związanych z leasingowanymi statkami w kwocie [...] mln EUR, które należy spłacić.

Tabela 5

Scenariusze wyceny pasywów SNCM na dzień 30 września 2005 r.

	(mln EUR)	
	Wartość pasywów wg sprawozdania Oddow	Wartość pasywów wg eksperta Komisji
Zobowiązania uprzywilejowane, w tym:		
— Zobowiązania pracownicze i podatkowe	[...]	[...]
— Zobowiązania finansowe zabezpieczone aktywami ⁽¹⁾	[...]	[...]
Koszt dobrowolnego planu zmniejszenia zatrudnienia	[...]	[...]
Koszt systemów ubezpieczeniowych dla emerytów ⁽²⁾	[...]	[...]
Koszt procesu likwidacji	[...]	[...]
Dodatkowe straty bieżące ⁽³⁾	[...]	[...]
Pokrycie uprzywilejowanych należności	[...]	[...]
Zobowiązania niezabezpieczone ⁽⁴⁾	[...]	[...]
Koszt planu zmniejszenia zatrudnienia poza dobrowolnymi ustaleniami	[...]	[...]
Koszt rozwiązania podstawowych umów eksploatacyjnych	[...]	[...]

	(mln EUR)	
	Wartość pasywów wg sprawozdania Oddow	Wartość pasywów wg eksperta Komisji
Dodatkowe koszty związane ze zbyciem statków eksploatowanych na podstawie umowy leasingowej	[...]	[...]
Pokrycie należności nieuprzywilejowanych	[...]	[...]

(¹) Statki Napoléon Bonaparte i Paglia Orba stanowią zabezpieczenie kwoty pożyczek zaciągniętych w celu ich sfinansowania.

(²) Pozycja wynika ze zwyczaju, zgodnie z którym SNCM zobowiązuje się pokrywać część kosztów dodatkowego ubezpieczenia emerytów.

(³) Do czasu zakończenia likwidacji. Dodatkowe straty opierają się na założeniu wypłaty wynagrodzeń w jednym miesiącu. Obejmują one również koszt złomowania statków posiadanych na własność, niepotrącony od wartości aktywów. Wspomniany koszt odpowiada kosztowi unieruchomienia statków w porcie, w oczekiwaniu na ich zbycie.

(⁴) Podział zobowiązań niezabezpieczonych jest następujący: rezerwy na ryzyko i opłaty ([...] mln EUR), zobowiązania powiązane/udziały ([...] mln EUR), dostawcy eksploatacyjni ([...] mln EUR), reprezentacja ogólna ([...] mln EUR), zobowiązania konsorcjum i kwoty powiązane ([...] mln EUR), narosłe zobowiązania ([...] mln EUR).

Źródła: Sprawozdanie Oddo-Hastings, sprawozdanie eksperta Komisji.

(299) Komisja odnotowała, że zobowiązania wobec pracowników stanowią zasadniczy składnik pasywów SNCM. Jeżeli chodzi o uprzywilejowane zobowiązania wobec pracowników, to jest dobrowolny plan zmniejszenia zatrudnienia, ekspert Komisji sprawdził wrywkowo wzory obliczeń wszystkich składników planu i nie stwierdził nieprawidłowości ani błędu. Mając na uwadze tę weryfikację, Komisja uważa, że kwota [...] mln EUR przedstawiona przez władze francuskie z tytułu dobrowolnego planu zmniejszenia zatrudnienia jest racjonalna.

(300) Jeżeli chodzi o dodatkowe straty eksploatacyjne, Komisja uważa, że szacunki są ostrożne w świetle przepisów prawnych, w szczególności art. L.622-10 kodeksu handlowego i 119-2 dekretu nr 85-1388 z dnia 27 grudnia 1985 r., na mocy których SNCM może zostać zobowiązana przez odpowiedni sąd handlowy do dalszej eksploatacji przez okres dwóch miesięcy z możliwością przedłużenia tego okresu na wniosek prokuratury z powodu obowiązków użyteczności publicznej.

(301) Jeżeli chodzi o zobowiązania niezabezpieczone, ekspert Komisji nie przedstawił szczególnych obiekcji. Niemniej jednak poprawił kwotę [...] mln EUR w kwocie [...] mln EUR pochodzącą z przekształcenia pozycji aktywów „Środki finansowe netto”. Komisja uważa, że wspomniane przekształcenie jest zgodne ze zmianami w wycenie aktywów SNCM.

(302) Jeżeli chodzi o koszty planu zmniejszenia zatrudnienia wykraczające poza dobrowolne ustalenia (z wyjątkiem dodatkowych odpraw), ekspert Komisji uważa, że liczbowe określenie kosztów sporów prawnych należy zredukować do [...] mln EUR w miejsce [...] mln EUR wykazanych przez władze francuskie. W tej kwestii Komisja uważa, że bezsprzecznie organizacje związkowe zażądają przekształcenia umów o pracę na czas określony na umowy o pracę na czas nieokreślony (¹⁴⁷), jest natomiast zdania, że w danych liczbowych należy uwzględnić wyłącznie wynagrodzenia w ramach umów

zawartych na czas określony, w przypadku których ryzyko jest niemal pewne (to jest [...] umów zawartych na czas określony). Co się tyczy miesięcznego wynagrodzenia brutto w kwocie [...] EUR z odprawą odpowiadającą dziewięciomiesięcznemu wynagrodzeniu w przypadku pierwszych [...] umów na czas określony i odprawą odpowiadającą sześciomiesięcznemu wynagrodzeniu w przypadku [...] kolejnych umów, kwota wynosi [...] mln EUR.

(303) Jeżeli chodzi o pasywa netto związane ze zbyciem statków eksploatowanych w ramach umowy leasingowej, Komisja uważa że założenia stanowiące podstawę obliczeń są uzasadnione, zwłaszcza z powodu formalizmu umownego GIG (grup interesu gospodarczego), który ogranicza zastąpienie podmiotów trzecich przez SNCM i warunkuje korzyści podatkowe związane z eksploatacją statków pod banderą francuską. Zresztą należy również uznać za uzasadnione, że opłata sądowa nie ma zastosowania w przypadku statków eksploatowanych na podstawie umowy leasingowej, gdyż statki te są sprzedawane przez banki kredytujące GIG. W tym kontekście Komisja uważa za uzasadnione, że uwzględniono koszty portowe za okres od 30 września 2005 r. do daty faktycznego zbycia statku.

(304) W świetle powyższych rozważań Komisja uważa, że na dzień 30 września 2005 r. uprzywilejowane pasywa SNCM wynosiły [...] mln EUR, a pasywa nieuprzywilejowane – [...] mln EUR.

Stwierdzenie niedoboru aktywów

(305) W świetle powyższych uwag Komisja uważa, że na dzień 30 września 2005 r. wartość aktywów SNCM (to jest [...] mln EUR) nie była dostateczna, aby pokryć uprzywilejowane wierzytelności (to jest [...] mln EUR) i wierzytelności nieuprzywilejowane (to jest [...] mln EUR).

Wnioski

(306) W takich okolicznościach, wobec braku powództwa o pokrycie zobowiązań (zob. poniżej), a także mając na uwadze motyw 273 niniejszej decyzji i niedobór aktywów, koszty likwidacji SNCM przez CGMF ograniczałyby się do kosztów odpraw dodatkowych, to jest [...] mln EUR.

(307) Z powyższego wynika, że decyzja władz francuskich o sprzedaży SNCM po cenie ujemnej w wysokości 158 mln EUR w porównaniu z minimalnymi kosztami likwidacji wynoszącymi [...] mln EUR może zostać uznana za zgodną z decyzją, którą podjęłoby prywatne konsorcjum przedsiębiorstw w kontekście gospodarki rynkowej.

10.2.2.2. Konsekwencje postępowania likwidacyjnego wobec SNCM

(308) Komisja rozpatrzyła również argument władz francuskich, że państwo, jako akcjonariusz większościowy, może zostać wezwane do pokrycia zobowiązań w przypadku likwidacji przedsiębiorstwa (zob. poniżej). W takim przypadku w opinii władz francuskich wyliczenie kosztów likwidacji, które państwo poniosłoby jako akcjonariusz, musi uwzględniać prawo krajowe, tak jak stwierdziła Komisja w decyzji w sprawie ABX Logistics⁽¹⁴⁸⁾, i być dostosowywane indywidualnie przy uwzględnieniu szczególnych cech sektora⁽¹⁴⁹⁾ i okoliczności danej sprawy.

(309) W niniejszej sprawie Komisja odnotowała, że władze francuskie przekazały jej, w dniu 28 marca 2006 r., dokumenty zaświadczone, że akcjonariusz SNCM przeprowadził poszukiwania w celu wybrania rozwiązania jak najmniej kosztownego dla niego, analizując równocześnie i od początku dwie ścieżki, to jest likwidację przedsiębiorstwa i sprzedaż po cenie ujemnej.

(310) Na podstawie przekazanych Komisji ekspertyz władze francuskie stwierdziły, że wszystkie rzeczywiste koszty, które Republika Francuska powinna ponieść jako akcjonariusz, za pośrednictwem CGMF, wyniosłyby od [...] do [...] mln EUR na dzień 30 września 2005 r. Przedstawione dane szacunkowe uwzględniają w szczególności ryzyko, że państwo francuskie może zostać wezwane do „pokrycia zobowiązań”, jeżeli sąd miałby uznać je

za podmiot faktycznie zarządzający SNCM, i ryzyko, że państwo zostałoby skazane na zapłatę dodatkowych odpraw zwolnionym pracownikom. Władze francuskie uważają, że ryzyko to może zostać uwzględnione w wyliczeniu faktycznych kosztów ewentualnej likwidacji SNCM.

(311) Pojawia się zatem kwestia oceny wszystkich faktycznych kosztów, które Francja jako akcjonariusz prawdopodobnie poniosłaby w przypadku postępowania likwidacyjnego wobec SNCM, aby ustalić, czy w świetle ewentualnego wyroku skazującego na poniesienie tych kosztów i mając na uwadze ich wielkość⁽¹⁵⁰⁾, działający racjonalnie akcjonariusz prywatny, zamiast podejmować to ryzyko, podjąłby decyzję o niezwłocznej sprzedaży oddziału po cenie ujemnej wynoszącej 158 mln EUR.

a) Ewentualne skazanie państwa na pokrycie zobowiązań

(312) W prawie francuskim syndyk spółki, wobec której toczy się postępowanie likwidacyjne, może wnieść powództwo z tytułu odpowiedzialności dawnych zarządzających spółką zwane „powództwem o pokrycie zobowiązań” w przypadku planu ratunkowego lub postępowania naprawczego, a także w przypadku postępowania likwidacyjnego⁽¹⁵¹⁾.

(313) Wniesienie powództwa o pokrycie zobowiązań przeciwko dawnym zarządzającym spółką po ogłoszeniu upadłości jest uzasadnione koniecznością odtworzenia majątku spółki, które jest jednym z zadań syndyka.

(314) W wielu pismach skierowanych do Komisji władze francuskie utrzymywały, że hipoteza skazania państwa wyrokiem sądu krajowego na pokrycie zobowiązań przedsiębiorstwa, którym kieruje, stanowi scenariusz więcej niż prawdopodobny, który należy uwzględnić w wyliczeniu faktycznych kosztów ewentualnej likwidacji SNCM.

(315) W pismach z dnia 28 lutego 2008 r. SNCM przedstawiło sprawozdanie ekspertów oceniające konsekwencje prawne powództwa o pokrycie zobowiązań przeciwko państwu francuskiemu. We wnioskach sprawozdania stwierdzono, że sąd handlowy, który rozstrzygałby w tej sprawie, najprawdopodobniej uznałby odpowiedzialność państwa w tej kwestii i skazałby je na pokrycie wszystkich zobowiązań wobec SNCM pracowników.

- (316) W niniejszej sprawie Komisja uważa, że ze względu na niedobór aktywów stwierdzony w SNCM (zob. powyżej) i mając na uwadze, że ewentualne uznanie odpowiedzialności cywilnej likwidatora w przypadku braku działania na mocy ustawy z 1985 r. i prawa wierzycieli do wszczęcia postępowania istniejącego od 2005 r., powództwo o pokrycie zobowiązań zostałyby najprawdopodobniej wniesione przeciwko państwu francuskiemu przy założeniu postępowania likwidacyjnego wobec SNCM ⁽¹⁵²⁾.
- (317) Odpowiednie przepisy przewidują, że zobowiązania likwidowanej spółki wobec pracowników mogą zostać pokryte przez dawnych zarządzających prawnych lub faktycznych, z zastrzeżeniem spełnienia wszystkich czterech warunków.
- (i) *Uznanie państwa za podmiot prawnie i faktycznie zarządzający przedsiębiorstwem, wobec którego toczy się postępowanie likwidacyjne* ⁽¹⁵³⁾
- (318) W niniejszej sprawie Komisja odnotowuje, że ekspert SNCM dostarczył szczegółową analizę, z której wynika, że państwo francuskie zostałyby najprawdopodobniej uznane za podmiot faktycznie zarządzający SNCM. Co do istoty sprawy, we wspomnianym sprawozdaniu eksperta wykazano, zgodnie z odpowiednim orzecznictwem ⁽¹⁵⁴⁾, że państwo podjęło pozytywne czynności zarządcze i kierownicze, które bezsprzecznie nie podlegają kontroli administracyjnej ustanowionej ustawą, i to w dłuższej perspektywie. W szczególności, zgodnie ze sprawozdaniem eksperta SNCM, państwo podejmowało decyzje w ramach uprawnień kontrolnych, które samo ustanowiło, wykorzystując tym samym własne uprawnienia kontrolne, aby podjąć decyzje na rzecz przedsiębiorstwa w imieniu osób zarządzających, do których należało podejmowanie tych decyzji. Ponadto wydaje się, że organy zarządcze SNCM nie posiadały faktycznie żadnej niezależności wobec państwa w zarządzaniu przedsiębiorstwem. Wreszcie państwo zastąpiło organy zarządcze SNCM, podejmując samodzielnie decyzje strategiczne bez informowania wspomnianych osób zarządzających.
- (319) Komisja stwierdza, że w piśmie z dnia 28 marca 2008 r. władze francuskie nie wyraziły zastrzeżeń co do uznania państwa francuskiego za podmiot faktycznie zarządzający SNCM. W piśmie z dnia 20 listopada 2006 r. władze francuskie same wykazały, że sąd bez wątplenia uzna państwo będące akcjonariuszem SNCM za podmiot faktycznie zarządzający przedsiębiorstwem. Bezsprzecznie jest jednak, że takie oświadczenie, wydane w ramach postępowania w dziedzinie pomocy państwa, nie może samo w sobie wystarczyć, aby ustalić w dostatecznym stopniu, czy sąd uznałby władze krajowe za podmiot faktycznie zarządzający przedsiębiorstwem będącym beneficjentem przedmiotowych środków, a zwłaszcza
- ocenić stopień prawdopodobieństwa takiej ewentualności.
- (320) W takich okolicznościach Komisja nie musi wypowiadać się w większym stopniu na temat oceny informacji przedstawionych przez władze francuskie, mając na uwadze wnioski, do jakich Komisja doszła w motywie 44 powyżej.
- (ii) *Występowanie jednego lub kilku błędów w zarządzaniu ze strony państwa francuskiego jako podmiotu faktycznie zarządzającego przedsiębiorstwem, wobec którego toczy się postępowanie likwidacyjne*
- (321) W niniejszej sprawie Komisja wskazuje, że w sprawozdaniu eksperta SNCM istnieje wzmianka o szeregu elementów, na podstawie niewyczerpującego wykazu elementów faktycznych, aby wykazać, że państwo będące podmiotem faktycznie zarządzającym SNCM popełniło błędy w zarządzaniu.
- (322) W szczególności wskazano, że państwo francuskie popełniło błędy w dziedzinie inwestycji [...]. Państwo popełniło również liczne błędy w zarządzaniu w dziedzinie [...].
- (323) W tym względzie [...] ⁽¹⁵⁵⁾. W piśmie z dnia 30 kwietnia 2007 r. władze francuskie określiły, że ryzyko uznania roszczeń z tytułu odpowiedzialności wobec państwa jest bardzo wysokie ze względu na kryteria [...] kwalifikacji błędu w zarządzaniu w rozumieniu art. L. 651-2 kodeksu handlowego. Bezsprzecznie jest jednak, że takie oświadczenie, wydane w ramach postępowania dotyczącego pomocy państwa, nie może samo w sobie wystarczyć, aby ustalić w dostatecznym stopniu, czy sąd uznałby, że władze krajowe popełniły przypisywane im błędy, a zwłaszcza ocenić stopień prawdopodobieństwa takiej ewentualności.
- (iii) *Stwierdzenie niedoboru aktywów*
- (324) W niniejszej sprawie Komisja stwierdza, że w piśmie z dnia 16 listopada 2006 r. władze francuskie przedstawiły ocenę niedoboru aktywów SNCM na podstawie sprawozdania ekspertów CGMF i Oddo-Hastings. Komisja odnotowała, że ekspertyza SNCM dotycząca powództwa o pokrycie zobowiązań przekazana Komisji w 2008 r. opiera się na tych samych sprawozdaniach, aby stwierdzić występowanie niedoboru aktywów w przypadku postępowania likwidacyjnego wobec przedsiębiorstwa. Zwłaszcza w sprawozdaniu Oddo-Hastings wykazano niedobór aktywów na kwotę [...] mln EUR na dzień 30 września 2005 r., obliczony jako różnica między wartością aktywów SNCM ([...] mln EUR) a wartością pasywów przedsiębiorstwa (zobowiązania uprzywilejowane i nieuprzywilejowane oszacowane odpowiednio na [...] mln EUR i [...] mln EUR).

- (325) Komisja wykazała, że na mocy wymienionych przepisów francuskich niedobór aktywów stwierdza się wtedy, gdy syndyk nie posiada dostatecznych aktywów, aby zaspokoić roszczenia wierzycieli, uprzywilejowanych lub nie. Jeżeli chodzi w szczególności o wiarygodności pracownicze przedsiębiorstwa, zobowiązania wobec pracowników przedsiębiorstwa stanowią *de minimis* klasyczne wiarygodności płacowe, to jest wiarygodności znajdujące swoje źródło bezpośrednio w umowie o pracę, układzie zbiorowym lub ustawie i są automatycznie włączane przez syndyka do pasywów przedsiębiorstwa⁽¹⁵⁶⁾.
- (326) Komisja uznała wcześniej, że niedobór aktywów SNCM wynosi [...] mln EUR na dzień 30 września 2005 r.
- (iv) Występowanie związku przyczynowego między błędami a niedoborem aktywów
- (327) W opinii władz francuskich, w prawie francuskim skarżący w powództwie o pokrycie zobowiązań nie musi określać kwoty, o jaką stan pasywów się pogorszył w wyniku błędu w zarządzaniu popełnionego przez osobę zarządzającą. Odpowiedzialność osoby zarządzającej osobą prawną może zostać uznana na podstawie art. L.624-3 kodeksu handlowego, nawet jeżeli błąd w zarządzaniu, który popełniła, jest tylko jedną z przyczyn niedoboru aktywów. Z tego tytułu może zostać skazana na pokrycie całości lub części zobowiązań wobec pracowników, nawet jeżeli jej błąd przyczynił się do powstania tylko części z nich⁽¹⁵⁷⁾.
- (328) W niniejszej sprawie Komisja odnotowała, że ekspert SNCM określił mianem oczywistego związek między błędami w zarządzaniu a niedoborem aktywów. Na podstawie szacunków przedstawionych przez wspomnianego eksperta straty finansowe wynikające z niewyczerpującego wykazu błędów w zarządzaniu popełnionych przez państwo i wskazanych w motywie 322 niniejszej decyzji wynoszą [...] mln EUR⁽¹⁵⁸⁾.
- (329) Władze francuskie [...] (159).
- (330) Ponadto Komisja stwierdza, że władze francuskie, w pismach z dnia 16 listopada 2006 r., 27 kwietnia 2007 r. i 28 marca 2008 r., [...] (160). Władze francuskie [...] (161). W piśmie z dnia 16 listopada 2005 r. władze francuskie same stwierdziły, że „bez wątplenia państwo będące akcjonariuszem, które sąd bezsprzecznie uzna za podmiot faktycznie zarządzający spółką z ograniczoną odpowiedzialnością SNCM, zostanie prawdopodobnie skazane na mocy art. L.651-2 kodeksu handlowego na uzupełnienie całego niedoboru aktywów SNCM”.
- (331) W niniejszych okolicznościach Komisja nie musi wpytywać się w większym stopniu na temat oceny informacji przedstawionych przez władze francuskie, mając na uwadze wnioski, do jakich Komisja doszła w sekcji 10.2.2.1 powyżej.
- b) **Oszacowanie łącznego kosztu postępowania likwidacyjnego wobec SNCM**
- Określenie części niedoboru aktywów obciążającej podmiot faktycznie zarządzający
- (332) W świetle powyższych uwag i na obecnym etapie sprawy Komisja nie będzie ustalać faktycznego kosztu ekonomicznego dochodzenia odpowiedzialności akcjonariusza.
- (333) W tym względzie Komisja wskazuje, że na podstawie art. L.624-3 kodeksu handlowego osoba prawnie lub faktycznie zarządzająca likwidowaną spółką zostaje skazana w tego rodzaju okolicznościach na pokrycie całości lub części niedoboru aktywów.
- (334) Komisja stwierdza, że wspomniany artykuł pozostawia sędziom pełną swobodę oceny, czy należy skazać osobę zarządzającą na pokrycie wszystkich należności wobec pracowników, czy tylko ich części. W świetle odpowiedniego orzecznictwa wydaje się, że sądy i trybunały uwzględniają zachowanie oskarżonej osoby zarządzającej i dostosowują wyrok do poczynionych ustaleń.
- (335) Jak wskazano powyżej, władze francuskie uważają, że państwo francuskie byłoby zmuszone pokryć część szacowaną na [...] do [...] % brakujących aktywów, to jest kwotę mieszczącą się w przedziale od [...] mln EUR do [...] mln EUR.
- (336) Komisja podkreśla, że w kontekście zbliżonym do kontekstu SNCM, który dotyczy spółki Les Mines de Salsignes będącej pododdziałem BRGM (placówki publicznej o charakterze przemysłowym i handlowym)⁽¹⁶²⁾, izba handlowa sądu najwyższego skazała BRGM i jego oddziały występujące w charakterze podmiotu faktycznie zarządzającego solidarnie z pozostałymi osobami zarządzającymi spółką Les Mines de Salsignes na płatność całej kwoty brakujących aktywów⁽¹⁶³⁾. Proporcja zobowiązań wobec pracowników, którymi została obciążona spółka Coframines i BRGM, a zatem *in fine* państwo, wynosiła 73,6%. Zgodnie z tą decyzją sąd wskazał, że rada administracyjna była zależna od dwóch wspomnianych jednostek.
- (337) Jednakże Komisja uważa, że władze francuskie nie wykazały, w świetle przepisów dotyczących pomocy państwa, w jaki sposób błędy w zarządzaniu popełnione przez to państwo i szkodliwe dla przedsiębiorstwa są szkodami, które mógłby popełnić każdy inny akcjonariusz prywatny prowadzący działalność w gospodarce rynkowej. W tym względzie należy podkreślić, że tylko takie, należycie dowiedzione błędy mogą zostać uwzględnione przy ustalaniu, czy w świetle ryzyka skazania na pokrycie tych kosztów i ich wielkości (np. aktualizowana wartość netto ryzyka przyszłego wyroku skazującego) racjonalnie działający podmiot prywatny wolałby niezwłocznie zapłacić cenę ujemną w wysokości 158 mln EUR zamiast podejmować ryzyko. W istocie nie można stwierdzić, że inwestor prywatny został skłoniony do popełnienia błędów uzasadnionych kwestiami niezwiązanymi z przedsiębiorczością, lecz o ogólnym charakterze (na przykład do celów społecznych lub rozwoju regionalnego).

(338) Komisja nie neguje, że w niektórych wyjątkowych przypadkach, niektóre krajowe przepisy prawne przewidują możliwość zwrócenia się stron trzecich przeciwko akcjonariuszom likwidowanej spółki, zwłaszcza, jeżeli ci akcjonariusze mogą być postrzegani jako podmioty faktycznie lub prawnie zarządzające, które popełniły błędy w zarządzaniu przynoszące szkodę przedsiębiorstwu. Niemniej jednak, chociaż taka możliwość istnieje w prawie francuskim, Komisja uważa, że władze francuskie nie rozwiąły w dostatecznym stopniu wątpliwości Komisji w niniejszej kwestii, jeżeli chodzi o argumenty opierające się na ryzyku, że w przypadku likwidacji SNCM państwo francuskie zostanie skazane na pokrycie zobowiązań spółki. Nie ma jednak konieczności rozstrzygnięcia tej kwestii w niniejszej decyzji, mając na uwadze wniosek, do którego doszła Komisja w sekcji 10.2.2.1 powyżej.

Ustalenie ewentualnego pokrycia dodatkowych odpraw przy założeniu postępowania likwidacyjnego wobec SNCM

(339) W opinii władz francuskich, mając na uwadze orzecznictwo w tej kwestii⁽¹⁶⁴⁾, oprócz niedoboru aktywów sąd francuski orzekłby bezsprzecznie, że państwo francuskie ma pokryć koszty dodatkowych odpraw (to jest od [...] do [...] mln EUR). Władze francuskie uważają, że wszystkie faktyczne koszty, które Republika Francuska poniosłaby jako akcjonariusz, mieszczą się w przedziale od [...] do [...] mln EUR.

(340) Władze francuskie wyjaśniły, że w ostatnich wyrokach sądy francuskie skazały osobę prawnie lub faktycznie zarządzającą na pokrycie nie tylko niedoboru aktywów, lecz również kosztów dodatkowych odpraw obliczonych na podstawie planu zmniejszenia zatrudnienia przygotowanego przez przedsiębiorstwo przed likwidacją.

(341) Władze francuskie wskazały w szczególności, że w sprawie *Aspocomp* francuska spółka *Aspocomp SAS*, oddział należący w 99 % do fińskiej spółki *Aspocomp Group Oyj*, podpisała umowę w sprawie przedsiębiorstwa w dniu 18 stycznia 2002 r., w której zostały opisane warunki wypłaty odpraw z tytułu planu zmniejszenia zatrudnienia obejmującego 210 pracowników z łącznej liczby 550 zatrudnionych osób. W umowie określono w szczególności kwotę rekompensat i odpraw dodatkowych, a także pomoc przy dobrowolnym odejściu. W wyniku zmiany strategii grupy spółka macierzysta *Aspocomp Group Oyj* postanowiła, w dniu 21 lutego 2002 r., że nie będzie finansować swojego oddziału *Aspocomp SAS* i spowodowała ogłoszenie przez nią upadłości. Decyzja ta uniemożliwiła faktycznie wywiązanie się ze zobowiązań podjętych w ramach umowy w sprawie przedsiębiorstwa i doprowadziła do zwolnienia wszystkich innych pracowników.

(342) W tym kontekście wyrok sądu apelacyjnego w Rouen potwierdził wyrok sądu pracy w Evreux: sąd skazał spółkę *Aspocomp Group Oyj*, która kontrolowała w 99 % zarządzanie swoim oddziałem, na wypłatę: (i) pracownikom objętym umową w sprawie przedsiębiorstwa – całej kwoty rekompensat i odpraw dodatkowych przewi-

dzianych wyłącznie we wspomnianej umowie oraz odszkodowania za zwolnienie bez faktycznej i poważnej przyczyny; a (ii) pracownikom zwolnionym w ramach ogłoszenia upadłości *Aspocomp* – równoważne odprawy, uznając, że nie wywiązując się z podjętych zobowiązań, spółka macierzysta zachowała się w sposób nieuczciwy i z godną potępienia nieodpowiedzialnością.

(343) W niniejszej sprawie Komisja odnotowała, że z dokumentów przedstawionych w toku postępowania wynika, iż plan zmniejszenia zatrudnienia opierający się na planie z 2002 r. i wdrożony w 2005 r. został zawieszony w dniu 25 kwietnia 2005 r. przez akcjonariusza SNCM bez porozumienia z dyrekcją przedsiębiorstwa. Komisja stwierdza ponadto, że plan został przygotowany przed decyzją państwa o sprzedaży SNCM.

(344) Komisja uważa, że przy założeniu, że SNCM zostałyby zlikwidowane, pracownicy przedsiębiorstwa bezsprzecznie dochodziliby postanowień planu zmniejszenia zatrudnienia w sądzie.

(345) Aby takie rozwiązanie mogło zostać uznane za słuszne w niniejszej sprawie, Komisja powinna ocenić, (i) czy sędzia skazałby państwo członkowskie za zawieszenie przedmiotowego planu zmniejszenia zatrudnienia bez porozumienia z dyrekcją przedsiębiorstwa; (ii) kwotę, którą państwo członkowskie zapłaciłoby w wyniku ewentualnego wyroku skazującego; i (iii) stopień prawdopodobieństwa takiego rozwoju wypadków⁽¹⁶⁵⁾.

(346) Komisja odnotowała, że wyrok izby handlowej sądu najwyższego, w którym sąd stwierdził, że jest gotów uwzględnić dochodzenie roszczeń z tytułu odpowiedzialności od spółki dominującej, której błędne zachowanie doprowadziło do ruiny jej oddział, a w konsekwencji do zwolnień zbiorowych⁽¹⁶⁶⁾, pokrywa się z wyrokiem w sprawie *Aspocomp*.

(347) W tym względzie Komisja stwierdza jednak, że zasada wynikająca z wyroku sądu apelacyjnego w Rouen nie została dotychczas potwierdzona innymi wyrokami o tym samym charakterze. W konsekwencji Komisja uważa, że władze francuskie nie rozwiąły w dostatecznym stopniu wątpliwości Komisji dotyczących faktu, że akcjonariusz SNCM byłby narażony z dostateczną pewnością na dochodzenie roszczeń z tytułu odpowiedzialności i wypłatę dodatkowych odpraw na podstawie wspomnianego wyroku. Nie ma jednak konieczności rozstrzygnięcia tej kwestii w niniejszej decyzji, mając na uwadze wniosek, do którego doszła Komisja w sekcji 10.2.2.1 powyżej.

10.2.2.3. Wnioski

(348) Na podstawie powyższych uwag Komisja uważa, że decyzja o sprzedaży SNCM po cenie ujemnej w wysokości 158 mln EUR pokrywa się z decyzją, którą podjęłoby prywatne konsorcjum w kontekście gospodarki rynkowej, mając na uwadze koszty społeczne likwidacji przedsiębiorstwa.

- (349) Zamieszczona powyżej analiza Komisji opierała się wyłącznie na założeniach, które wydały jej się racjonalne i dostatecznie uzasadnione. Na podstawie tych danych szacunkowych uznała, że różnica między scenariuszem wybranym przez władze francuskie a alternatywnym rozwiązaniem wynosiłaby co najmniej [...] mln EUR.
- (350) Ponadto Komisja uważa, że cena ujemna w wysokości 158 mln EUR wynika z negocjacji handlowych między państwem a nabywcami prywatnymi w wyniku otwartej, przejrzystej, niedyskryminującej i bezwarunkowej publicznej procedury selekcji. W tym względzie Komisja uważa, że wspomniana cena, która jest w możliwie najmniejszym stopniu ujemna, odpowiada cenie rynkowej.
- (351) Pomimo ograniczeń wymienionych w motywie 284 niniejszej decyzji Komisja wskazuje, że ekspert Komisji sprawdził scenariusze wyceny SNCM na podstawie metody aktualizowanych operacyjnych wolnych przepływów pieniężnych wynikających ze sprawozdania banku HSBC zamówionego przez władze francuskie. Ekspert Komisji uważa, że wyliczenia HSBC zostały dokonane prawidłowo. Na podstawie wyników tych symulacji można stwierdzić, że cena zapłacona za SNCM pokrywa się z wartością przedsiębiorstwa oszacowaną na podstawie metody aktualizowanych operacyjnych wolnych przepływów pieniężnych w momencie operacji.
- (352) Z motywu 90 powyżej wynika, bez konieczności rozstrzygnięcia danych przedstawionych w sekcji 10.2.2.2 powyżej, że wspomniany środek nie przynosi korzyści gospodarczej ani SNCM, ani nabywcom prywatnym. W konsekwencji wkład kapitałowy państwa w wysokości 158 mln EUR poprzedzający zbycie przedsiębiorstwa nabywcom prywatnym, tj. ujemna cena sprzedaży w wysokości 158 mln EUR, nie stanowi pomocy państwa w rozumieniu art. 87 ust. 1 traktatu WE.

10.3. Wkład kapitałowy CGMF w kwocie 8,75 mln EUR

10.3.1. Ramy prawne odniesienia

- (353) W przypadku gdy interwencja władz publicznych zachodzi równocześnie z istotną interwencją podmiotów prywatnych na porównywalnych warunkach, można automatycznie wykluczyć wystąpienie korzyści ekonomicznych ⁽¹⁶⁷⁾.
- (354) Praktyka decyzyjna Komisji, potwierdzona przez sąd wspólnotowy, automatycznie wyklucza, że wkład kapitałowy państwa w takich okolicznościach ma charakter pomocy, o ile spełnione są trzy warunki:

— interwencja prywatna musi wychodzić od podmiotów gospodarczych; nie ma to miejsca w przypadku objęcia udziałów przez pracowników w kapitale danego przedsiębiorstwa ⁽¹⁶⁸⁾,

- interwencja prywatna musi być znacząca; nie ma to miejsca na przykład w przypadku interwencji prywatnej, która dotyczy jedynie 3,3 % łącznej kwoty będącej przedmiotem interwencji ⁽¹⁶⁹⁾,
- interwencja prywatna musi również nastąpić równocześnie z interwencją publiczną; Trybunał tym samym potwierdził analizę Komisji, zgodnie z którą wkłady publiczne mogą stanowić pomoc państwa, gdy inwestycje prywatne w to samo przedsiębiorstwo mają miejsce dopiero po przydzieleniu wkładów publicznych ⁽¹⁷⁰⁾; Komisja zgadza się jednak niekiedy na uwzględnienie interwencji prywatnej, która ma miejsce wkrótce po interwencji publicznej, w szczególności gdy prywatny inwestor podpisał list intencyjny już w chwili interwencji publicznej ⁽¹⁷¹⁾.

10.3.2. Zastosowanie w niniejszej sprawie

- (355) Komisja stwierdza przede wszystkim, że akcje SNCM zostały zbyte na rzecz podmiotów gospodarczych, BCP i VT. W wyniku operacji zbycia państwo powinno wnieść równocześnie do przedsiębiorstwa kwotę 8,75 mln EUR, tak by jej udziały w SNCM wynoszące 25 % zostały utrzymane w szczególności zgodnie z jego zobowiązaniem w szczególności wobec pracowników.
- (356) Następnie wkład państwa francuskiego w wysokości 8,75 mln EUR należy porównać z wkładem prywatnych nabywców, tj. 26,25 mln EUR. Takie rozłożenie wyniku, jak wskazano powyżej, że zobowiązania władz francuskich do utrzymania 25 % udziałów w przedmiotowym przedsiębiorstwie. Ponieważ interwencja prywatna odnosi się do 75 % łącznej kwoty, Komisja uważa, że jest znacząca. Dla pełnego obrazu Komisja podkreśla ponadto, że prywatni partnerzy posiadają solidną strukturę finansową, że nabycie SNCM doskonale wpisuje się w ich strategię działania i że biznesplan wspomnianych nabywców przewiduje przywrócenie rentowności tej spółki na koniec 2009 r.
- (357) Jeśli chodzi o równoczesny charakter obu operacji wkładu kapitałowego, ekspert Komisji potwierdził, że wspomniany kapitał został wpłacony przez wszystkich akcjonariuszy SNCM, w tym przez CGMF.
- (358) Sprawdzono bowiem, że dnia 31 maja 2006 r. zarząd SNCM stwierdził, iż wszystkie wspomniane wyżej operacje zostały przeprowadzone. W szczególności łączne i równoczesne podwyższenie kapitału przez wszystkich akcjonariuszy w kwocie 35 mln EUR miało miejsce dnia 31 maja 2006 r. Dokonano go w dwóch równoczesnych etapach: (i) pierwsze podwyższenie kapitału o [...] akcji było objęte w całości przez nabywców, w gotówce i kwocie nominalnej ([...] EUR); i (ii) drugie podwyższenie kapitału o [...] akcji (opłacone w jednej czwartej) było objęte w części przez nabywców ([...] akcji, tj. kwota 26,25 mln EUR) i przez państwo francuskie za pośrednictwem CGMF ([...] akcji, tj. kwota 8,75 mln EUR), na tych samych warunkach, w ramach objęcia w gotówce, w kwocie nominalnej [...] EUR.

- (359) Wkład kapitałowy publiczny i prywatny mają tym samym ściśle równoczesny charakter.
- (360) W świetle powyższych rozważań Komisja uważa, że kryteria określone w orzecznictwie w celu automatycznego wykluczenia, że odnośny środek ma charakter pomocy, są spełnione. Tym samym Komisja uważa, że wkład kapitałowy państwa francuskiego w wysokości 8,75 mln EUR nie zapewnia SNCM korzyści ekonomicznych, ponieważ wkład ten został przekazany równoległe do wkładu środków prywatnych, w porównywalnych warunkach, zgodnie z orzecznictwem wspólnotowym.
- (361) W każdym razie Komisja jest zdania, że stopa zwrotu wkładu państwa, tj. [...] % rocznie, stanowi długoterminową rentowność odpowiednią do kapitałów zainwestowanych przez prywatnego inwestora.
- (362) W tym względzie Komisja twierdzi bowiem, że stały dochód z kapitału zainwestowanego przez państwo w SNCM uwalnia państwo od wszelkiego ryzyka związanego z wykonaniem biznesplanu, ponieważ dochód ten jest całkowicie odłączony od działalności (przy wzroście i przy spadku koniunktury) przedsiębiorstwa. Tym samym udzielenie zamówienia z tytułu przekazania obowiązku użyteczności publicznej SNCM nie umożliwi państwu zwiększenia oczekiwanego dochodu ze swoich udziałów.
- (363) Ekspert Komisji stwierdził na tej podstawie, że jeśli chodzi o ryzyko, wkład kapitałowy państwa francuskiego mieści się raczej w kategorii obligacji o stałym oprocentowaniu niż w kategorii lokowania w akcje. Wynika z tego, że stopę zwrotu [...] % należy porównać ze stopami oprocentowania obligacji we francuskim sektorze prywatnym w chwili przeprowadzenia operacji. Według eksperta Komisji stopa ta wynosiła 4,15 % na koniec maja 2006 r.
- (364) Komisja uważa ponadto, że istnienie klauzuli umożliwiającej odstąpienie od umowy zbycia SNCM nie podważa zasady równego traktowania inwestorów. Klauzula ta dotyczy bowiem całego zbycia SNCM na rzecz prywatnych nabywców, a nie równoczesnej inwestycji (35 mln EUR) dokonanej przez prywatnych nabywców (26,25 mln EUR) i państwo (8,75 mln EUR) w sprywatyzowanej spółce SNCM.
- (365) W świetle powyższych rozważań Komisja stwierdza, że przedmiotowy środek nie stanowi pomocy państwa w rozumieniu art. 87 ust. 1 traktatu WE.
- 10.4. Środki pomocy dla osób fizycznych (38,5 mln EUR)**
- 10.4.1. *Ramy prawne odniesienia*
- (366) Aby ocenić, czy dany środek zapewnia przedsiębiorstwu korzyści ekonomiczne, „należy [...] ustalić, czy przedsiębiorstwo będące beneficjentem pomocy odnosi korzyści ekonomiczne, których nie uzyskałoby w normalnych warunkach rynkowych”⁽¹⁷²⁾ lub odwrotnie, czy unika ono „ponoszenia kosztów, które w normalnej sytuacji ciążyłyby na zasobach finansowych przedsiębiorstwa i czy w ten sposób nie [uniemożliwia] siłom działającym na rynku wywołania swoich normalnych skutków”⁽¹⁷³⁾.
- (367) Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem normalny koszt to koszt, jaki dane przedsiębiorstwo musi normalnie ponieść w ramach bieżącego zarządzania lub normalnej działalności⁽¹⁷⁴⁾. Dokładniej rzecz ujmując, Trybunał wskazał, że zmniejszenie obciążeń socjalnych stanowi pomoc państwa, jeśli środek ten „ma częściowo zwolnić przedsiębiorstwa określonej gałęzi gospodarki od socjalnych obciążeń finansowych, wynikających z normalnego stosowania powszechnego systemu ubezpieczenia społecznego, jeżeli zwolnienie to nie jest usprawiedliwione istotą lub strukturą tegoż systemu”⁽¹⁷⁵⁾. W ocenie tej Trybunał wyraził wskazuje, że wystąpienie korzyści ekonomicznych należy wykazać w stosunku do ogólnego systemu zabezpieczenia społecznego, stosując tym samym podobne rozumowanie do tego, które wykorzystuje się w sprawach podatkowych.
- (368) Dnia 20 września 2001 r. Trybunał potwierdził to podejście: „pomoc polega na zmniejszeniu obciążeń, które normalnie ciążyą na budżecie przedsiębiorstwa, biorąc pod uwagę charakter lub ekonomikę danego systemu obciążeń, podczas gdy obciążenie specjalne polega, przeciwnie, na obciążeniu dodatkowym w stosunku do tych obciążeń normalnych”⁽¹⁷⁶⁾.
- (369) W konsekwencji w celu określenia, co stanowi korzyści, w rozumieniu orzecznictwa dotyczącego pojęcia pomocy państwa, najważniejsze jest ustalenie reguły odniesienia lub wspólnego systemu mającego zastosowanie, w ramach danego systemu prawnego, do której/którego te korzyści będą porównywane⁽¹⁷⁷⁾. W tym względzie Trybunał skądinąd uznał, że określenie ram odniesienia nabiera większej wagi w przypadku środków o charakterze podatkowym, ponieważ samo istnienie korzyści może być stwierdzone tylko w porównaniu z tak zwanym opodatkowaniem „normalnym”, tj. stawką opodatkowania obowiązującą na obszarze geograficznym stanowiącym odniesienie⁽¹⁷⁸⁾.
- (370) Ponadto zgodnie z utrwalonym orzecznictwem „dla stosowania art. 92 Traktatu nie ma znaczenia, czy sytuacja rzekomego beneficjenta danego środka poprawiła się czy pogorszyła względem wcześniejszego stanu prawnego lub czy, przeciwnie, nie zmieniła się z czasem [...]. Wystarczy jedynie ustalić, czy w ramach danego systemu prawnego środek państwowy może sprzyjać »niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów« w rozumieniu art. 92 ust. 1 Traktatu względem innych przedsiębiorstw znajdujących się w sytuacji faktycznej i prawnej podobnej pod względem celu realizowanego przez dany środek”⁽¹⁷⁹⁾.

10.4.2. Zastosowanie w niniejszej sprawie

- (371) Z orzecznictwa i praktyki decyzyjnej Komisji⁽¹⁸⁰⁾ wynika, że w celu wykluczenia, że przedmiotowy środek ma charakter pomocy, Komisja musi potwierdzić, że środek ten nie zmniejsza obciążeń SNCM, które powstają w ramach bieżącego zarządzania, tj. w niniejszym przypadku – obciążeń wynikających z normalnego stosowania przepisów dotyczących spraw socjalnych, mających zastosowanie w razie rozwiązania umowy o pracę.
- (372) W tym względzie Komisja stwierdza, że zgodnie z protokołem porozumienia podpisanym między stronami rachunek zastrzeżony może zostać uruchomiony jedynie w celu sfinansowania rekompensat wypłaconych osobom, których umowa o pracę z SNCM została wcześniej rozwiązana. Tym samym środki te ani nie mają na celu umożliwienia odejścia pracowników, którzy w razie braku tych środków mogliby nadal stanowić koszt dla SNCM, ani nie mają takiego skutku.
- (373) Komisja zauważa również, że przyznanie tych rekompensat zwolnionym pracownikom po zbyciu SNCM zostało zatwierdzone przez państwo jako władzę publiczną, a nie przez przedsiębiorstwo.
- (374) Ponadto Komisja zauważa, że te dodatkowe środki socjalne wykraczają poza odszkodowania, jakie przewidują przepisy dotyczące spraw socjalnych i właściwe układy zbiorowe. Koszty wynikające z zastosowania tych ostatnich spadają tym samym w całości na SNCM.
- (375) Komisja zauważa w końcu, że te dodatkowe środki socjalne zostaną zastosowane w przypadku wykonania planu zmniejszenia zatrudnienia przez nabywców, po sprzedaniu SNCM. Innymi słowy rekompensaty te nie odpowiadają wykonaniu planów zmniejszenia zatrudnienia przewidzianych w kontekście planu restrukturyzacji z 2002 r.
- (376) Tym samym Komisja uważa, że koszt dodatkowych odszkodowań socjalnych nie jest tożsamy ani z kosztem planów socjalnych poprzedzających zbycie, którymi zostało obciążone państwo, ani z kosztem socjalnym oszacowanym powyżej w ramach likwidacji sądowej SNCM.
- (377) Wynika z tego, że dodatkowe środki socjalne nie stanowią kosztów wynikających z normalnego stosowania przepisów dotyczących spraw socjalnych, mających zastosowanie w razie rozwiązania umowy o pracę.
- (378) Dodatkowo Komisja stwierdza, że nawet dodając kwotę 38,5 mln EUR do wkładu kapitałowego państwa w kwocie 142,5 mln EUR, dostosowana ujemna cena sprzedaży, tj. 196,50 mln EUR, pozostaje dużo niższa od kosztu likwidacji sądowej SNCM (zob. motyw 3 niniejszej decyzji).
- (379) W świetle powyższych rozważań i zgodnie z praktyką decyzyjną⁽¹⁸¹⁾, Komisja uważa, że wdrożenie dzięki

funduszom publicznym dodatkowych środków socjalnych na rzecz zwolnionych osób, przy czym środki te nie zmniejszają normalnych obciążeń pracodawcy, mieści się w polityce socjalnej państw członkowskich i nie stanowi pomocy bezpośredniej w rozumieniu art. 87 ust. 1 traktatu WE. Komisja uważa, że nie stanowi ono tym bardziej pomocy pośredniej, ponieważ przynosi korzyść pracownikom jedynie w razie ich zwolnienia.

10.5. Pozostałe 22,52 mln EUR zgłoszone w ramach pomocy restrukturyzacyjnej

- (380) W oparciu o powyższe uwagi i zgodnie z motywem 258 niniejszej decyzji kwota dotacji, którą należy ocenić w ramach pomocy państwa poza rekompensatą z tytułu obowiązku użyteczności publicznej, wynosi 22,52 mln EUR⁽¹⁸²⁾ i stanowi część wkładu kapitałowego zgłoszonego przez władze francuskie w 2002 r.
- (381) Komisja uważa, że kwota ta zapewnia SNCM selektywne korzyści ekonomiczne, a tym samym że dotacja ta stanowi pomoc państwa w rozumieniu art. 87 ust. 1 traktatu WE.
- 10.5.1. Zgodność środka w rozumieniu wytycznych wspólnotowych w sprawie pomocy w celu ratowania i restrukturyzacji przedsiębiorstw
- (382) Przedmiotowy środek został zgłoszony przez władze francuskie w 2002 r. zgodnie ze wspólnotowymi wytycznymi w sprawie pomocy w celu ratowania i restrukturyzacji przedsiębiorstw z 1999 r.⁽¹⁸³⁾.
- (383) Wspólnotowe wytyczne w sprawie pomocy państwa dla transportu morskiego⁽¹⁸⁴⁾ odsyłają w celu oceny pomocy na rzecz restrukturyzacji przedsiębiorstw transportu morskiego do wspomnianych wyżej wytycznych. Zgodnie z pkt 19 tych ostatnich wytycznych „jedyną podstawą zgodności dla pomocy udzielanych na rzecz wspierania lub restrukturyzacji przedsiębiorstw jest art. 87 ust. 3 lit. c)”.⁽¹⁸⁵⁾
- (384) Jeśli chodzi o zgodność pomocy państwa w celu restrukturyzacji przedsiębiorstw z art. 87 ust. 3 lit. c) traktatu WE, z orzecznictwa wynika, że w decyzji Komisji muszą zostać podane powody, dla których uznaje ona, że pomoc jest uzasadniona z punktu widzenia warunków określonych w wytycznych, a w szczególności istnienia planu restrukturyzacji, ukazania w sposób zadowalający perspektywy długoterminowej rentowności i proporcjonalności pomocy w stosunku do wkładu beneficjenta.

Charakter zagrożonego przedsiębiorstwa

- (385) Aby przedsiębiorstwo kwalifikowało się do pomocy restrukturyzacyjnej, musi istnieć możliwość uznania go za przedsiębiorstwo zagrożone w rozumieniu wytycznych z 1999 r.⁽¹⁸⁵⁾.

- (386) W niniejszej sprawie Komisja przypomina, że stwierdziła, iż kryterium to jest spełnione zarówno w decyzji Komisji z dnia 17 lipca 2002 r. w sprawie pomocy na rzecz ratowania SNCM⁽¹⁸⁶⁾, jak i decyzji z dnia 19 sierpnia 2002 r. wszczynającej formalne postępowanie wyjaśniające wobec projektu dokapitalizowania, w oparciu o roczne sprawozdanie finansowe SNCM za rok 2001.
- (387) Dla celów niniejszej decyzji Komisja potwierdziła, że SNCM spełnia ten warunek w oparciu o roczne sprawozdanie finansowe przedsiębiorstwa za rok 2002 r. Kapitały własne poza rezerwami regulowanymi prawnie⁽¹⁸⁷⁾ pozostają nadal ujemne na poziomie -26,5 mln EUR w 2002 r., w porównaniu z -30,7 mln EUR 2001 r. Taki poziom wyjaśnia zniknięcie ponad połowy kapitału spółki, kapitału, którego ponad jedna czwarta zniknęła w czasie 12 ostatnich miesięcy po zgłoszeniu, potwierdzając tym samym spełnienie warunku wystarczającego, ale niekoniecznego, opisanego w pkt 5 lit. a) wytycznych.
- (388) Oprócz oceny kapitału spółki Komisja stwierdza między innymi, że:
- między 2001 r. a 2002 r. wynik bieżący przed opodatkowaniem zmalał z -5,1 mln EUR w 2001 r. do -5,8 mln EUR w 2002 r., przez co straty netto w 2002 r. można było zmniejszyć jedynie poprzez sprzedaż niektórych statków,
 - zdolność samofinansowania SNCM, która osiągnęła 39,2 mln EUR na koniec 2001 r., spadła do 35,7 mln EUR na koniec 2002 r.,
 - zobowiązania finansowe netto poza leasingiem wzrosły z 135,8 mln EUR do 144,8 mln EUR między 2000 r. a 2002 r.,
 - koszty finansowe (odsetki i podobne koszty) zwiększyły się z 7,0 mln EUR w 2000 r. do 9,503 mln EUR w 2002 r.
- (389) Władze francuskie potwierdziły skądinąd Komisji, że banki odmawiają obecnie udzielenia SNCM pożyczek z powodu jej zadłużenia, mimo że SNCM zaproponowała w ramach zabezpieczenia swoje ostatnie statki wolne od hipoteki lub innych podobnych służebności.
- (390) Ponadto umowa o przekazanie obowiązku użyteczności publicznej nie wpływa w żadnej sposób na tę analizę. Chociaż umowa ta powinna umożliwić SNCM, łącznie z pomyślnym wykonaniem planu restrukturyzacji, osiągnięcie docelowo dodatnich wyników działalności, nie zmienia to faktu, że dokuczliwy brak funduszy własnych, rosnące zobowiązania i koszt środków operacyjnych planu restrukturyzacji powinny doprowadzić przedsiębiorstwo po pewnym czasie do wstrzymania płatności.
- (391) W świetle powyższego Komisja uważa, że SNCM spełnia jednocześnie warunek określony w pkt 5 lit. a) wytycznych z 1999 r. i warunek określony w pkt 6 tych wytycznych. Tym samym stwierdza, że w 2002 r. SNCM była przedsiębiorstwem zagrożonym w rozumieniu wspomnianych wytycznych.
- Przywrócenie rentowności (pkt 31–34 wytycznych)
- (392) Zgodnie z wytycznymi z 1999 r. przyznanie pomocy jest uwarunkowane wdrożeniem planu restrukturyzacji, który podlega zatwierdzeniu przez Komisję. Jak wskazano w motywie 79 decyzji o rozszerzeniu formalnego postępowania wyjaśniającego z 2006 r. i biorąc pod uwagę fakt, że Komisja uznała, iż środki następujące po zgłoszeniu z 2002 r. nie stanowią pomocy państwa, Komisja uważa, że zgodność wkładu kapitałowego w kwocie 22,52 mln EUR z wytycznymi z 1999 r. należy zbadać względem planu restrukturyzacji z 2002 r. „Należy bowiem postawić się w sytuacji, w której wdrożono środki wsparcia finansowego, tak by [...] uniknąć wszelkich ocen bazujących na sytuacji późniejszej”⁽¹⁸⁸⁾.
- (393) W oparciu o informacje dostarczone przez władze francuskie Komisja stwierdza, że choć plan restrukturyzacji z 2002 r. przewiduje przywrócenie rentowności od 2003 r. dzięki działaniom, które rozkładają się przede wszystkim na lata 2002 i 2003, to nie zmienia to faktu, że SNCM osiąga „wystarczający” poziom funduszy własnych dopiero w latach 2005–2006. Komisja ustala tym samym koniec okresu restrukturyzacji na dzień 31 grudnia 2006 r.
- (394) Przywrócenie rentowności połączeń między Marsylią a Korsyką przewiduje się w krótkim czasie, a połączenia z krajami Maghrebu to już teraz opłacalna działalność. Tylko działalność transportowa z Nicei pozostaje bardziej niepewna, ale jej znaczenie maleje, a przyspieszona aktualizacja wartości Liamone ułatwi powrót do dodatnich wyników na tej trasie. Komisja przyjmuje skądinąd argument, zgodnie z którym nawet ograniczona działalność na trasie z Nicei jest nadal niezbędna dla ogólnej pozycji przedsiębiorstwa na rynku. Przesunięcie działalności w kierunku krajów Maghrebu przyczyni się do zmniejszenia uzależnienia przedsiębiorstwa od tradycyjnych połączeń i powinno również przyczynić się do przywrócenia rentowności, biorąc pod uwagę [...].
- (395) Jeśli chodzi o długoterminową rentowność, tj. wykraczającą poza termin wygaśnięcia aktualnej umowy o przekazanie obowiązku użyteczności publicznej, Komisja uważa, że wdrożenie planu powinno pozwolić przedsiębiorstwu na stawienie czoła konkurencji przy odnawianiu umów. Zauważa w końcu, że nawet przy scenariuszu częściowej utraty, na przykład dla jednego promu samochodowego, umowa ta powinna umożliwić przedsiębiorstwu utrzymanie dodatnich wyników. Gdyby utrata tej umowy miała doprowadzić do spadku, na poziomie 40 % lub wyższym, dochodów przedsiębiorstwa na tradycyjnym rynku, jak również przewidziano w innym scenariuszu, Komisja uważa, że mielibyśmy

do czynienia z przypadkiem, jaki niewiele planów restrukturyzacji, z pomocą publiczną lub bez niej, byłoby w stanie opanować i że na tym etapie jest zbyt wcześnie, by ją przewidywać.

- (396) Jeśli chodzi o „realistyczne wytyczne dotyczące warunków przyszłej działalności”, Komisja uznaje analizę rynku za poważną i uważa, że stanowi ona dobrą podstawę dla zbudowania scenariuszy rozwoju przedsiębiorstwa.
- (397) Komisja stwierdza, że w celu zapewnienia przywrócenia rentowności przedsiębiorstwa plan restrukturyzacji przewiduje, że poprawa poziomu rentowności ma być przede wszystkim wynikiem środków wewnętrznych, takich jak większa kontrola kosztów produkcji i większa wydajność. Ponadto, o ile poprawę sytuacji finansowej SNCM osiąga się poprzez przesunięcie działalności w kierunku połączeń z krajami Maghrebu, biorąc pod uwagę perspektywy rozwoju tego rynku, plan restrukturyzacji z 2002 r. zawiera również środki mające na celu zaprzestanie pewnych rodzajów działalności, w szczególności działalności włoskiej spółki zależnej SNCM, Corsica Marittima.
- (398) Komisja uważa, że wynik działań zawartych w zgłoszonym planie i jego powodzenie nie są uzależnione od rozwoju rynku, z wyjątkiem wzrostu na rynku krajów Maghrebu, który przede wszystkim oznacza powrót do pozycji, którą SNCM miała do połowy lat dziewięćdziesiątych.
- (399) Ponadto Komisja odnotowuje fakt, że plan restrukturyzacji uwzględnia sytuację i przewidywalny rozwój podaży i popytu na rynku odnośnych produktów, ze scenariuszami odzwierciedlającymi optymistyczne, pesymistyczne i pośrednie założenia oraz silne i słabe strony właściwe dla SNCM.
- (400) Ponadto Komisja uważa, że plan restrukturyzacji proponuje przemianę SNCM, która umożliwi tej ostatniej pokrycie, po zakończeniu restrukturyzacji, wszystkich jej kosztów, w tym kosztów amortyzacji i kosztów finansowych.
- (401) Uwzględniając powyższe uwagi Komisja stwierdza, że w oparciu o informacje dostępne w czasie, gdy środki wsparcia finansowego zostały podjęte, kryterium dotyczące rentowności przedsiębiorstwa jest spełnione.

Zapobieganie przypadkom niepożądanego zakłócenia konkurencji (pkt 35–39 wytycznych)

- (402) Zgodnie z pkt 35 wspomnianych wytycznych powinny zostać podjęte kroki na rzecz złagodzenia, na tyle na ile jest to możliwe, niekorzystnych dla konkurentów skutków pomocy. Jeżeli nie jest to możliwe, pomoc powinna być uznana za sprzeczną ze wspólnym interesem, czyli niezgodną ze wspólnym rynkiem.
- (403) W niniejszej sprawie warunek ten musi sprowadzać się do ograniczenia działalności, jaką przedsiębiorstwo może

prowadzić na tradycyjnym rynku, tj. działalności w zakresie połączeń z Korsyką; jest to również rynek, na którym musi ono stawić czoło konkurencyjnym przedsiębiorstwom mającym siedzibę we Wspólnocie, w przeciwieństwie do rynku połączeń z krajami Maghrebu.

- (404) Komisja jest zdania, że rynek połączeń morskich z Korsyką nie charakteryzuje się przerostem zdolności produkcyjnych, biorąc pod uwagę silną sezonowość i istotny wzrost ruchu. Komisja zauważa również, że średni wskaźnik obłożenia statków głównego konkurenta SNCM jest niższy niż wskaźnik tego publicznego przedsiębiorstwa. Ponieważ rynek nie charakteryzuje się przerostem zdolności produkcyjnych w rozumieniu wytycznych, nie należy starać się o uzdrowienie tej sytuacji. Sprzedaż statków – raczej niż ich niszczenie – stanowi więc zmniejszenie zdolności przewozowych dopuszczalne w świetle wytycznych.
- (405) Obowiązkowe ograniczenie lub zmniejszenie działalności na odnośnych rynkach, na których przedsiębiorstwo prowadzi działalność, stanowi bowiem rekompensatę na rzecz konkurentów, której zakres musi odpowiadać skutkom zakłóceń, jakie wywoła lub będzie mogła wywołać pomoc restrukturyzacyjna.
- (406) Plan restrukturyzacji przyczynia się w znaczący sposób do ograniczenia działalności przedsiębiorstwa na rynku, z bezpośrednią korzyścią dla konkurentów, poprzez wprowadzenie następujących elementów:
- zamknięcie spółki zależnej Corsica Marittima (82 000 pasażerów w 2000 r.), która była odpowiedzialna za połączenia między Włochami a Korsyką, a więc wycofanie grupy SNCM z rynku związanego z połączeniami między Włochami a Korsyką,
 - niemal całkowite wycofanie SNCM z połączeń między Tulonem a Korsyką, rynku, który w 2002 r. odpowiadał co najmniej 460 000 pasażerów,
 - zmniejszenie łącznej liczby oferowanych miejsc i liczby rejsów tam i z powrotem organizowanych każdego roku od 2003 r. przez SNCM, w szczególności w przypadku połączeń między Niceą a Korsyką,
 - sprzedaż czterech statków.
- (407) Na całej Zatoce Genueńskiej i w Tulonie SNCM obniża swoją ofertę o ponad milion miejsc rocznie w odniesieniu do 2001 r., co stanowi ponad dwukrotne zmniejszenie oferty, z natychmiastową korzyścią dla konkurentów, podczas gdy to właśnie w tych połączenia odnotowuje się najsilniejszy wzrost.
- (408) Środki te, choć o szerokim zakresie, zostały uzupełnione zobowiązaniem SNCM do niefinansowania w okresie restrukturyzacji nowych inwestycji innych niż koszty przesunięcia działalności w kierunku krajów Maghrebu, które były włączone do planu restrukturyzacji.

(409) Uwzględniając powyższe uwagi, Komisja stwierdza, że kryterium dotyczące zapobiegania przypadkom niepożądanego zakłócenia konkurencji jest spełnione.

Pomoc ograniczona do minimum (pkt 40 i 41 wytycznych)

(410) Kwotę pomocy należy ograniczyć do ścisłego minimum niezbędnego do umożliwienia restrukturyzacji w zależności od środków finansowych będących w dyspozycji przedsiębiorstwa, jego akcjonariuszy lub grupy handlowej, do której należy, nie hamując przy tym szans przywrócenia rentowności.

(411) W swojej decyzji z dnia 19 sierpnia 2002 r. Komisja wyraziła wątpliwości co do metody obliczeń przedstawionej przez władze francuskie w celu określenia kwoty pomocy. Mimo dodatkowych wyjaśnień dostarczonych przez Francję, Komisja dokonała własnej oceny.

(412) Jeśli chodzi bowiem o podejście przyjęte przez władze francuskie, tj. podejście oparte na stosunku funduszy własnych do zobowiązań, Komisja uważa, że:

— próba pięciu przedsiębiorstw przyjęta przez władze francuskie nie jest dostatecznie reprezentatywna dla sektora kabotażowego transportu morskiego,

— współczynnik 79 % pochodzący z tej próby przedsiębiorstw, określający stosunek funduszy własnych do zobowiązań finansowych, nie jest skądinąd w żadnym razie wiarygodnym wskaźnikiem dobrej kondycji przedsiębiorstwa,

— władze francuskie nie wyjaśniły, co dokładnie obejmuje kwota zobowiązań finansowych tych pięciu przedsiębiorstw, nie mogły również zagwarantować, że dane te są jednorodne w odniesieniu do kwoty zobowiązań SNCM przyjętej w planie restrukturyzacji,

— władze francuskie nie wykazały, że współczynnik 79 % pochodzący z próby przedsiębiorstw, określający stosunek funduszy własnych do zobowiązań finansowych, jest rzeczywiście przestrzegany w latach 2002–2007 w tabeli finansowej dołączonej do planu restrukturyzacji.

(413) Jeśli chodzi o pozostałe podejścia, które zostały zaproponowane przez Francję w celu wykazania, że wkład kapitałowy był ograniczony do minimum, Komisja poddaje krytyce ich właściwość⁽¹⁸⁹⁾.

(414) Komisja jest bowiem zdania, że wkład kapitałowy musi mieć przede wszystkim na celu nie zwiększenie funduszy własnych przedsiębiorstwa (zwykłą restrukturyzacją finansową), lecz wsparcie przedsiębiorstwa w przechodzeniu z sytuacji monopolu w ramach umowy z 1976 r. do warunków konkurencji. Dlatego Komisja wysuwa zastrzeżenia co do określania wysokości

pomocy w oparciu o metodę przyjętą przez władze francuskie, biorąc pod uwagę trudność określenia właściwego poziomu funduszy własnych dla SNCM. Komisja zauważa bowiem, że w wyniku dodania lub odjęcia pewnych przedsiębiorstw w próbie wybranej przez władze francuskie średni stosunek funduszy własnych do zobowiązań może ulec znacznym zmianom.

(415) Komisja uważa, że pomoc restrukturyzacyjna może objąć koszty poszczególnych działań określonych w planie restrukturyzacji (restrukturyzacja operacyjna), koniecznych w wyniku zmiany prawnego i konkurencyjnego kontekstu przedsiębiorstwa. Jeśli chodzi o koszty związane z operacyjnymi środkami restrukturyzacyjnymi, Komisja przyjmuje kwotę 46 mln EUR (zob. motyw 55 niniejszej decyzji)⁽¹⁹⁰⁾.

(416) Jeśli chodzi o dokładne obliczenie zapotrzebowania SNCM na pomoc, Komisja przypomina, że „należy postawić się w sytuacji, w której wdrożono środki wsparcia finansowego, tak by [...] uniknąć wszelkich ocen bazujących na sytuacji późniejszej”⁽¹⁹¹⁾.

(417) W niniejszej sprawie Komisja zauważa w świetle pkt 40 wytycznych, że znaczna część sprzedaży aktywów głównie w postaci statków w wysokości 26,25 mln EUR przychodu netto ze związanych z nimi zobowiązań finansowych⁽¹⁹²⁾, miała miejsce między dniem 18 lutego 2002 r., tj. dniem zgłoszenia przez władze francuskie pomocy restrukturyzacyjnej, a dniem 9 sierpnia 2003 r., tj. dniem, w którym Komisja wydała decyzję zatwierdzającą pomoc restrukturyzacyjną.

(418) Sprzedaż ta nie wystarczyła jednak, by przywrócić rentowność SNCM, której sytuacja finansowa charakteryzuje się znacznymi pasywami (19,75 mln EUR) po zakończeniu tej operacji. Ponieważ SNCM nie była w stanie zawrzeć umowy o pożyczkę bankową, nawet proponując w ramach zabezpieczenia hipotecznego swoje ostatnie statki wolne od hipoteki lub innych podobnych służebności, Komisja uważa, że przedsiębiorstwo nie jest w stanie znaleźć innych środków własnych w celu sfinansowania swojej restrukturyzacji.

(419) Uwzględniając powyższe uwagi, Komisja dochodzi o wniosku, że kwota 19,75 mln EUR jest uzasadniona, ponieważ umożliwia przedsiębiorstwu powrót do krótkim czasie na drogę rentowności.

(420) Komisja uważa więc, że z pozostałych środków zgłoszonych pierwotnie z tytułu pomocy restrukturyzacyjnej, tj. 22,52 mln EUR, tylko 19,75 mln EUR może być uzasadnione w oparciu o potrzeby związane z zachowaniem płynności SNCM i sprzedaż aktywów dokonaną do dnia 9 sierpnia 2003 r., z zastrzeżeniem uwzględnienia przychodu ze zbycia (zob. poniżej), które zostało narzucone przez Komisję w decyzji z 2003 r. i które uzupełniło zbycie przewidziane w planie restrukturyzacji.

Przestrzeganie zasady „pierwszy i ostatni raz”

(421) Wytyczne⁽¹⁹³⁾ stanowią, że przedsiębiorstwo, które otrzymało już w przeszłości pomoc restrukturyzacyjną, nie może zasadniczo skorzystać z drugiej takiej pomocy w ciągu dziesięciu lat od chwili zakończenia okresu restrukturyzacji. W wykazie pomocy przekazanej dotąd SNCM nie znajduje się pomoc restrukturyzacyjna. Mamy bowiem do czynienia z pierwszą restrukturyzacją SNCM od chwili utworzenia spółki w 1976 r.

10.5.2. Utrzymanie środków kompensacyjnych

(422) Jak sugeruje Sąd w swoim wyroku z 2005 r. i jak wskazano w pkt 137 decyzji o rozszerzeniu z 2006 r., biorąc pod uwagę obniżenie kwoty pomocy zatwierdzonej zgodnie z wytycznymi z 1999 r., rodzi się pytanie, czy należy utrzymać środki kompensacyjne nałożone przez Komisję w decyzji z 2003 r.

(423) Dla przypomnienia, w decyzji z 2003 r. Komisja zatwierdziła wkład kapitałowy w wysokości 76 mln EUR zgodnie z wytycznymi z 1999 r., narzucając jednak następujące warunki⁽¹⁹⁴⁾:

(i) wstrzymanie się od nabywania nowych statków i zakaz podpisywania umów na budowę, zamówienie lub fracht w odniesieniu do nowych lub odnowionych statków do dnia 31 grudnia 2006 r.;

(ii) używanie jedynie jedenastu statków, które SNCM już posiadała do dnia 31 grudnia 2006 r.;

(iii) zbycie wszystkich udziałów bezpośrednich i pośrednich w Amadeus France, Compagnie Corse Méditerranée, Société Civile Immobilière (SCI) Schuman, Société méditerranéenne d'investissements et de participations, Someca;

(iv) brak jakiegokolwiek polityki cenowej w zakresie ogłaszanych cen, które miałyby na celu oferowanie cen niższych niż ceny każdego z jej konkurentów dla równoważnych tras i usług w tych samych terminach – do dnia 31 grudnia 2006 r.;

(v) ograniczenie do dnia 31 grudnia 2006 r. rocznej liczby rejsów tam i z powrotem statków na poszczególnych połączeniach morskich z Korsyką.

(424) Ekspert Komisji sprawdził spełnienie wszystkich warunków nałożonych decyzją Komisji z 2003 r.

(425) Potwierdził przestrzeganie warunków dotyczących wstrzymania się od nabywania statków (warunek (i) powyżej). W tym względzie należy podkreślić, że statek

Superfast, który zmienił nazwę na *Jean Nicoli*, został nabyty przez spółkę VT i był przedmiotem udostępnienia poprzez wynajem statku dla SNCM od lutego 2007 r., czyli po zakończeniu okresu ustalonego decyzją z 2003 r.⁽¹⁹⁵⁾.

(426) Jeśli chodzi o użytkowanie istniejącej floty SNCM (warunek (ii) powyżej), ekspert Komisji potwierdził, że SNCM zachowała flotę liczącą 10 statków, tj. o jedną jednostkę mniej w odniesieniu do granicznej liczby 11 statków narzuconej decyzją z 2003 r., w wyniku zastąpienia Aliso przez Asco w 2004 r.⁽¹⁹⁶⁾ i zbycia Asco dnia 24 maja 2005 r.

(427) Jeśli chodzi o zastąpienie Aliso przez Asco, Komisja zauważyła przede wszystkim, że statki Asco i Aliso to dwa bliźniacze statki, tj. dwa statki skonstruowane na podstawie tych samych planów w tej samej stoczni. Mają dokładnie takie same wymiary, taki sam kształt i taką samą ładowność. Komisja uważa, że zamiana tych dwóch statków nie ma na celu zwiększenia zdolności przewozowych SNCM. Komisja przypomina skądinąd, że możliwość zmiany składu zatwierdzonej floty SNCM jest dopuszczalna jedynie z przyczyn niezależnych od SNCM. W niniejszej sprawie Komisja jest zdania, że problemy, z jakimi spotykała się SNCM przy zbyciu statku Asco, były niezależne od przedsiębiorstwa. Komisja ocenia również, że gdyby SNCM znalazła nabywcę na Aliso zamiast na Asco, sprzedaż Aliso byłaby, z punktu widzenia jej konsekwencji dla zdolności przewozowych SNCM, równoważna ze sprzedażą Asco, a zobowiązania władz francuskich w kwestii dostosowania się do planu restrukturyzacji byłyby spełnione w zakresie sprzedaży czterech statków floty operacyjnej SNCM.

(428) Ekspert ponadto stwierdził, w oparciu o dokumenty księgowo, że dokonano każdego zbycia aktywów nałożonego decyzją z 2003 r. (warunek (iii) powyżej). Zysk netto ze zbycia wynosi 5,02 mln EUR⁽¹⁹⁷⁾. Komisja podkreśla, że obok zbycia określonego w planie restrukturyzacji z 2002 r. lub nałożonego decyzją z 2003 r. SNCM dokonała zbycia aktywów⁽¹⁹⁸⁾, którego realizację sprawdził ekspert Komisji, z przychodem ze zbycia netto w wysokości 12,6 mln EUR.

(429) Jeśli chodzi o warunek braku „price leadership”⁽¹⁹⁹⁾, ekspert Komisji, z jednej strony, sprawdził istnienie w obrębie SNCM procedury mającej na celu kontrolę przestrzegania wspomnianego warunku. Z drugiej strony, zbadał stosowanie tego warunku przez SNCM do poszczególnych połączeń w okresie od dnia 16 marca 2005 r. do dnia 31 grudnia 2006 r.⁽²⁰⁰⁾. W oparciu o tę kontrolę ekspert Komisji stwierdził, że w [...] % przypadków wydawanie biletów przez SNCM było zgodne z warunkiem (iv). Komisja zauważa, że w oparciu o informacje dostarczone przez władze francuskie SNCM po dziś dzień stosuje się do warunków (iv) i (v), podczas gdy decyzja z 2003 r. wyznaczała koniec ich stosowania na dzień 31 grudnia 2006 r.

(430) W przedmiocie warunku (v) ekspert stwierdził, że SNCM przestrzegła liczby przepraw w latach obrachunkowych 2005 r. i 2006 r. Natomiast przekroczyła normy odnoszące się do maksymalnej liczby oferowanych miejsc w ramach przepraw z Marsylii w 2005 r. i 2006 r. oraz w bardzo ograniczonym zakresie – normy odnoszące się do maksymalnej liczby oferowanych metrów bieżących dla przepraw z Tuluzy w 2005 r. i w 2006 r. oraz z Marsylii w 2006 r.

(431) W tym ostatnim przypadku Komisja zauważa jednak, że w odniesieniu do miejsc wyłączonej kabin dla jednej rodziny utrudnia dokładne oszacowanie poziomu przekroczenia normy. Niemniej jednak ta jedna okoliczność faktyczna nie pozwala uznać, że SNCM nie spełniła warunków, które zostały nałożone na tę spółkę decyzją z 2003 r.

(432) Uwzględniając powyższe uwagi, Komisja stwierdza, że SNCM wdrożyła środki kompensacyjne nałożone decyzją z 2003 r.

10.5.3. Wniosek

(433) Komisja zauważa, że środki kompensacyjne określone w decyzji z 2003 r. były przestrzegane niemal w całości. Biorąc pod uwagę znaczne obniżenie kwoty pomocy zatwierdzonej zgodnie z wytycznymi z 1999 r. w stosunku do kwoty zatwierdzonej w 2003 r., która to kwota skłoniła Komisję do nałożenia wspomnianych warunków, Komisja nie uznaje za konieczne nałożenia dodatkowych warunków i obowiązków w celu uniknięcia zakłócenia konkurencji w stopniu sprzecznym ze wspólnym interesem.

(434) W świetle powyższego, biorąc pod uwagę dokładną kwotę przychodu netto ze zbycia, ustalonego w czasie przyjęcia decyzji z 2005 r., Komisja uważa, że pomoc państwa w formie wkładu kapitałowego w wysokości 15,81 mln EUR⁽²⁰¹⁾ jest zgodna ze wspólnym rynkiem w rozumieniu art. 87 ust. 3 lit. c) traktatu WE.

11. WNIOSK

(435) Podsumowując, Komisja uważa, że środki, które są przedmiotem niniejszej decyzji, nie stanowią pomocy w rozumieniu art. 87 ust. 1 traktatu WE lub też są pomocą zgodną ze wspólnym rynkiem.

(436) Komisja wzywa Francję do:

- uściślenia w najkrótszym możliwym terminie i nie później niż w ciągu 15 dni roboczych od otrzymania niniejszej decyzji informacji, które uznaje za podlegające obowiązkowi tajemnicy zawodowej, zgodnie z art. 25 rozporządzenia Rady (WE) nr 659/1999,

- poinformowania beneficjenta pomocy o niniejszej decyzji w najkrótszym możliwym terminie, utajniając, w odpowiednim przypadku, niektóre informacje, które uznaje za podlegające tajemnicy zawodowej i których przekazanie beneficjentowi pomocy mogłoby szkodzić niektórym zainteresowanym stronom, oraz wskazania mu w przekazanej wersji, w odpowiednim przypadku, pozostałych informacji, które uznaje za podlegające tajemnicy zawodowej, lecz których nie utajniła.

(437) Komisja przypomina Francji, że na mocy wytycznych zasadniczo nie będzie możliwe, z wyjątkiem okoliczności wyjątkowych, nieprzewidywalnych i niewynikających z winy przedsiębiorstwa, przyznanie w ciągu dziesięciu lat od chwili zakończenia okresu restrukturyzacji drugiej pomocy restrukturyzacyjnej, tj. w niniejszej sprawie – od dnia 31 grudnia 2006 r.;

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Rekompensata wypłacona przez państwo francuskie na rzecz SNCM w kwocie 53,48 mln EUR z tytułu obowiązków użyteczności publicznej w latach 1991–2001 stanowi pomoc państwa niezgodną z prawem w rozumieniu art. 88 ust. 3 traktatu WE, ale zgodną ze wspólnym rynkiem w rozumieniu art. 86 ust. 2 wspomnianego traktatu.

Ujemna cena sprzedaży SNCM w wysokości 158 mln EUR, pokrycie przez CGMF kosztów środków socjalnych wobec pracowników w kwocie 38,5 mln EUR oraz łączne i równoczesne dofinansowanie SNCM przez CGMF w kwocie 8,75 mln EUR nie stanowią pomocy państwa w rozumieniu art. 87 ust. 1 traktatu WE.

Pomoc restrukturyzacyjna w kwocie 15,81 mln EUR, jakiej Francja udzieliła Société Nationale Maritime Corse-Méditerranée (SNCM), stanowi pomoc państwa niezgodną z prawem w rozumieniu art. 88 ust. 3 traktatu WE, ale zgodną ze wspólnym rynkiem w rozumieniu art. 86 ust. 2 wspomnianego traktatu.

Artykuł 2

Niniejsza decyzja skierowana jest do Republiki Francuskiej.

Sporządzono w Brukseli dnia 8 lipca 2008 r.

W imieniu Komisji
Antonio TAJANI
Wiceprzewodniczący

- (1) Dz.U. C 308 z 11.12.2002, s. 29.
- (2) Plan restrukturyzacji powstał w następstwie zawiadomienia przez władze francuskie z dnia 20 grudnia 2001 r. o pożyczce gotówkowej udzielonej przez Compagnie Générale Maritime et Financière na rzecz spółki SNCM w kwocie 22,5 mln EUR w ramach pomocy w celu ratowania przedsiębiorstwa. Decyzją z dnia 17 lipca 2002 r. (Dz.U. C 148 z 25.6.2003, s. 7), zwaną dalej decyzją z 2002 r., Komisja zatwierdziła pomoc w celu ratowania SNCM w ramach wstępnego postępowania wyjaśniającego dotyczącego pomocy, o którym mowa w art. 88 ust. 3 traktatu WE. Dnia 19 listopada 2002 r. władze francuskie przekazały Komisji kopię umów w sprawie pożyczki gotówkowej między SNCM i CGMF oraz potwierdzenia zwrotu tej pożyczki przez SNCM dwoma przelewami z dnia 13 maja i 14 czerwca 2002 r.
- (3) Zarejestrowane pod numerem TREN A/61846.
- (4) CGMF jest finansową spółką holdingową należącą w 100 % do państwa francuskiego, która służy temu ostatniemu jako pośrednik przy wszystkich operacjach transportu morskiego, wyposażenia i czarteru statków na Morzu Śródziemnym.
- (5) Dz.U. L 83 z 27.3.1999, s. 1. Ponieważ w dniu 11 września 2002 r. władze francuskie zwróciły się o poprawienie kilku błędów merytorycznych w decyzji z dnia 19 sierpnia 2002 r., Komisja dnia 27 listopada 2002 r. przyjęła decyzję zmieniającą decyzję z dnia 19 sierpnia 2002 r. (opublikowaną w Dz.U. C 308 z 11.12.2002, s. 29). Zainteresowane strony zostały zaproszone do przedstawienia uwag w odniesieniu do projektu pomocy, począwszy od tej daty.
- (6) Dnia 11 września 2002 r. władze francuskie zwróciły się o dodatkowy czas na przedstawienie komentarzy do decyzji z dnia 19 sierpnia 2002 r., który służby Komisji przyznały dnia 17 września 2002 r.
- (7) Zarejestrowane pod numerem SG(2002) A/10050.
- (8) Zarejestrowane dnia 15 stycznia 2003 r. pod numerem DG TREN A/10962.
- (9) Zarejestrowany pod numerem SG(2003) A/1691.
- (10) Zarejestrowany pod numerem TREN A/21531.
- (11) Zarejestrowanym pod numerem SG(2003) A/1546.
- (12) Dz.U. C 288 z 9.10.1999, s. 2.
- (13) Zarejestrowano pod numerem TREN A/21701.
- (14) Dz.U. L 61 z 27.2.2004, s. 13. Decyzją z dnia 8 września 2004 r. (zwaną dalej „decyzją z 2004 r.”) Komisja wprowadziła do decyzji z 2003 r. nieznaczną zmianę, umożliwiając SNCM dokonanie w razie potrzeby rotacji statków Aliso i Asco, w drodze zmiany art. 2 decyzji z 2003 r.
- (15) Dz.U. L 19 z 21.1.2005, s. 70.
- (16) Zarejestrowano pod numerem TREN A/27546.
- (17) Zarejestrowano pod numerem TREN A/30842.
- (18) Informacje uzupełniające przesłano pismem z dnia 30 listopada 2005 r. (SG(2005) A/10782), pismem z dnia 14 grudnia 2005 r. (SG(2005)A/11122) i pismem z dnia 30 grudnia 2005 r. (TREN/10016).
- (19) Zarejestrowane pod numerem TREN A/16904.
- (20) Zarejestrowane pod numerem TREN A/19105.
- (21) Wyrok trybunału z dnia 24 lipca 2003 r. w sprawie Altmark Trans GmbH przeciwko Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH (280/00, Rec. s. 7747).
- (22) Veolia Transport jest spółką zależną należącą w 100 % do Veolia Environnement. Świadczy ona pod nazwą Connex usługi transportu pasażerskiego na rzecz samorządów (transport zbiorowy w obrębie aglomeracji, transport zbiorowy międzymiastowy i regionalny) i zarządza z tego tytułu siecią drogową i kolejową, a w mniejszym zakresie – usługi transportu morskiego.
- (23) Dz.U. C 103 z 29.4.2006, s. 28.

- (²⁴) Dz.U. L 24 z 29.1.2004, s. 1.
- (²⁵) Dz.U. C 148 z 24.6.2006, s. 42.
- (²⁶) Zarejestrowano pod numerem TREN A/25295.
- (²⁷) Zarejestrowano pod numerem TREN/A/24111.
- (²⁸) Dz.U. C 303 z 13.12.2006, s. 53.
- (²⁹) Zarejestrowano pod numerem TREN/A/37907.
- (³⁰) Dnia 28 grudnia 2007 r. od grupy *Stef-TFE* (A/20313) i dnia 27 grudnia 2006 r. od *Corsica Ferries* (A/20056).
- (³¹) Pisma z dnia 4 stycznia 2007 r. (D 2007 300067) skierowane do grupy *Stef-TFE* i z dnia 4 stycznia 2007 r. (D 2007 300068) skierowane do grupy *Corsica Ferries*.
- (³²) Dnia 11 stycznia, dnia 16 stycznia i dnia 9 lutego 2007 r., zarejestrowane odpowiednio pod numerami TREN/A/21142, A/21669 i A/23798.
- (³³) Dnia 13 lutego 2007 r., zarejestrowane pod numerami TREN/A/24473 i TREN/A/23981.
- (³⁴) Zarejestrowane przez służby Komisji pod numerem TREN/A/30979. Władze francuskie zwróciły się dwukrotnie o dodatkowy termin jednego miesiąca w celu przedstawienia uwag do pism z dnia 15 marca 2007 r. i z dnia 19 kwietnia 2007 r., zarejestrowanych pod numerami TREN/A/27002 i A/29928, na co otrzymały zgodę.
- (³⁵) Informacje te zostały przekazane przez CFF 15.3.2007 r. (TREN/A/27058), 27.9.2007 r. (TREN/A/43510 z dnia 1.10.2007 r.), 30.11.2007 r. (TREN/A/49918 z dnia 6.12.2007 r.), 20.12.2007 r. (TREN/A/51600 z dnia 26.12.2007 r.), 14 marca 2008 r. (TREN/A/87084), przez STIM 20.12.2007 r. (TREN/A/51391) i przez SNCM 28 lutego 2008 r. (TREN/A/85681). Francja przekazała dodatkowe informacje w dniu 21.12.2007 r. (TREN/A/51441), 7.1.2008 r. (TREN/A/86344) i 8.2.2008 r. (TREN/A/83661). Inne dokumenty zostały przedstawione przez władze francuskie w trakcie zebrania roboczego 29 lutego 2008 r.
- (³⁶) SNCM posiada bezpośredni niewiększościowy 45 % udział w CMN i pośredni niewiększościowy 24,1 % udział przez *Compagnie Générale de Tourisme et d'Hôtellerie* (CGTH). Od 1992 r. faktyczną kontrolę powierzono grupie *Stef-TFE* przez jej 49 % udział w *Compagnie Méridionale de Participations* (CMP). SNCM i CMN były partnerami w ramach przekazania obowiązku użyteczności publicznej w okresie 2001–2006 r. i wygrały wspólnie przetarg na nową umowę o przekazanie obowiązku użyteczności publicznej na lata 2007–2012/2013.
- (³⁷) CGTH jest spółką holdingową należącą w 100 % do SNCM.
- (³⁸) *Aliso Voyage* stanowi własny kanał dystrybucji SNCM. Spółka ta, która składa się z 17 oddziałów rozszarych po całej Francji, zajmuje się sprzedażą biletów na połączenia morskie, z czego 49,9 % to bilety SNCM.
- (³⁹) W chwili przyjęcia decyzji z 2003 r. SNCM posiadała udziały we francuskim przedsiębiorstwie morskiego transportu towarowego *Sud-Cargos*, wyspecjalizowanym w połączeniach z Marokiem, w liczbie równej udziałom grupy transportowej *Delmas*. Udziały ten zostały następnie zbyte pod koniec 2005 r. za kwotę [...] mln EUR [informacja objęta tajemnicą zawodową], jak wynika z planu inwestycyjnego z 2005 r. przekazanego przez władze francuskie dnia 28 marca 2006 r.
- (⁴⁰) SNCM posiada 100 % udziałów tej spółki, która zapewnia zaopatrzenie statków SNCM.
- (⁴¹) Spółka jawna *Ferrytour*, której 100 % należy do SNCM, prowadzi działalność organizatora podróży. Oferuje ona podróże drogą morską na Korsykę, na Sycylię i do Tunezji, a także liczne połączenia lotnicze. Dodatkowo oferuje również krótkie rejsy i usługi w zakresie turystyki biznesowej.
- (⁴²) Spółka zależna *Comptoirs du Sud* utworzona w 1996 r. i należąca w 100 % do SNCM, zarządza wszystkimi sklepami na pokładzie statków.
- (⁴³) Zob. przypis 12.

- (44) *Napoléon Bonaparte* (ładowność 2 150 pasażerów i 708 samochodów), moc 43 MW, prędkość 23,8 węzła), duży luksusowy prom samochodowy; nowy *Danielle Casanova*, oddany do eksploatacji w maju 2002 r. (ładowność 2 204 pasażerów i 700 samochodów, moc 37,8 MW, prędkość 23,8 węzła) również duży luksusowy prom samochodowy; *Ile de Beauté* (ładowność 1 554 pasażerów i 520 samochodów, moc 37,8 MW, prędkość 21,5 węzła), oddany do eksploatacji w 1979 r. i przebudowany w 1989/1990 r.; *Méditerranée* (ładowność 2 254 pasażerów i 800 samochodów, moc 35,8 MW, prędkość 24 węzły) i *Corse* (ładowność 2 150 pasażerów i 600 samochodów, moc 27,56 MW, prędkość 23,5 węzła).
- (45) *Paglia Orba*, (ładowność 500 pasażerów, 2 000 metrów bieżących ładunku i 120 samochodów, moc 19,7 MW, prędkość 19 węzłów); *Monte d'Oro* (ładowność 508 pasażerów, 1 615 metrów ładunku i 130 samochodów, moc 14,8 MW, prędkość 19,5 węzła); *Monte Cinto* (ładowność 111 pasażerów, 1 200 metrów ładunku, moc 8,8 MW, prędkość 18 węzłów); od maja 2003 r. *Pascal Paoli* (ładowność 594 pasażerów, 2 300 metrów ładunku i 130 samochodów, moc 37,8 MW, prędkość 23 węzły).
- (46) *NGV Liamone* (ładowność 1 116 pasażerów i 250 samochodów, moc 65 MW, prędkość 42 węzły), który kursuje również na trasach z Tuluonu.
- (47) Wszystkie statki, oprócz *Danielle Casanova*, *Pascal Paoli* i *Liamone*, są w leasingu.
- (48) Rozporządzenie Rady (EWG) nr 3577/92 z dnia 7 grudnia 1992 r. dotyczące stosowania zasady swobody świadczenia usług w transporcie morskim w obrębie państw członkowskich (kabotaż) (Dz.U. L 364 z 12.12.1992, s. 7).
- (49) Dz.U. S 2001/10 – 007-005.
- (50) Organ udzielający od 1991 r. koncesji na wykonywanie obowiązku użyteczności publicznej zgodnie ze wspomnianą ustawą francuską nr 91-428 z dnia 13 maja 1991 r.
- (51) Dz.U. 2006/S 100 – 107350.
- (52) Pomoc państwa N 781/2001 zatwierdzona decyzją Komisji z dnia 2.7.2002 r. (Dz.U. C 186 z 6.8.2002, s. 3).
- (53) Pomoc państwa N 13/2007 zatwierdzona decyzją Komisji z dnia 24 kwietnia 2007 r., opublikowaną na stronie internetowej Komisji: http://ec.europa.eu/community_law/state_aids/transport_2007.htm
- (*) Informacja objęta tajemnicą zawodową.
- (54) Kierowca towarzyszy zespołowi pojazdów w trakcie przeprawy. W niektórych przypadkach jeden kierowca obsługuje pojazd przy załadunku, a inny w miejscu docelowym. Przypadki te zalicza się do ruchu w obecności kierowcy w odróżnieniu od ruchu ro-ro, w którym przyczepa podróżuje bez ciągnika.
- (55) Dz.U. C 148 z 25.6.2003, s. 7.
- (56) Szczegółowy podział tej kwoty był następujący: 20,4 mln EUR – ściśle rozumiany plan restrukturyzacji, 1,8 mln EUR – koszty unieruchomienia sprzedawanych statków, 14,8 EUR – aktualizacja wartości *Liamone* oraz 9 mln EUR – koszty przesunięcia działalności na kraje Maghrebu.
- (57) Plan ten został przyjęty dnia 17 grudnia 2001 r. przez zarząd SNCM.
- (58) Plan restrukturyzacji przewidywał zmniejszenie liczby przepraw z 4 138 (3 835 przepraw SNCM i 303 przepraw spółki zależnej Corsica Marittima) do 3 410 w 2003 r., z następującymi zmianami w połączeniach:
- zmiana połączeń między Marsylią a Korsyką zgodnie ze specyfikacją umowy o świadczenie usług użyteczności publicznej na lata 2001–2006,
 - prawie całkowita likwidacja połączeń między Tuluonem a Korsyką,
 - zmniejszenie liczby połączeń między Niceą a Korsyką,
 - likwidacja trasy Livorno-Bastia wraz z obsługującym ją taborem, faktycznie zamkniętej w 2003 r.,
 - zwiększenie liczby połączeń z Algierią a Tunezją przy użyciu statków „*Méditerranée*”, „*Ile de Beauté*” i „*Corse*” oraz zlikwidowanie połączenia Genua–Tunis.
- (59) Zmniejszenie liczby zatrudnionych powinno nastąpić dzięki normalnemu lub wcześniejszemu odchodzeniu z pracy w oparciu o kryterium wieku (wcześniejsze zakończenie działalności zawodowej), dzięki płatnym urlopom przed zwolnieniem i nieprzedłużaniu umów na czas określony. Niemniej jednak powinno ono stanowić dla SNCM koszt szacowany na 20,4 mln EUR
- (60) Takich jak ruch, przewidywany wzrost produktu krajowego brutto (1,5 %), stopa oprocentowania kredytów (5,5 %), wskaźnik wydajności instrumentów finansowych (4,5 %) i stopa odsetek od zobowiązań krótkoterminowych (5 %).

- ⁽⁶¹⁾ Władze francuskie wskazały dwie alternatywne metody, które odrzuciły ze względu na ich wysoki koszt.
- Pierwsza metoda oceny* polegała na dodaniu kosztów wszystkich środków restrukturyzacyjnych. Pozwalała ona na wyliczenie potrzebnego dofinansowania w wysokości 90,9 mln EUR, uwzględniając:
- skumulowane straty z lat 1991–2001, tj. 41,7 mln EUR (tj. 29 mln EUR – kwota zatwierdzona decyzją 2002/149/WE z dnia 30 października 2001 r. (Dz.U. L 50 z 21.2.2002, s. 66), 6,1 mln EUR za rok 2000 i 6,6 mln EUR, przed kosztami restrukturyzacji, za rok 2001),
 - obniżkę zasobów poprzez specjalne odpisy amortyzacyjne w tym samym okresie, tj. 24 mln EUR (pozycja spada z 86 do 62 mln EUR w bilansie za ten okres, co wyjaśnia wydłużenie okresu amortyzacji z dwunastu do dwudziestu czterech lat, minimalne wykorzystywanie tego zasobu i korzystanie z leasingu w przypadku ostatnich dostarczonych jednostek),
 - nadwyżka wartości ze zbycia wygenerowana w trakcie tej restrukturyzacji, tj. 21 mln EUR, które zmniejszają potrzebne dofinansowanie,
 - skumulowany efekt kosztów restrukturyzacji, który wynosi 46,2 mln EUR (zob. przypis 56).
- Druga metoda oceny* polegała na ustaleniu, ile wyniosłaby suma kapitałów własnych wymaganych przez instytucje bankowe dla całej floty, jeśli wiadomo, że te ostatnie w celu sfinansowania zakupu statku na ogół wymagają wkładu własnego odpowiadającego 20–25 % wartości statku. Obliczenia wykonane przez władze francuskie w oparciu o dotychczasowy koszt nabycia floty w wysokości 843 mln EUR prowadziły do określenia potrzebnych funduszy własnych na poziomie 157–196 mln EUR. Po odliczeniu kapitałów własnych dostępnych na koniec 2001 r. podejście to prowadziło do określenia potrzebnego dokapitalizowania na 101–140 mln EUR.
- ⁽⁶²⁾ Zob. poniżej.
- ⁽⁶³⁾ W swoim planie restrukturyzacji z 2002 r. SNCM przewidywało unieruchomienie i sprzedaż czterech swoich statków: Napoléon, Liberté, Monte Rotondo i NGV Asco, przy czym ten ostatni został w praktyce zastąpiony przez bliźniaczy statek Aliso. Wszystkie te statki zostały sprzedane. Wykazany przychód netto ze zbycia wynosi 25 165 000 EUR.
- Zgodnie z decyzją z 2003 r. SNCM zbyła udziały w SCI Espace Shuman, Southerna Trader, Someca, Amadeus i CCM z przychodem netto ze zbycia w wysokości 5,02 mln EUR.
- Od czasu decyzji z 2003 r. SNCM sprzedała udziały w Sud Cargos, statek Asco i mieszkania w nieruchomościach SNCM za kwotę 12,2 mln EUR.
- ⁽⁶⁴⁾ Proces wyboru partnerów prywatnych odbył się w okresie od 26 stycznia do końca września 2005 r.
- Dnia 26 stycznia i 17 lutego 2005 r. rząd francuski ogłosił, że zamierza rozpocząć poszukiwanie partnera prywatnego w celu objęcia przez niego kapitału SNCM, aby wzmocnić strukturę finansową spółki i wesprzeć ją w zmianach koniecznych dla jej rozwoju.
- Po wyznaczeniu niezależnej osoby do nadzorowania procesu poszukiwania partnera prywatnego agencja własności skarbu państwa (Agence des Participations de l'Etat, APE) upoważniła bank doradcy („HSBC”) do skontaktowania się z potencjalnymi nabywcami.
- W ten sposób nawiązano kontakt z siedemdziesięcioma dwoma inwestorami branżowymi i finansowymi w celu ustalenia warunków finansowych oferty zmierzających do wzmocnienia projektu przemysłowego przedsiębiorstwa, ochrony zatrudnienia i prawidłowego wykonania obowiązku użyteczności publicznej. [...] spośród nich wyraziło zainteresowanie, podpisano [...] umowy o poufności i przesłano [...] memoranda informacyjne. [...] przedsiębiorstwa przedstawiły oferty w pierwszej turze, dnia 5 kwietnia 2005 r., a w drugiej turze, dnia 17 czerwca 2005 r. otrzymano trzy oferty ([...],[...] i [...]), wyrażono również zainteresowanie udziałami mniejszościowymi (ze strony [...]). W trzeciej turze, dnia 28 lipca 2005 r., otrzymano trzy oferty
- Dnia 14 września 2005 r. każde przedsiębiorstwo zostało wezwane do przedłożenia swojej wiążącej i ostatecznej oferty do dnia 15 września 2005 r. Ponieważ spółka [...] wycofała się, w tym dniu służby państwowe otrzymały dwie wiążące oferty wkładu kapitałowego i objęcia całego kapitału ze strony francuskich grup Butler Capital Partners (BCP) i [...].
- Dnia 7 września 2005 r. Francja opublikowała komunikat prasowy informujący, że w wyniku dogłębnej analizy dwóch ofert przyjęto ofertę złożoną przez grupę BCP, ponieważ stanowiąc najkorzystniejszą ofertę z finansowego punktu widzenia, odpowiadała ona również w największym stopniu celom dotyczącym przedsiębiorstwa, usług użyteczności publicznej i zatrudnienia. W pierwotnej ofercie BCP podano cenę ujemną w kwocie [...] mln EUR, co stanowiło cenę ujemną określoną na najniższym poziomie.
- Ta pierwotna oferta potencjalnych nabywców przewidywała wyraźnie możliwość dopasowania oferty w zależności od przeprowadzonych audytów. Władze francuskie wskazały, że pierwotna cena została podwyższona w wyniku audytów, których wyniki przedstawiono dnia 16 grudnia 2005 r., ze względu na obiektywne elementy wpływające na regulacyjny i ekonomiczny kontekst, w którym działa SNCM, powstałe po złożeniu oferty z dnia 15 września 2005 r. Cena ujemna została tym samym zmieniona na [...] mln EUR.
- Negocjacje prowadzone między władzami francuskimi a przyszłymi nabywcami umożliwiły zmianę tej kwoty na kwotę 142,5 mln EUR, powiększoną o wartość przejętej części wydatków związanych z ubezpieczeniami dodatkowymi emerytowanych pracowników SNCM (tj. 15,5 mln EUR).
- ⁽⁶⁵⁾ Wewnętrzny proces w SNCM dotyczący przeprowadzenia operacji dokapitalizowania i prywatyzacji rozpoczął się oficjalnie dnia 12 kwietnia i zakończył się dnia 31 maja 2006 r. Należy podkreślić, że na dzień 27 listopada 2007 r. nie zrealizowano planu udziału pracowników w kapitale spółki.

- (⁶⁶) Mechanizm ten został przewidziany w art. II.2 protokołu zbycia z dnia 16 maja 2006 r., który stanowi, że rachunek ten ma na celu „finansowanie części kosztów ewentualnego dobrowolnego odejścia z pracy lub rozwiązania umowy o pracę [...], będące uzupełnieniem wszelkiego rodzaju kwot, które muszą zostać wypłacone przez pracodawcę na mocy przepisów prawa i postanowień umownych”. Podmiot prowadzący rachunek zastrzeżony ma „za zadanie uwalnianie środków stopniowo, gdy odnośni pracownicy, którzy nie są przedmiotem wewnętrznych przeniesień w grupie SNCM, faktycznie opuszczają spółkę i uwolnienie pozostałej kwoty przechowywanej na rachunku zastrzeżonym po wykonaniu zadania podmiotu prowadzącego rachunek zastrzeżony” [...].
- (⁶⁷) Cztery kryteria zastosowane w sprawie *Altmark* są następujące:
- (i) na przedsiębiorstwie będącym beneficjentem muszą faktycznie spoczywać obowiązki użyteczności publicznej i obowiązki te muszą być wyraźnie określone;
 - (ii) czynniki, na podstawie których obliczona jest rekompensata, muszą być wcześniej ustalone w obiektywny i przejrzysty sposób, tak aby nie powodowała ona powstania korzyści ekonomicznych, które mogłyby powodować uprzywilejowanie przedsiębiorstw będących beneficjentami w stosunku do przedsiębiorstw konkurencyjnych;
 - (iii) rekompensata nie może przekraczać kwoty niezbędnej do pokrycia całości lub części kosztów poniesionych w ramach wykonywania obowiązków użyteczności publicznej, przy uwzględnieniu związanych z nimi dochodów oraz wystarczającej korzyści z tytułu wykonywania takich obowiązków;
 - (iv) jeżeli wybór przedsiębiorstwa, które będzie wykonywało obowiązki użyteczności publicznej nie został w danym przypadku dokonany w ramach postępowania o udzielenie zamówienia publicznego umożliwiającego wskazanie podmiotu, który byłby w stanie świadczyć takie usługi po najniższych kosztach dla społeczeństwa, niezbędny poziom rekompensaty powinien zostać określony na podstawie analizy kosztów, jakie przeciętne przedsiębiorstwo, dobrze zarządzane i odpowiednio wyposażone w środki transportu umożliwiające spełnienie wymagań związanych z obowiązkiem użyteczności publicznej, poniosłoby na wykonanie tych obowiązków, przy uwzględnieniu związanych z nimi dochodów oraz wystarczającej korzyści z tytułu wykonywania tych obowiązków.
- (⁶⁸) W tym względzie władze francuskie przypominają również, że rekompensaty zostały obliczone dokładnie w oparciu o obowiązki (liczba przepraw, oferowane miejsca, zastępcze środki transportu, maksymalne ceny itp.), a więc czynniki znajdujące się w pięcioletnich umowach dotyczących obowiązków użyteczności publicznej zawartych w 1991 r. i 1996 r. między SNCM a właściwymi instytucjami publicznymi i że wspomniane umowy przewidywały także dostosowanie rekompensaty do osiągniętych dochodów.
- (⁶⁹) W szczególności władze francuskie dostarczyły w piśmie z dnia 8 października 2002 r. (TREN/A/10050) informacje, na podstawie których można wykazać, że struktura kosztów operacyjnych SNCM w okresie 1991–2001 była porównywalna ze strukturą takich kosztów w podobnych przedsiębiorstwach morskiego transportu pasażerskiego, takich jak Brittany Ferries, Seafrance i CMN. Jeśli chodzi o to ostatnie przedsiębiorstwo, władze francuskie oceniły skuteczność działania SNCM, porównując działalność statków towarowo-pasażerskich. Te dwa przedsiębiorstwa działały bowiem w podobnych warunkach i z niemal równoważną flotą (3 statki towarowo-pasażerskie w przypadku CMN i 4 statki towarowo-pasażerskie w przypadku SNCM) i na równoważnych trasach. Dane zgromadzone dla lat 1991–2001 umożliwiły sprawdzenie, że wskaźniki wydajności (stosunki między, z jednej strony, kosztami pracowniczymi, a z drugiej strony, obrotami, przeprawami i statkami) dla działalności statków towarowo-pasażerskich, które różnią się w 1993 r., znacznie zbliżają się do siebie w badanym okresie. Tym samym dane te pokazują, że w tym okresie wskaźniki wydajności SNCM zbliżyły się do wskaźników przeciętnego przedsiębiorstwa z sektora.
- (⁷⁰) Dz.U. L 50 z 21.2.2002, s. 66. Władze francuskie przypominają bowiem, że w wyniku sprawozdania eksperta wyznaczonego przez Komisję, dotyczącego danych księgowych i zarządczych przedstawionych przez władze francuskie, Komisja stwierdziła w ust. 98 swojej decyzji z dnia 30 października 2001 r. „że dotacje z tytułu usługi użyteczności publicznej nie posłużyły do zrekompensowania kosztów działalności SNCM prowadzonej w warunkach konkurencji. Oddzielenie kont związanych z świadczeniem wspomnianej usługi i audyty przeprowadzone przez regionalne i krajowe instytucje kontrolne dają ponadto pewność, że roczne sprawozdania finansowe odtwarzające wykorzystanie dotacji na rzecz ciągłości terytorialnej dają wierny obraz kosztów świadczenia usług użyteczności publicznej”.
- (⁷¹) Władze francuskie w 2002 r. broniły strategicznego charakteru udziałów SNCM w Sud-Cargos. Zmiany w ruchu towarowym (rozwój kontenerów na niekorzyść ruchu ro-ro), wykupienie przez CMA CGM Delmas, innego akcjonariusza Sud-Cargos i trudności gospodarcze Sud-Cargos są czynnikami, które tłumaczą, dlaczego przestano uważać te udziały za strategiczne i SNCM mogła je zbyć w 2005 r.
- (⁷²) Wyrok Trybunału z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie *Republika Federalna Niemiec przeciwko Komisji* (C-334/99, Rec. 2003, s. I -1139).
- (⁷³) Decyzja Komisji z dnia 7 grudnia 2005 r. dotycząca pomocy państwa udzielonej przez Belgię na rzecz ABX Logistics nr C 53/03 (ex NN 62/03) (Dz.U. L 383 z 28.12.2006, s. 21).

- (74) Decyzja Komisji z dnia 8 lipca 1999 r. dotycząca pomocy państwa udzielonej przez Niemcy na rzecz Gröditzter Stahlwerke GmbH i jej spółki zależnej Walzwrk Burg GmbH (Dz.U. L 292 z 13.11.1999).
- (75) Sprawozdanie to zostało przekazane Komisji w marcu 2006 r. i zostało sporządzone przez CGMF z pomocą Ernst & Young, prawnego audytora SNCM (zwane dalej „sprawozdaniem CGMF”).
- (76) Sprawozdanie sporządzone dnia 29 marca 2006 r. przez Oddo Corporate Finance i kancelarię Paul Hastings (sprawozdanie Oddo) zostało przekazane Komisji dnia 7 kwietnia 2006 r. Składa się ono z krytycznego przeglądu, o który wnosili urząd własności skarbu państwa (APE), sprawozdań CGMF i przeglądu kosztów likwidacji uznanych za dopuszczalne na poziomie wspólnotowym.
- (77) Uwzględniając rzeczowe aktywa trwałe ([...] mln EUR) i finansowe aktywa trwałe ([...] mln EUR), należności z tytułu dostaw i usług ([...] mln EUR), inne należności ([...] mln EUR) oraz ujemne przepływy pieniężne – [...] mln EUR Francja wyjaśniła, że bardziej realistyczny szacunek, uwzględniający późniejsze elementy finansowe, zmieniłby tę wartość na [...] mln EUR.
- (78) Wyrok Trybunału z dnia 14 września 1994 r. w sprawie *Hiszpania przeciwko Komisji* (C-278/92, C-279/92 i C-280/92, Rec. 1994, s. I-4103).
- (79) Wyrok sądu najwyższego nr 98-15129 z dnia 6 lutego 2001 r. Sprawa ta dotyczy instytucji publicznej, urzędu ds. badań geologicznych i górniczych BGRM (*Bureau de Recherches Géologiques et Minières*), któremu zasądzono spłatę kwoty w wysokości równej niedoborowi aktywów jego spółki zależnej, *Mines de Salsignes*, ze względu na fakt, iż faktyczny zarządzający, BRGM, mimo wiedzy o pogarszających się warunkach działalności i otrzymanych ostrzeżeń, zachował się w nieprawidłowy sposób, dopuszczając do kontynuowania tej działalności.
- (80) Sprawa *Aspocomp Group Oyj*; wyrok sądu apelacyjnego w Rouen z dnia 22 marca 2005 r.
- (81) Dla porównania wskaźnik wydajności zamiennej obligacji skarbu państwa (*Obligation Assimilable du Trésor*, OAT) z terminem wykupu 30 lat, 10 lat, 5 lat i 2 lata wynosi odpowiednio 3,95 %, 3,82 %, 3,75 % i 3,72 % na dzień 31 października 2006 r.
- (82) Decyzja Komisji z dnia 17 lipca 2002 r. w sprawie *Société Française de Production*, C(2002) 2593 wersja ostateczna (Dz.U. C 71 z 25.3.2003, s. 3).
- (83) W istocie, według niezależnego badania rynku przekazanego przez Francję w tym zakresie, CFF posiada obecnie [...] % rynku pasażerskiego, podczas gdy sytuacja SNCM zmieniła się z 82 % udziału w rynku w 2000 r. na [...] % w 2005 r., przy bardzo silnym rozwoju pozycji na rynku transportu towarowego, na którym SNCM jest nadal głównym przewoźnikiem dzięki swoim udziałom w CMN.
- (84) CFF przypomina, że umowa o przekazanie obowiązku użyteczności publicznej zapewnia przedsiębiorstwu dotację publiczną średnio rządu 64,3 mln EUR rocznie, tj. w ciągu pięciu lat dotację w łącznej kwocie 321,5 mln EUR. Według tego przedsiębiorstwa art. 5 umowy o przekazanie obowiązku użyteczności publicznej gwarantuje SNCM płynność finansową w wysokości 72,8 mln EUR. Skądinąd *Corsica Ferries* podkreśla, że z 40,6 mln EUR strat odnotowanych w 2001 r. przez SNCM 15 mln EUR pochodzi z aktualizacji wartości NGV *Liamone*.
- (85) Decyzja o wszczęciu postępowania wskazywała, że plan restrukturyzacji przewidywał między innymi „likwidację połączenia Livorno–Bastia wraz z obsługującym je taborem”.
- (86) Krytyczne uwagi przedstawione CFF dotyczyły następujących kwestii: brak faktycznego zmniejszenia liczby zatrudnionych, brak wykorzystania udziałów SNCM w ramach restrukturyzacji, brak uwzględnienia nadwyżki wartości statków.
- (87) Kwota 76 mln EUR odpowiada według CFF 500 mln franków francuskich (FRF), jakie przedsiębiorstwo powinno stracić na dotacji na rzecz ciągłości terytorialnej w nowym okresie 2002–2006.
- (88) W stosunku do wskaźników, które sama podała na podstawie do próby dziesięciu przedsiębiorstw żeglugi morskiej. Wskaźniki te wahają się od 23,69 % (w przypadku *Moby Lines*), przez 49,7 % w przypadku CMN, do 55,09 % (w przypadku *Grimaldi*).
- (89) CFF wskazuje udział 50 % w przedsiębiorstwie żeglugi morskiej *Sud-Cargos*, udział 13 % w spółce *Amadeus*, specjalizującej się w systemach rezerwacji w transporcie lotniczym, udział w CMN i budynki CGTH.

- (⁹⁰) Główny udziałowiec CMN.
- (⁹¹) Dla przypomnienia OTC, wraz z samorządem terytorialnym Korsyki, jest organem odpowiedzialnym za udzielanie zamówień z tytułu przekazania obowiązku użyteczności publicznej.
- (⁹²) Jeśli chodzi o przekazanie obowiązku użyteczności publicznej, dotyczące połączeń Marsylia-Korsyka, większość uwag CFF dotyczy procedury udzielenia nowego zamówienia z tytułu przekazania obowiązku użyteczności publicznej na lata 2007–2012/2013 i środków odwoławczych ze strony CFF przed sądami krajowymi, które zostały następnie oddalone przez te ostatnie.
- (⁹³) W tym względzie CFF przypomina, że w drugim półroczu 2005 r. wszczęto postępowanie ostrzegawcze przed sądem handlowym w Marsylii i że wobec strat szacowanych w 2005 r. na 30 mln EUR ogłoszenie upadłości można było planować na jesień 2005 r.
- (⁹⁴) Według CFF sąd najwyższy w sprawie spółki *Mines et produits chimiques de Salsignes* nie stwierdza w żadnym razie bezpośredniej odpowiedzialności państwa w razie likwidacji przedsiębiorstwa, którego państwo jest akcjonariuszem, a raczej możliwość skierowania powództwa o spłatę zobowiązań spółki przeciwko przedsiębiorstwu publicznemu o charakterze przemysłowo-handlowym (*Etablissement public à caractère industriel et commercial*) i brak możliwości uchylecia się przez jego zarząd od obowiązków poprzez powołanie się na interwencję władz publicznych. Jeśli chodzi o możliwość zastosowania w niniejszym przypadku wyroku sądu apelacyjnego w Rouen w sprawie *Aspocomp*, CFF podnosi, że przypadek będący przedmiotem tego wyroku, dotyczącego skazania pewnej spółki dominującej na wypłatę pracownikom spółki zależnej odszkodowań socjalnych z powodu „nieprzestrzegania umowy” zatwierdzonej przez tę pierwszą, jest zdecydowanie inny niż okoliczności sprawy SNCM. Nie jest więc pewne, że istnieje ryzyko, zasądzenia CGMF lub państwu wypłaty odpraw z tytułu zwolnienia w przypadku likwidacji sądowej przedsiębiorstwa. Ponadto CFF wątpi w szacowane kwoty pozostałych kosztów socjalnych ze względu na fakt, że wydają się one różne w zależności od ekspertów, do których zwrócono się o ich ustalenie.
- (⁹⁵) W związku z tym CFF uważa, że rzeczywista wartość statków wskazana przez SNCM w ofercie złożonej w ramach przekazania obowiązku użyteczności publicznej, powinna być zostać uwzględniona przy szacowaniu aktywów SNCM, jakiego dokonano w sprawozdaniach Oddo i CGMF.
- (⁹⁶) Według CFF Francja podkreśla istotny charakter całej obsługi połączeń z Niceą, potrzebę utrzymania floty na obecnym poziomie i rzekomo strategiczny charakter udziałów SNCM w grupie CMN.
- (⁹⁷) Na dzień 1 stycznia 2007 r., wraz z przybyciem Superfast X.
- (⁹⁸) CFF proponuje ograniczyć na poziomie z 2005 r. potencjał zapewniony na każdym z konkurencyjnych rynków (Nicea, Tunezja i Algieria) i wstrzymać otwarcie jakiegokolwiek nowego połączenia oraz przekształcić połączenia Marsylia-Korsyka w połączenia towarowo-pasażerskie w celu zmniejszenia kosztów.
- (⁹⁹) SNCM nabyła nowe statki z naruszeniem art. 2 decyzji Komisji z 2003 r. Skądinąd SNCM nie zbyła swojego udziału w CCM z naruszeniem art. 3 decyzji Komisji. W końcu SNCM prowadziła od 2003 r. agresywną politykę cenową stosując ceny niższe od cen CFF z naruszeniem art. 4 wspomnianej decyzji (bilety do 30 % tańsze na identyczne lub porównywalne usługi).
- (¹⁰⁰) Ze względu, z jednej strony, na brak informacji dotyczących stosowanych metod księgowych i analitycznego przydziału obciążeń obu przedsiębiorstw, a z drugiej strony – ze względu na nieuczestniczenie CMN w takim badaniu.
- (¹⁰¹) Według STIM SNCM celowo zaniżyła swoje wyniki finansowe. Zgodnie z audytem niezależnego eksperta w imieniu urzędu ds. transportu na Korsyce skumulowany deficyt korsykańskiej sieci SNCM wynosi 125 mln franków francuskich (około 19 mln EUR) za lata 1996–2001, z wyłączeniem wyjątkowego wyniku z 2001 r.
- (¹⁰²) Wyrok Trybunału z dnia 8 maja 2003 r. w sprawie *Włochy i SIM 2 Multimedia przeciwko Komisji* (C-328/99 i C-399/00, Rec. 2003, s. I-4035).
- (¹⁰³) Z faktów przedstawionych w sprawozdaniu wynika, że [...].
- (¹⁰⁴) Na poparcie sprawozdania Trybunału Obrachunkowego sprawozdanie wspomina na przykład, że [...].

- (105) Z faktów przedstawionych w sprawozdaniu wynika, że [...].
- (106) Państwo na przykład [...].
- (107) Sprawozdanie wytyka między innymi następujące błędy w zarządzaniu: [...].
- (108) Tabor pływający został zredukowany, a program zbycia aktywów odbywa się zgodnie z projektem przemysłowym. Obsługa została zreorganizowana, są też pierwsze wyniki planu działania dotyczącego ograniczenia zużycia pośredniego. Stopniowo wdrażana jest również część planu przemysłowego dotycząca zatrudnienia.
- (109) Jeśli chodzi o wskaźnik 0,497 podany przez *Corsica Ferries* w odniesieniu do CMN w 2001 r., należy stwierdzić, że jest on nieprawidłowy, gdyż nie uwzględnia aktywów płynnych w bilansie. Po korekcie tego braku wskaźnik CMN wynosi 0,557. Według władz francuskich taki poziom jest w każdym razie niewystarczający w przypadku CMN, co uwidacznia się w trudnościach z płynnością CMN odnotowanych w 2002 r. CMN musiała bowiem pożyczyć aż 8 mln EUR od *Stef-TFE*, aby sfinansować deficyt płynności, którego nie pokryły jej banki.
- (110) W piśmie z dnia 9 stycznia 2003 r. rada regionu Prowansja-Alpy-Lazurowe Wybrzeże powołała się na badanie rynku, które zostało przekazane Komisji w ramach zgłoszenia, i którego najprawdopodobniej dysponowała kopią, podkreślając następujące stwierdzenie: „Oferta [obsługi połączenia między Korsyką a kontynentem francuskim] jest zbyt rozbudowana w stosunku do zapotrzebowania. Współczynnik wypełnienia statków wynosi średnio od 20 % zimą do 50 % latem”.
- (111) Francja odrzuca w szczególności oszacowanie wartości przedsiębiorstwa przez STIM na 350 mln EUR, argumentując, że w kwocie tej uwzględniono jedynie składniki bilansowe, które poprawiają wycenę na podstawie wartości księgowej środków własnych (amortyzacja na specjalnych zasadach, nadwyżki wartości statków itp.) bez uwzględniania składników pasywów, które by ją ograniczyły. Taka czysto księgowa metoda obliczania nie odpowiada rzeczywistości ekonomicznej przedsiębiorstwa żeglugi morskiej, takiego jak SNCM, które posiada aktywa uwzględnione w bilansie, lecz dysponuje również ograniczoną rentownością i znacznymi pasywami pozabilansowymi.
- (112) Zob. np. Wyrok Trybunału z dnia 10 stycznia 2006 r. w sprawie C-222/04 *Ministero dell'Economia e delle Finanze/Cassa di Risparmio di Firenze*, Zb.Orz. 2006, s. I-289, pkt 129.
- (113) Dz.U. L 364 z 12.12.1992, s. 7.
- (114) Dz.U. L 378 z 31.12.1986, s. 1.
- (115) Komisja nie ma obowiązku zajmować stanowiska wobec wszystkich argumentów przytoczonych przez zainteresowane strony. Wystarczy, że przedstawi okoliczności praktyczne i uwagi prawne mające istotne znaczenie dla logiki decyzji (wyroki Sądu z dnia 8 czerwca 1995 r. w sprawie T-459/93 *Siemens przeciwko Komisji*, Rec. 1995, s. II-1675, pkt 31, i z dnia 13 czerwca 2000 r. w sprawach 204/97 i 270/97 *EPAC przeciwko Komisji*, Rec. 2000, s. II-2267, pkt 35).
- (116) Wyrok sądu z dnia 12 lutego 2008 r. w sprawie T-289/03 *BUPA i inni przeciwko Komisji*, Rec. 2005, s. II-741.
- (117) Zob. w tej kwestii decyzję Komisji z dnia 30 października 2001 r. dotyczącą pomocy państwa wypłaconej przez Francję na rzecz SNCM (Dz.U. L 50 z 21.2.2002, s. 66).
- (118) Wynik pomniejszony o nadwyżki z operacji zbycia statków.
- (119) W przypadku tych dwóch lat, które odpowiadają dwóm ostatnim latom obowiązywania umowy z 1996 r., sprawozdanie eksperta z tego okresu nie zawierało wyniku rachunkowości analitycznej, jeżeli chodzi o połączenia z Korsyką, z powodu braku dostępnych wówczas danych.
- (120) Zgodnie ze swoją praktyką decyzyjną Komisja nie interesuje się sposobem rekompensaty zastosowanym przez państwo członkowskie, o ile może sprawdzić, że nie dotowało ono w sposób krzyżowy działalności konkurencyjnej. Zob. w szczególności decyzję Komisji z dnia 12 marca 2002 r. w sprawie pomocy państwa przyznanej przez Włochy na rzecz Poste Italiane SpA (Dz.U. L 282 z 19.10.2002, s. 29) i decyzję Komisji z dnia 23 lipca 2003 r. w sprawie zwiększenia kapitału w kwocie 297,5 mln EUR na rzecz La Poste Belge/De Post (Dz.U. C 241 z 8.10.2003, s. 13).
- (121) Należy ponadto przypomnieć, że Komisja opracowała w 1997 r. wytyczne wspólnotowe na temat pomocy państwa w sektorze transportu morskiego, w których sprecyzowane zostały warunki, w jakich pomoc państwa przyznawana jako rekompensata z tytułu obowiązku użyteczności publicznej jest uznawana za zgodną ze wspólnym rynkiem (Dz.U. C 205 z 5.7.1997, s. 5).
- (122) Zob. decyzja Komisji 2002/149/WE (Dz.U. L 50 z 21.2.2002, s. 66).

- (123) Warunki rozliczania wkładu finansowego państwa wymagane w pkt IV umowy pięcioletniej między SNCM a OTC obejmującej lata 1996–2001.
- (124) W szczególności, zgodnie z tym, co Komisja wskazała w przypisie 70 niniejszej decyzji, sprawdziła ona rozdział rachunków dotyczących świadczenia wspomnianych usług w badanym okresie.
- (125) Kwota ta wynika z różnicy między pierwotnie zgłoszoną kwotą (76 mln EUR) a kwotą wypłaconą z tytułu obowiązku użyteczności publicznej (53,48 mln EUR).
- (126) Wyrok Trybunału z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie C-334/99 *Niemcy przeciwko Komisji*, Rec. 2003, s. I-1139, pkt 142.
- (127) Komunikat Komisji do państw członkowskich: Stosowanie art. 92 i 93 traktatu WE i art. 5 dyrektywy Komisji 80/723/EWG w odniesieniu do przedsiębiorstw publicznych z sektora wytwórczego (Dz.U. C 307 z 13.11.1993, s. 3, pkt 11). Komunikat dotyczy sektora wytwórczego, lecz przez analogię ma również zastosowanie do wszystkich innych sektorów gospodarczych.
- (128) Zob. w szczególności wyrok Sądu z dnia 6 marca 2003 r. w sprawie T-233/99 *Westdeutsche Landesbank Girozentrale przeciwko Komisji*, Rec. 2003, s. II-435).
- (129) Wyrok sądu z dnia 21 stycznia 1999 r. w sprawach T-2/96 i T-129/95 *Neue Maxhütte Stahlwerke GmbH i Lech-Stahlwerke GmbH przeciwko Komisji Wspólnot Europejskich*, Rec. 1999, s. II-17, pkt 116).
- (130) Wyrok Trybunału z dnia 14 września 1994 r. w sprawach C-278/92, C-279/92 i C-280/92 *Hiszpania przeciwko Komisji*, Rec. 1994, s. I-4103.
- (131) Wyrok Trybunału z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie C-334/99 *Niemcy przeciwko Komisji*, Rec. 2003, s. I-1139.
- (132) Decyzja Komisji 98/204/WE z dnia 30 lipca 1997 r. w sprawie warunkowego zatwierdzenia pomocy przyznanej przez Francję grupie GAN (Dz.U. L 78 z 16.3.1998, s. 1).
- (133) Zob. w tym względzie decyzję 2006/947/WE z dnia 7 grudnia 2005 r. dotyczącą pomocy państwa udzielonej przez Belgię na rzecz ABX Logistics (Dz.U. L 383 z 28.12.2006, s. 21).
- (134) Zob. podobnie wyrok Trybunału z dnia 21 marca 1991 r. w sprawie *Włochy przeciwko Komisji*, Rec. 1991, s. I-1433).
- (135) Zob. na przykład decyzję Komisji 92/266/EWG z dnia 27 listopada 1991 r. w sprawie przekształcenia francuskich konsorcjów przemysłowych z wyjątkiem sektora hutniczego, górniczego i Generalnego Przedsiębiorstwa Żeglugo-wego w świetle art. 92–94 traktatu EWG (Dz.U. L 138 z 21.5.1992, s. 24). Zob. również plany zmniejszenia zatrudnienia, na które powołano się w dalszej części tekstu.
- (136) Należy jednak zauważyć, że połowa stanowisk objętych planem była zajmowana przez pracowników tymczasowych lub podwykonawców *in situ*. Można zatem zakładać, że koszt w podziale na pracownika w odniesieniu do 5 000 stanowisk zajmowanych przez zatrudnionych na stałe pracowników przedsiębiorstwa Airbus był zdecydowanie wyższy.
- (137) Po zakończeniu procedury przetargowej Komisja upoważniła niezależnego eksperta Moore'a Stephensa (Chartered Accountants), który przekazał końcowe sprawozdanie w dniu 25 stycznia 2008 r.
- (138) Chodzi o 7 następujących statków: *Corse, Ile de Beauté, Méditerranée, Napoléon Bonaparte, Paglia Orba, Monte d'Oro, Monte Cino*.
- (139) Zmniejszenie wartości w wycenie, która wynosi [...] mln EUR (to jest średnio [...]–[...] % wartości rynkowej brutto), znajduje uzasadnienie między innymi w specyfice statków SNCM, które są dostosowane do obsługi połączeń zapewnianych przez przedsiębiorstwo, w stanie statków i kontekście wprowadzenia na rynek całej floty (zwłaszcza w słabej pozycji sprzedawcy). Wycena BRS opiera się przede wszystkim na założeniu, że statki z uporządkowaną i aktualną dokumentacją, w dobrym stanie technicznym i sprawne zostaną sprzedane w normalnych warunkach handlowych.
- (140) Szacowanej na [...] mln EUR.
- (141) Opłata sądowa jest uzasadniona prawdopodobieństwem, że syndyk masy upadłościowej zostanie szybko zmuszony do zbycia statków, oraz nasyceniem rynku, z którego wynika jego ograniczona zdolność absorpcyjna.
- (142) Chodzi o obowiązek nałożony art. L.321-13 kodeksu pracy, który przewiduje wypłatę odszkodowania, jeżeli pracodawca zwalnia pracownika w wieku co najmniej 50 lat.

- (¹⁴³) Koszty rewitalizacji lokalnego rynku pracy ([...] mln EUR), koszty porozumień dotyczących przekwalifikowania ([...] mln EUR), koszty komórki świadczącej pomoc przy przekwalifikowaniu zwaną pomocą z tytułu mobilności ([...] mln EUR).
- (¹⁴⁴) Koszty zwolnienia pracowników pracujących na podstawie umowy z SNCM oddelegowanych do powiązanych spółek i pracowników w likwidowanych oddziałach ([...] mln EUR) i koszty sporów związanych z zerwaniem umów o pracę oraz wnioskami o przekwalifikowanie umowy o pracę ([...] mln EUR).
- (¹⁴⁵) Na dzień 30 września 2005 r. SNCM eksploatuje trzy statki na podstawie umowy leasingowej: NGV *Liamone* (posiadany przez GIE Véronique Bail), *Danielle Casanova* (GIE Joliette Bail) i *Pascal Paoli* (GIE Castellane Bail).
- (¹⁴⁶) Założenia leżące u podstaw tej oceny są następujące:
- SNCM kończy umowy leasingowe z dniem 30 września 2005 r., co oznacza, że statki zostają zwrócone odpowiednim właścicielom (GIG) bez płatności rat leasingowych;
 - nie można skorzystać z opcji zakupu;
 - statki zostaną sprzedane bankom kredytującym GIG z dniem 30 września 2005 r.; przychód netto ze sprzedaży statków zostanie przeznaczony przede wszystkim na pokrycie należności bankowych i fiskalnych.
- (¹⁴⁷) Mając na uwadze, że SNCM często zawierała przedłużane umowy na czas określony.
- (¹⁴⁸) W decyzji 2006/947/WE z dnia 7 grudnia 2005 r. dotyczącej pomocy państwa udzielonej przez Belgię na rzecz ABX Logistics (Dz.U. L 383 z 28.12.2006, s. 21) Komisja stwierdziła: „Komisja nie neguje, że w niektórych wyjątkowych przypadkach, niektóre krajowe przepisy prawne przewidują możliwość zwrócenia się stron trzecich przeciwko akcjonariuszom likwidowanej spółki, zwłaszcza jeżeli ci akcjonariusze mogą być postrzegani jako [...] i/lub osoby, które popełniły błędy w zarządzaniu. Jednakże w danym wypadku, pomimo że taka możliwość istnieje w prawie francuskim i że władze belgijskie dostarczyły kilku informacji dotyczących takiego ryzyka, w tym konkretnym przypadku podczas rozszerzenia postępowania w kwietniu 2005 r. nie rozwiały one w wystarczającym stopniu wątpliwości przedstawionych w niniejszej sprawie. Komisja wnioskuje z tego, że nie jest uzasadnione, w tym przypadku, zaliczenie do kosztów tego scenariusza kwoty 58 milionów EUR związanych, według władz belgijskich, z ryzykiem w wysokości [...]”.
- (¹⁴⁹) Komunikat Komisji w sprawie pomocy, którą Francja zdecydowała się udzielić Société Marseillaise de crédit (Dz.U. C 49 z 19.2.1997, s. 2).
- (¹⁵⁰) Tj. zaktualizowaną wartość netto ryzyka przyszłego wyroku skazującego, mając na uwadze fakt, że osoby oskarżone za bycie odpowiedzialnymi za pasywa broniłyby się przed takim stwierdzeniem.
- (¹⁵¹) Ustawa nr 85-98 z dnia 25 stycznia 1985 r. w sprawie postępowania naprawczego lub likwidacyjnego wobec przedsiębiorstw skodyfikowana w kodeksie handlowym, w art. L.620-1 i kolejnych; Ustawa nr 2005-845 z dnia 26 lipca 2005 r. w sprawie ratowania, naprawy lub likwidacji przedsiębiorstw skodyfikowana w art. od 620-1 do 670-8 kodeksu handlowego.
- (¹⁵²) Scenariusz planu ratunkowego nie ma zastosowania w niniejszej sprawie w zakresie, w jakim ustawa z 2005 r. weszła w życie później, natomiast na podstawie informacji posiadanych przez Komisję nie można stwierdzić, że ewentualne postępowanie naprawcze wobec SNCM nie przyniosłoby pozytywnych wyników.
- (¹⁵³) Zgodnie z odpowiednimi przepisami przedsiębiorstwa publiczne posiadające statut prawa prywatnego są objęte zakresem stosowania wymienionych ustaw regulujących postępowanie likwidacyjne. Ponadto ustawodawstwo umożliwia pociągnięcie do odpowiedzialności osób prawnych prawa publicznego występujących w charakterze podmiotów zarządzających w ramach powództwa o pokrycie zobowiązań.
- (¹⁵⁴) W orzecznictwie francuskim występuje wymóg, aby osoba faktycznie zarządzająca podejmowała i ponawiała pozytywne czynności zarządcze lub kierownicze.
- (¹⁵⁵) Reakcja władz francuskich na niektóre uwagi przedstawione przez SNCM (zob. motyw 172 niniejszej decyzji).
- (¹⁵⁶) Należy z zainteresowaniem odnotować, że oprócz klasycznych wierzytelności płacowych, istnieją sądowne wierzytelności płacowe, które znajdują swoje źródło w decyzji wydanej przez sąd rozjemczy. W niniejszej sprawie pracownik wnosi sprawę do sądu rozjemczego, aby ten rozstrzygnął zasadność jego żądania, a jeżeli żądanie zostanie uwzględnione, zostaje wpisane w pozycji wierzytelności spółki.
- (¹⁵⁷) Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 listopada 1993 r., nr 91-20 554, Bull. civ. IV, nr 440, s. 319.

- (158) Ocena została przeprowadzona przez Sorgem Evaluation Conseiller w odniesieniu do inwestycji finansowych. Autor oceny, Maurice Nussenbaum, jest biegłym przy sądzie apelacyjnym w Paryżu zatwierdzonym przez sąd najwyższy.
- (159) Reakcja władz francuskich na niektóre uwagi przedstawione przez SNCM (zob. motyw 174 niniejszej decyzji).
- (160) Reakcja władz francuskich na niektóre uwagi przedstawione przez SNCM (zob. motywy 175 i 176 niniejszej decyzji).
- (161) Reakcja władz francuskich na niektóre uwagi przedstawione przez SNCM (zob. motywy 175 i 176 niniejszej decyzji).
- (162) Bureau de Recherches Géologiques et Minières (BRGM).
- (163) Zob. na przykład wyrok sądu najwyższego z dnia 6 lutego 2001 r. nr 98-15129.
- (164) Zob. między innymi dwa wyroki wydane przez sąd apelacyjny w Rouen w dniu 22 marca 2005 r. – wyrok nr RG 04/02549 w sprawie Aspocomp Group Oyj i wyrok nr RG 01/02667 – 04/02675.
- (165) Mając na uwadze fakt, że osoby oskarżone o błędne zawieszenie planu prawdopodobnie energicznie broniłyby się przed uznaniem ich odpowiedzialności.
- (166) Zob. decyzja z 19 kwietnia 2005 r., Métaleurop.
- (167) Zastosowanie art. 92 i 93 Traktatu WE do objęcia udziałów władz publicznych, Biuletyn WE-9/1984, pkt 3.2 lit. (iii).
- (168) Wyrok Sądu z dnia 12 grudnia 2000 r. w sprawie *Alitalia przeciwko Komisji* (T-296/97, Rec. 1997, s. II-3871).
- (169) Zob. na przykład wyrok Sądu z dnia 12 grudnia 1996 r. w sprawie *Air France przeciwko Komisji* (T-358/94, rec. 1996, s. II-2109, pkt 70).
- (170) Zob. wyrok Trybunału z dnia 14 lutego 1990 r. w sprawie *Francja przeciwko Komisji* (301/87, Rec. 1990, s. I-307, pkt 40).
- (171) Zob. komunikat dotyczący ewentualnej pomocy zawartej w projekcie wkładów środków publicznych w kapitał Klöckner Stahl (Dz.U. C 390 z 31.12.1994, s. 1).
- (172) Wyrok Trybunału z dnia 11 lipca 1996 r. w sprawie *SFEI* (C-39/94, Rec. 1996, s. I-3547, pkt 60).
- (173) Wyrok Trybunału z dnia 14 lutego 1990 r. w sprawie *Francja przeciwko Komisji* (301/87, Rec. 1990, s. I-307, pkt 41).
- (174) Wyrok Trybunału z dnia 29 września 2000 r. w sprawie *Confederación Española de Transporte de Mercancías (CETM) przeciwko Komisji* (T-55/99, Rec. 2000, s. II-03207, pkt 82).
- (175) Wyrok Trybunału z dnia 2 lipca 1974 r. w sprawie *Włochy przeciwko Komisji* (173/73, Rec. 1974, s. 709, pkt 33).
- (176) Wyrok Trybunału z dnia 20 września 2001 r. w sprawie *HJ Banks* (C-390/98, Rec. 2001, s. I-6117, pkt 33).
- (177) Wyrok Trybunału z dnia 1 lipca 2004 r. w sprawie *Salzgitter przeciwko Komisji* (T-308/00, Zb.Orz. 2004, s. II-1933, pkt 79). Zob. również obwieszczenie Komisji w sprawie stosowania reguł pomocy publicznej do środków związanych z bezpośrednim opodatkowaniem działalności gospodarczej (Dz.U. C 384 z 10.12.1998, s. 3, pkt 16).
- (178) Wyrok Trybunału z dnia 6 września 2006 r. w sprawie *Portugalia przeciwko Komisji* (C-88/03, Zb.Orz. 2006, s. I-7115, pkt 56).
- (179) Wyrok Trybunału z dnia 8 listopada 2001 r. w sprawie *Adria-Wien Pipeline GmbH* (C-143/99, Rec. 2001, s. I-8365, pkt 41).

- (¹⁸⁰) Zob. na przykład decyzja Komisji z dnia 10 października 2007 r. w sprawie reformy finansowania świadczeń emerytalnych w sektorze bankowym w Grecji (Dz.U. C 308 z 19.12.2007, s. 9) i decyzja Komisji z dnia 10 października 2007 r. w sprawie pomocy państwa przyznanej przez Francję w odniesieniu do reformy sposobu finansowania świadczeń emerytalnych urzędników państwowych zatrudnionych w przedsiębiorstwie La Poste (Dz.U. L 63 z 7.3.2008, s. 16).
- (¹⁸¹) Zob. decyzja Komisji z dnia 17 lipca 2002 r. w sprawie Société française de production (Dz.U. C 71 z 25.3.2003, s. 3). „Finansowanie przez państwo planu zmniejszenia zatrudnienia umożliwiające przedsiębiorstwu uwolnienie się od części swoich pracowników bez ponoszenia całkowitego kosztu tej operacji, jest selektywną korzyścią, która może mieścić się w zakazie pomocy państwa. Natomiast wprowadzenie za pomocą środków publicznych dodatkowych środków socjalnych na rzecz osób zwolnionych, o ile środki te nie zmniejszą zwykłych kosztów pracodawcy, wchodzi w zakres polityki socjalnej państw członkowskich i nie stanowi pomocy w rozumieniu art. 87 ust. 1 traktatu WE. [...] SFP poniesie w całości ten koszt. Tym samym dodatkowe środki socjalne, przynoszące korzyści osobom zwolnionym z SFP, które zostaną wprowadzone po opuszczeniu przedsiębiorstwa przez tych pracowników, nie zwalniają w żadnym razie tego ostatniego ze zobowiązań i nie obejmują pomocy państwa na rzecz SFP”.
- (¹⁸²) Kwota ta wynika z różnicy między kwotą faktycznie zgłoszoną (76 mln EUR) a kwotą zatwierdzoną w ramach rekompensaty z tytułu obowiązku użyteczności publicznej (53,48 mln EUR).
- (¹⁸³) Dz.U. C 288 z 9.10.1999, s. 2.
- (¹⁸⁴) Dz.U. C 205 z 5.7.1997, s. 5.
- (¹⁸⁵) Zob. pkt 30 wytycznych z 2002 r.
- (¹⁸⁶) Decyzja przytoczona powyżej.
- (¹⁸⁷) Rezerwy regulowane prawnie to koszty zaewidencjonowane księgowo w wyniku zastosowania przepisów podatkowych.
- (¹⁸⁸) Wyrok Trybunału z dnia 16 maja 2002 r. w sprawie *Francja przeciwko Komisji* (C-482/99, Rec. 2002, s. I-4397, pkt 71).
- (¹⁸⁹) Pierwsza alternatywna metoda, oparta na kapitałach własnych niezbędnych w celu zapewnienia finansowania istniejącej floty, wydaje się niewłaściwa, ponieważ władze francuskie przyjęły w tym wyliczeniu wartość nabycia floty, a nie wartość rynkową z 2002 r. Gdyby bowiem nowa spółka miała powstać z taką samą flotą jak flota SNCM istniejąca obecnie, musiałaby znaleźć kapitały własne proporcjonalne do wartości zakupu wszystkich statków, a nie do ich wartości po zbudowaniu. Takie podejście nie uwzględniło skądinąd pozostałych głównych aktywów, takich jak informatyczny system rezerwacji miejsc czy budynki siedziby. Druga alternatywna metoda, oparta na wydatkach ponoszonych przez SNCM, wydaje się Komisji bardziej właściwa. Komisja chciałaby jednak, by dokonano korekty kwoty 41,7 mln EUR dotyczącej wcześniejszych strat, w szczególności w celu uwzględnienia wyniku z 2002 r. i tylko strat związanych z połączeniami z Korsyką przed 1999 r.
- (¹⁹⁰) Należy zauważyć, że niezależny ekspert Komisji oszacował na [...] mln EUR rzeczywisty koszt planu restrukturyzacji z 2002 r. w oparciu o ewidencję księgową SNCM.
- (¹⁹¹) Wyrok Trybunału z dnia 16 maja 2002 r. w sprawie *Francja przeciwko Komisji* (C-482/99, Rec. 2002, s. I-4397, pkt 71).
- (¹⁹²) Zob. tabela 2 niniejszej decyzji Kwota ta obejmuje zbycie aktywów, którego dokonano w chwili podjęcia decyzji z 2003 r., tj. sprzedaż statków Napoléon, Monte Rotondo i Liberté oraz zbycie nieruchomości (kompleksu nieruchomości Schuman i SCI Espace Schuman).
- (¹⁹³) Zob. pkt 48 wytycznych.
- (¹⁹⁴) Zob. załącznik 1.
- (¹⁹⁵) Należy zauważyć, że dnia 11 grudnia 2007 r. została podpisana przedwstępna umowa sprzedaży dotycząca Jean Nicoli między VT a nabywcą będącym osobą trzecią w sprawie przeniesienia własności, którego dokonano w kwietniu 2008 r.
- (¹⁹⁶) Zgłoszonego Komisji pismem z dnia 23 czerwca 2004 r.
- (¹⁹⁷) Kwota ta uwzględnia sprzedaż SCI Espace Schuman ([...] mln EUR), której dokonano dnia 24 czerwca 2003 r., ale nie uwzględnia ujemnego zysku ze zbycia netto związanego ze sprzedażą statku Aliso ([...] mln EUR), której dokonano dnia 30 września 2004 r.
- (¹⁹⁸) Statek Asco, udziały w Sudcargos i budynki SNCM.

- (¹⁹⁹) Komisja uważa, że w ramach oceny przestrzegania art. 4 decyzji z 2003 r. należy wziąć pod uwagę wystawiane ceny, tj. ceny znajdujące się na wszelkich nośnikach reklamowych lub we wszelkich komunikatach o charakterze publicznym, jakie SNCM mogłyby upowszechniać. Warunek ten nie dotyczy cen pochodzących z informatycznego systemu rezerwacji miejsc SNCM, ponieważ ceny te są, zarówno w SNCM, jak i u konkurentów, reglamentowane w sposób dynamiczny poprzez „yield management”. Parametry systemu nie umożliwiają uwzględnienia dostępności specjalnych cen konkurentów SNCM, a tym samym sprawdzenia braku *price leadership* w przypadku SNCM.
- (²⁰⁰) Okazuje się bowiem, na podstawie informacji dostarczonych przez władze francuskie, że między dniem 9 lipca 2003 r. a dniem 16 marca 2005 r. SNCM nie ogłosiła za pośrednictwem komunikatu spółki, kampanii reklamowych lub upublicznionego dokumentu cen niższych niż ceny ogłaszane przez jej konkurentów.
- (²⁰¹) Kwota ta jest różnicą między zapotrzebowaniem SNCM na środki pieniężne netto (tj. 19,75 mln EUR) a zyskiem netto ze zbycia aktywów wynikającego z decyzji z 2003 r. (tj. kwotą [...] mln EUR odpowiadającą sprzedaży statku *Aliso* i udziałów w *Southern Trader*, *Somecai Amadeus*). Podnosi ona całkowity wkład kapitałowy przyznany przez państwo na rzecz SNCM do wysokości 69,29 mln EUR.
-

ZAŁĄCZNIK 1

CZĘŚĆ NORMATYWNA DECYZJI Z 2003 R.

Artykuł 1

Pomoc restrukturyzacyjna, której Francja zamierza udzielić na rzecz Société Nationale Maritime Corse-Méditerranée (SNCM), jest zgodna ze wspólnym rynkiem pod warunkami określonymi w art. 2–5.

Artykuł 2

Od dnia notyfikacji niniejszej decyzji do dnia 31 grudnia 2006 r. SNCM nie nabywa nowych statków ani nie podpisuje umów na budowę, zamówienie lub fracht w odniesieniu do statków nowych lub odnowionych.

Od dnia notyfikacji niniejszej decyzji do dnia 31 grudnia 2006 r. SNCM może eksploatować wyłącznie jedenaście statków, które już posiada, tj.: *Napoléon Bonaparte*, *Danielle Casanova*, *Île de Beauté*, *Corse*, *Liamone*, *Aliso*, *Méditerranée*, *Pascal Paoli*, *Paglia Orba*, *Monte Cinto* i *Monte d'Oro*.

Jeżeli z powodu zdarzeń niezależnych od jej woli SNCM będzie musiała zastąpić jeden ze swoich statków przed dniem 31 grudnia 2006 r., Komisja może zatwierdzić takie zastąpienie na podstawie zgłoszenia odpowiednio uzasadnionego przez Francję.

Artykuł 3

Grupa SNCM zbywa wszystkie swoje udziały bezpośrednie i pośrednie w następujących spółkach:

- *Amadeus France*,
- *Compagnie Corse Méditerranée*,
- spółka cywilna z branży nieruchomości *Schuman*,
- *Société Méditerranéenne d'Investissements et de Participations*,
- *Someca*.

Zamiast zbywać udziały w *Société méditerranéenne d'investissements et de participations*, SNCM może sprzedać jedyny składnik majątku tej spółki, *Southern Trader*, i zamknąć tę spółkę zależną.

Zbycia można dokonać wedle wyboru władz francuskich albo poprzez publiczną ofertę sprzedaży, albo poprzez zaproszenie do składania ofert z uprzednim ogłoszeniem oraz z przynajmniej dwumiesięcznym terminem odpowiedzi.

Francja przekazuje Komisji dowody wszystkich operacji zbycia udziałów. Niski poziom ofert otrzymanych przez SNCM nie może być wykorzystany dla uzasadnienia niedokonania zbycia. W razie braku ofert, jeżeli Francja będzie w stanie wykazać, że podjęła wszelkie niezbędne działania w związku z obowiązkiem ogłoszenia, warunek, o którym mowa w akapicie pierwszym, uważa się za spełniony.

Artykuł 4

Od dnia notyfikacji niniejszej decyzji do dnia 31 grudnia 2006 r. w odniesieniu do wszystkich połączeń na Korsykę SNCM nie podejmie w zakresie ogłaszanych cen żadnej polityki cenowej, która miałyby na celu oferowanie cen niższych niż ceny każdego z jej konkurentów dla równoważnych tras i usług w tych samych terminach.

Komisja zastrzega sobie prawo wszczęcia postępowania wyjaśniającego w odniesieniu do każdego stwierdzonego uchybienia warunkom określonym w niniejszej decyzji, a w szczególności warunku, o którym mowa w akapicie pierwszym.

Warunek, o którym mowa w akapicie pierwszym, uważa się za spełniony, jeżeli każdego dnia najniższe ceny ogłoszone przez SNCM będą wyższe od najniższych cen promocyjnych ogłoszonych przez każdego z jej konkurentów dla równoważnych tras i usług.

Warunek, o którym mowa w akapicie pierwszym, przestaje obowiązywać, jeżeli ceny konkurentów przekroczą ceny SNCM obowiązujące w roku odniesienia 1996, skorygowane o wskaźnik inflacji.

Co roku do dnia 30 czerwca Francja przekazuje Komisji wszystkie informacje niezbędne do wykazania, że warunek ten został spełniony w odniesieniu do poprzedniego roku kalendarzowego i do wszystkich połączeń z Korsyki i na Korsykę.

Artykuł 5

Zgodnie ze zobowiązaniami podjętymi przez władze francuskie w planie restrukturyzacji roczna częstotliwość połączeń tam i z powrotem na różnych trasach połączeń morskich z Korsyką ograniczona jest do dnia 31 grudnia 2006 r. do limitów określonych w tabeli 3 zawartej w niniejszej decyzji ⁽¹⁾, z wyjątkiem zaistnienia wyjątkowych, niewynikających z winy SNCM przyczyn, które zmusiłyby ją do skierowania niektórych rejsów do innych portów, a także z wyjątkiem zmiany w zakresie ciążących na tym przedsiębiorstwie obowiązków użyteczności publicznej.

Artykuł 6

Zezwala się Francji na dokapitalizowanie SNCM pierwszą wpłatą w wysokości 66 milionów EUR po notyfikacji niniejszej decyzji.

Do końca okresu restrukturyzacji, tj. do dnia 31 grudnia 2006 r., Komisja, na wniosek władz francuskich, może zatwierdzić w terminie późniejszym drugą wpłatę dla SNCM, odpowiadającą różnicy między pozostałymi 10 milionami EUR a przychodem z operacji zbycia wymaganym w art. 3 zgodnie z warunkami określonymi w tym artykule.

Decyzja taka może zostać podjęta jedynie, jeżeli przeprowadzono działania wymagane w art. 3, a przychód z operacji zbycia nie przekracza 10 milionów EUR, o ile spełnione zostały warunki określone w art. 2, 4 i 5, bez uszczerbku dla prawa Komisji do wszczęcia w razie potrzeby postępowania wyjaśniającego dotyczącego niespełnienia jednego z tych warunków. W przeciwnym razie nie dokonuje się wypłaty drugiej transzy pomocy.

Artykuł 7

Francja powiadamia Komisję w terminie sześciu miesięcy od dnia notyfikacji niniejszej decyzji o podjętych przez nią działaniach zmierzających do zastosowania się do tej decyzji.

Artykuł 8

Niniejsza decyzja skierowana jest do Republiki Francuskiej.

⁽¹⁾ Zob. załącznik 2 do niniejszej decyzji.

ZAŁĄCZNIK 2

TABELA 3 DO DECYZJI Z 2003 R.

Ewolucja oferty SNCM

	Liczba przepraw		Oferowane miejsca		Oferowane metry bieżące	
	2001	> 2003	2001	> 2003	2001	> 2003
Marsylia-Korsyka	1 881	[...]	1 723 050	[...]	1 469 000	[...]
Tulon-Korsyka	187	[...]	303 650	[...]	0	[...]
Zatoka Genueńska	1 768	[...]	1 708 700	[...]	0	[...]
Ogółem (Europa)	3 836	3 067	3 735 400	2 357 500	1 469 000	[...]
Kraje Maghrebu	302	372	444 000	635 000	0	0
Ogółem	4 138	3 439	4 179 400	2 992 500	1 469 000	[...]